โอวาทสี่
ของท่านเหลี่ยวฝาน

โอวาทสี่ ของท่านเหลี่ยวฝาน

หนังสือธรรมะ โปรดเก็บไว้ที่สูง

แจกฟรี ! ห้ามขาย

李興多有限公司

李漢祥

李漢光

李漢展

李漢通

合共敬印二千本贈閱

โอวาทสี่ของท่านเหลี่ยวฝาน

บริษัท วีณาการ์เมนต์ จำกัด
จัดพิมพ์เป็นธรรมบรรณาการ จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม

หนังสือธรรมะ โปรดเก็บไว้ที่สูง
แจกฟรี ! ห้ามขาย

คำนำ

สมาคมเผยแผ่คุณธรรม "เต็กก่า" จีจินเกาะ เป็นองค์กรการกุศลที่จัดพิมพ์หนังสือธรรมะทั้งภาษาไทย-จีน เผยแพร่เป็นวิทยาทานมานานกว่า ๔๐ ปี โดยมุ่งหวังว่าจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้สาธุชนโดยทั่วไป ได้มีความเข้าใจในหลักคุณธรรมอันเป็นพื้นฐานสำคัญเบื้องต้นของการดำรงชีวิต เพื่อนำไปสู่การบำเพ็ญภาวนาทางจิตเพื่อความมีปัญญาเห็นแจ้งในบรมธรรมอันยิ่ง

ที่ผ่านมาสมาคมได้จัดพิมพ์หนังสือธรรมะต่าง ๆ เผยแผ่เป็นจำนวนไม่น้อย โดยเฉพาะเรื่อง**ท่องขุมนรก**นั้น ได้เคยจัดพิมพ์ถวายวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศมาแล้วนับเป็นจำนวนกว่าแสนเล่ม ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากคณะกรรมการ สมาชิกของสมาคม ตลอดจนสาธุชนโดยทั่วไปเป็นอย่างดี

กล่าวจำเพาะหนังสือ เรื่อง **โอวาทสี่ของท่านเหลียวฝาน**นี้ สมาคมฯ โดยคุณโต พงษ์พันธ์เดชา (ลี้เฮงโต) แห่งบริษัทวีณาการ์เมนต์ จำกัด และครอบครัว ได้มีจิตศรัทธาจัดพิมพ์ฉบับภาษาจีนเป็นธรรมบรรณาการมาแล้ว

หลายครั้ง ทั้งยังจัดพิมพ์ฉบับภาษาไทยแจกจ่ายอีกหลายหน นับเป็นกุศลศรัทธาอันควรแก่การสรรเสริญ โดยที่บัดนี้ก็ได้มีจิตอันเป็นกุศลจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ขึ้นใหม่อีก เพื่อให้การเผยแผ่คุณธรรมเป็นไปโดยกว้างขวางยิ่งขึ้น นับเป็นธรรมทานอันเกื้อประโยชน์แก่พหูชนโดยแท้

สมาคมเผยแผ่คุณธรรม "เต็กก่า" จีจินเกาะ ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธา ซึ่งคุณโต พงษ์พันธ์เดชา (ลี้เฮงโต) พร้อมด้วยครอบครัวได้บำเพ็ญเป็นมหาทานอันยิ่งนี้ จึงเป็นผลสัมฤทธิ์แก่มหาชน ให้มีความประจักษ์แจ้งในคุณธรรมอันประเสริฐนั้นด้วยเทอญ

สมาคมเผยแผ่คุณธรรม "เต็กก่า" จีจินเกาะ

บทนำ

ต้นฉบับดั้งเดิมของหนังสือนี้ เป็นภาษาจีนโบราณ สมัยราชวงศ์หมิง (ค.ศ. 1368-1644 หรือ พ.ศ. 1911-2187) ท่านผู้นิพนธ์มีนามว่า เหลี่ยวฝาน了凡 (สังเกตจากที่ท่านเล่าให้ลูกฟังท่านคงเกิดในราว ค.ศ. 1549 หรือ พ.ศ. 2092 ท่านเขียนหนังสือนี้เมื่ออายุ 69 หนังสือนี้จึงมีอายุประมาณ 363 ปี)

แรกเริ่มเดิมที ท่านมีนามว่า เอวี๋ยนเสวียห่าย 袁學海 ท่านเป็นขุนนางจีนในแผ่นดินหมิง ก่อนที่จะได้เข้ารับราชการท่านได้พบพระเถระที่ทรงคุณวิเศษท่านหนึ่ง ได้สอนให้ท่านเข้าถึงพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง ท่านเหลี่ยวฝานจึงตั้งปณิธานที่จะหลุดพ้นจากความเป็นบุถุชนให้ได้ โดยพัฒนาตนเองด้วยวิธีของพระผู้มีพระภาค คือการปฏิบัติอย่างจริงจังในศีล สมาธิและปัญญา แล้วเปลี่ยนชื่อตนเองเสียใหม่ว่า “เหลี่ยวฝาน” ซึ่งมีความหมายตรงตามปณิธานที่ตั้งไว้

เมื่อการปฏิวัติราชวงศ์แมนจูของท่านซุนยัดเซ็นผ่านไปได้ 30 ปี พ.ศ. 2485 เป็นขณะที่วัฒนธรรมตะวันตก

ได้ไหลหลั่งเข้ามาท่วมท้นวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนอย่างน่ากลัว นักปราชญ์ชาวพุทธจีนท่านหนึ่ง มีนามว่า ฮหวางจื้อห่าย 黃智海先生（涵之居士） ท่านเห็นว่าหนังสือของท่านเหลี่ยวฝานนี้ มีคุณค่าต่อชีวิตของท่านอย่างล้นเหลือ จึงใคร่จะให้อนุชนรุ่นต่อ ๆ ไป ได้ศึกษาและถือเป็นแบบฉบับในการประพฤติดีปฏิบัติชอบอย่างทั่วถึง เพื่อหยุดยั้งกระแสแห่งวัฒนธรรมตะวันตก เพื่ออนุรักษ์ความเป็นคนจีนดั้งเดิมที่เต็มเปี่ยมด้วยคุณธรรมความดีงามตามหลักธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้คงอยู่ต่อไป

โดยที่ต้นฉบับเป็นหนังสือจีนโบราณ มีความหมายลึกซึ้งยิ่งนัก ยากที่คนรุ่นปัจจุบันจะเข้าถึงอรรถรสได้ทั้งหมด ความจริง ท่านฮหวางต้องการอนุรักษ์หนังสือจีนโบราณไว้เพื่อให้ชาติจีนคงอยู่ ถึงกับสอนหนังสือจีนโบราณตั้งแต่ชั้นเล็ก ๆ ในโรงเรียนของท่าน ภาษาสมัยใหม่เพียงแต่ใช้ประกอบการอธิบายให้นักเรียนเข้าถึงอรรถรสของหนังสือจีนโบราณยิ่งขึ้นเท่านั้น แต่มีผู้ขอร้องท่านว่า การอ่านหนังสือที่ดี แต่ไม่สามารถเข้าใจได้โดยง่าย ทำให้ผู้อ่านขาดความกระตือรือร้น และเมื่อหมดความสนใจเสียแล้ว ก็ย่อมไม่ได้ผลสมเจตนารมณ์ที่ท่านตั้งไว้

ท่านเห็นด้วย จึงเริ่มเรียบเรียงเสียใหม่เมื่อ พ.ศ. 2485 พิมพ์ด้วยหนังสือจีนปัจจุบันที่เป็นภาษาพูดของชาวบ้าน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่รู้หนังสือเลย เมื่อมีคนอ่านให้ฟังก็จะเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติให้ได้ผลดั่งผู้ที่รู้หนังสือเช่นกัน

สาธุ นักปราชญ์ที่เข้าถึงพุทธธรรม ย่อมไม่ถือความเห็นของตนเป็นใหญ่เสมอไป ท่านยอมโอนอ่อนตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์สุขของชนหมู่มากเป็นที่ตั้ง ข้าพเจ้าก็เป็นผู้หนึ่งที่ได้รับประโยชน์นี้เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณท่านฮหวางมา ณ ที่นี้ด้วย

เมื่อท่านเรียบเรียงดีแล้ว ก็นำไปขอให้ท่านอาจารย์เจี่ยงเอว๋ยเฉียว 蔣竹莊先生（維喬居士）ตรวจแก้อีกครั้งหนึ่งด้วยความไม่ประมาท เพราะท่านต้องการให้หนังสือนี้ขาดตกบกพร่องน้อยที่สุด

ท่านอาจารย์เจี่ยงก็เป็นอีกท่านหนึ่ง ที่ได้รับอิทธิพลอันดีงามจากหนังสือเล่มนี้มากมาย ท่านเขียนเล่าไว้ว่าเมื่อท่านอายุได้ 15-16 ปีนั้น ร่างกายอ่อนแอ มักเจ็บไข้ได้ป่วย ทำให้ขาดเรียนเสมอ ท่านบิดาจึงนำหนังสือนี้มาให้ท่านอ่าน ท่านยิ่งอ่านก็ยิ่งชอบใจ ถึงกับลงมือ

ปฏิบัติตามคำแนะนำในหนังสือทันที โดยทำบัญชีบันทึกความดีความชั่วของท่านเอง ที่เป็นความนึกคิดและพฤติกรรมในแต่ละวัน โดยไม่เข้าข้างตนเอง จากวันเป็นเดือน จากเดือนเป็นปี บันทึกอย่างละเอียดลออ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางกายวาจาหรือใจ เมื่อเวลาได้ผ่านไป 2-3 ปี ปรากฏว่าความชั่วได้ลดน้อยถอยลง ความดีปรากฏมากขึ้น นิสัยใจร้อนขี้โกรธก็หายไป จิตใจสงบเยือกเย็นเป็นสุข หายจากโรคภัยไข้เจ็บ ด้วยคุณความดีของหนังสือนี้โดยแท้ ทำให้ท่านเปลี่ยนแปลงไปเป็นคนละคนกับแต่ก่อน ท่านอาศัยแนวทางของหนังสือนี้ดุจเข็มทิศ ดำเนินชีวิตไปได้อย่างสงบสุขราบรื่น ไม่มีอันต้องตกต่ำเป็นอันธพาล เพราะมิได้ก่ออกุศลกรรมที่ทำให้เกิดความเดือดร้อนทั้งกายและใจแต่อย่างใด ท่านจึงรับตรวจแก้ให้ด้วยความเต็มอกเต็มใจยิ่ง เพื่อบูชาพระคุณของท่านเหลี่ยวฝานเพื่อประโยชน์สุขของอนุชนรุ่นหลัง เพื่อความผาสุกของประชาชาติทั้งมวลในโลกนี้

ในขณะที่หนังสือนี้ออกสู่สายตาของชาวโลกอีกวาระหนึ่งไม่ทราบว่าท่านฮหวางอายุเท่าใด แต่ท่านเจี่ยงนั้นอายุ 71 ปี และยังเป็นอาจารย์สอนที่มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ถ้าท่านอายุยืนถึงวันนี้ ก็จะมีอายุ 109 ปีแล้ว สำหรับ

ท่านเหลี่ยวฝานนั้น ถ้าท่านมีอายุจนถึงวันนี้ ก็จะมีอายุ 432 ปีโดยประมาณ อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าท่านทั้งสามจะสถิต ณ ภพใด ข้าพเจ้าผู้อ่อนทั้งคุณและวุฒิขอกราบคารวะท่านด้วยความเคารพอย่างสูง และกราบขออนุญาตท่านทางจิต ที่บังอาจคิดถอดความหนังสือนี้เป็นภาษาไทย อีกทั้งสมาคมพุทธธรรมแห่งฮ่องกง 香港佛經流通處香港法喜蓮社ด้วย ด้วยกุศลเจตนาของท่านทั้งหลายที่กล่าวนามมานี้ และด้วยแรงกระตุ้นของมิสเตอร์และมิสซิสโฮ ที่มีเจตนารมณ์เช่นเดียวกับท่านเพียงปรารถนาให้พี่น้องชาวไทยได้รู้จักกับหนังสือนี้ มีโอกาสนำไปประพฤติปฏิบัติได้ เพื่อให้ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม ความดีงามอันเป็นนิสัยของบรรพชนไทยที่ได้รับอิทธิพลของพระพุทธศาสนา อันชาวไทยรุ่นต่อ ๆ ไปควรรับไว้เป็นแบบอย่าง ไม่ใช่ถูกคลื่นแห่งวัฒนธรรมตะวันตกพัดพาไปตามยถากรรม จนคนไทยไม่เป็นตัวของตัวเอง ได้โปรดหยุดทำตัวเป็นฝรั่ง ดึงความเป็นไทยกลับคืนมา ช่วยกันยังความผาสุกให้เกิดขึ้นแก่ประเทศชาติ อันเป็นที่รักของเราชาวไทยเถิด

หากการถอดความทั้งหมดนี้ จะมีข้อขาดตกบกพร่องประการใด ขอท่านได้โปรดให้อภัยแก่ข้าพเจ้าผู้รู้น้อยด้วยเถิด จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

เจือจันทน์ อัชพรรณ

(มิสโจ)

วันวิสาขบูชา

จันทร์ที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2524

สารบาญ

สัจธรรม

เมื่อเกิดมา	*ใช่จะมา*	*แต่ตัวเปล่า*
กรรมของเจ้า	*ตามมาด้วย*	*ช่วยส่งผล*
ทั้งทุกข์สุข	*ชั่ว ดี*	*มีระคน*
ทุกตัวตน	*มีกรรม*	*ชักนำไป*
เมื่อเกิดมา	*มีกรรม*	*มาตามเจ้า*
เจ้าจะเอา	*กรรมนั้น*	*ไปไว้ไหน*
เหมือนกับเงา	*ที่เฝ้า*	*ตามเจ้าไป*
นำผลให้	*เกิดทุกข์สุข*	*ทุกเวลา*
จงทำดี	*ไว้เถิด*	*จะเกิดสุข*
สิ้นจากทุกข์	*สบโชคชัย*	*ที่ใฝ่หา*
ได้รับผล	*กุศลกรรม*	*ล้ำนำพา*
ทั้งชาตินี้	*ชาติหน้า*	*ผาสุกเอย*

น.พ. อาจินต์ บุญยเกตุ

14 ก.พ. 2531

ก่อนเริ่มเรื่อง

ลัทธิที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งในประเทศจีน ก็คือลัทธิของท่านขงจื่อกับท่านเหลาจื่อ

ท่านขงจื่อ ท่านดึงคนให้เข้ามาอยู่ในกรอบแห่งจริยธรรม ประเพณีและพิธีกรรม เพื่อให้สังคมอยู่เย็นเป็นสุขชั่วนิรันดร์

ท่านเหลาจื่อ ท่านแก้คนให้หลุดจากขอบข่ายทั้งมวลในสังคม ให้ดำรงชีวิตผสมกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมชาติอันเสรี ให้ชีวิตเป็นอมตะชั่วนิรันดร์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของชาวพุทธ ทรงเห็นว่าแม้จะร้อยรัดชีวิตให้อยู่ในขอบเขตได้ดีเพียงไร หากเกิดความขัดแย้งทางจิตใจ ซึ่งเป็นปกติวิสัยของชาวโลก ความทุกข์ย่อมเข้าครอบงำทันที ครั้นเมื่อแก้คนให้หลุดพ้นจากพันธนาการของสังคมได้แล้ว ก็ยังหนีความทุกข์อันเป็นไปตามกฎแห่งไตรลักษณ์หาพ้นไม่ ตราบใดที่ยังต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร ตราบนั้นก็ย่อมหนีความ

ทุกข์ในวัฏจักรแห่งกรรมไปมิได้เลย นอกจากจะพัฒนาตนเองตามขบวนการของศีล สมาธิและปัญญาด้วยวิปัสสนากรรมฐาน จึงจะหลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งมวลได้โดยสิ้นเชิง

ท่านเหลี่ยวฝานเป็นผู้หนึ่ง ที่เข้าใจและเข้าถึงคำสั่งสอนของพระบรมศาสดา ท่านจึงนิพนธ์หนังสือนี้อันเป็นประสบการณ์ของท่านเอง เพื่อชี้ให้ลูกท่านเห็นว่า ชีวิตที่อยู่ในกรอบแห่งจริยธรรมก็ดี หรือจะหลุดจากขอบข่ายทั้งมวลในสังคมก็ดีล้วนแต่เกิดจากเจตนารมณ์ของตนเองทั้งสิ้น มิได้ขึ้นอยู่กับลิขิตของฟ้าดิน ชาตาชีวิตมิใช่ข้อชี้ขาดที่จะแก้ไขมิได้ จะดีจะชั่วมิใช่ฟ้าดินจะบันดาลให้โดยไม่คำนึงถึงเหตุผล ตัวเราเองต่างหาก คือผู้กำหนดอนาคตของตนเอง บุถุชนมักมองชีวิตว่าถูกลิขิตมาแล้วแน่นอนก่อนเกิดเสียอีก ความจนความรวย ความสูงศักดิ์ความต่ำต้อย ความบุญมั่นขวัญยืนหรือไม่ ล้วนแต่เกิดจากผลแห่งกรรม อันเป็นการกระทำด้วยเจตนาที่ดีบ้างชั่วบ้าง ที่ตนเองได้สร้างสมไว้แต่ชาติปางก่อน วิบากย่อมส่งผลของชาติที่แล้วมาบ้าง ที่ย้อนขึ้นไปอีกหลาย ๆ ชาติบ้าง ทัศนคติที่มีต่อกรรมเช่นนี้ แม้จะถูกต้อง แต่ก็มิใช่ทั้งหมด

ท่านเขียนหนังสือนี้เพื่อสั่งสอนอบรมบุตรของท่าน ต่อมาท่านเห็นควรพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน หนังสือนี้จึงแพร่หลายมาจนทุกวันนี้ คำว่า "พ่อ" ในหนังสือนี้ จึงหมายถึงท่านเหลี่ยวฝานนั่นเอง

เจือจันทน์ อัชพรรณ
(มิสโจ)
อังคารที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2524

คุยกับท่านผู้อ่าน

7 กรกฎาคม ร.ศ. 199 เทียนเล่มแรกได้ถูกจุดขึ้นโดยคุณจรูญ โหราทัย และครอบครัว เป็นปัจจัยให้เทียนดวงต่อ ๆ มา ถูกจุดสว่างไสวและยังไม่ขาดสาย ซึ่งเป็นหนังสือธรรมที่ไม่สงวนลิขสิทธิ์ ใครใคร่พิมพ์... พิมพ์ ใครใคร่แจก... แจก ใครใคร่ขาย... ขาย สบายใจกันดีทุกฝ่าย

คุณจรูญส่งหนังสือชีวประวัติของท่านเหลี่ยวฝานและท่านอวิ๋นกุเถระมาให้ จึงได้ย่อมาเป็นอภินันทนาการแด่ท่านผู้อ่านในโอกาสปีทองฉลองความเป็นเอกราชของชาติไทย ที่ยืนยงคงอยู่ และจะคงอยู่คู่โลก เพราะชาติไทยใฝ่ธรรม ชาวไทยส่วนมากยังคงประพฤติดีปฏิบัติชอบ คุณงามความดีของทุกท่านเมื่อรวมกันแล้ว ย่อมเป็นเกราะป้องกันผองภัย เป็นพลังกำจัดอธรรม เป็นกุศลวิบากที่จักส่งผลให้ประเทศไทยบังเกิดความผาสุกและไพร่ฟ้าหน้าใสอีกวาระหนึ่งอย่างแน่นอน

ท่านผู้จารึกชีวประวัติของท่านเหลี่ยวฝาน มีนามว่า **เผิงซ่าวเซิง** (彭紹升) ท่านเป็นพุทธศาสนิกที่เคร่งครัด

ในศีล จริงจังในการฝึกกรรมฐาน ชอบอยู่ตามป่าเขาลำเนาไพรและวัดวาอาราม ท่านแต่งตำราทางพระพุทธศาสนาไว้มากมาย ท่านเกิดและสอบจิ้นซื่อได้ในรัชสมัยพระเจ้าเฉียนหลงฮ่องเต้ระหว่าง พ.ศ. 2275-2338 (ค.ศ. 1732-1795) ท่านมีความเฉียบแหลมในสรรพวิทยาทั้งหลาย เมื่อท่านอายุ 20 เศษ ๆ ท่านมีความมุ่งมั่นจะประกอบวีรกรรมให้ชื่อเสียงเกียรติคุณปรากฏในประวัติศาสตร์เหมือนบรรพชนทั้งหลาย ต่อมา ท่านกลับเห็นว่าทางธรรมดีกว่าทางโลก หากปฏิบัติได้ตามที่รู้แจ้งเห็นจริงแล้ว ย่อมจักเป็นผู้ที่ไม่ต้องวกกลับ ท่านจึงถือศีลกินเจกลางคืนนอนวัด กลางวันเขียนหนังสือธรรม วันที่ท่านจะจากโลกไปท่านสวดมนต์ หันหน้าสู่ทิศตะวันตก สวดจนหมดลมไปด้วยอาการนั่งอย่างสงบ ท่านมีชีวิตอยู่ในโลกเพียง 57 ปี แต่ก็เป็น 57 ปีที่ทรงคุณค่า ผลงานของท่านเป็นคุณประโยชน์ต่อชนรุ่นหลังอย่างมหาศาล ผู้ด้อยปัญญาขอน้อมคารวะต่อท่าน และกราบขออนุญาตย่อประวัติท่านเหลี่ยวฝาน ณ บัดนี้

ท่านเหลี่ยวฝานเป็นชาวเจียงหนาน (กังหนำ) อายุ 433 ปีในปีนี้หากท่านยังมีชีวิตอยู่ ท่านสอบจิ้นซือได้และเข้ารับราชการเมื่ออายุ 37 ปี คนสมัยก่อนมีเวลาร่ำเรียน

มากกว่าพวกเราสมัยนี้ ท่านจึงมีความรู้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งนัก เชี่ยวชาญในวิชาการเกือบทุกแขนง นอกจากพุทธธรรมที่ท่านสนใจมาก จนสามารถเข้าถึงพระพุทธศาสนาอย่างถ่องแท้แล้ว ท่านยังเป็นนักปราชญ์ในทางอักษรศาสตร์ โบราณคดี คณิตศาสตร์ ดาราศาสตร์ โหราศาสตร์ ไสยศาสตร์ เกษตรศาสตร์ อุทกศาสตร์ ธรณีวิทยา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ ปรัชญา ฯลฯ แม้ยุทธศาสตร์ท่านก็ช่ำชอง สามารถใช้ปัญญาเอาชนะโจรสลัดญี่ปุ่นที่โจมตีท่านในขณะปฏิบัติการทางทหารที่ชายแดนได้อย่างงดงาม ตำแหน่งหน้าที่ราชการของท่านนั้น ดำรงทั้งฝ่ายบุ๋นและฝ่ายบู๊ ซึ่งน้อยคนนักจักมีความสามารถเช่นนี้ เมื่อท่านถึงแก่อนิจกรรม แม้จะเป็นเวลาที่มิได้รับราชการแล้ว ฮ่องเต้ก็ยังทรงระลึกถึงคุณงามความดีของท่านอยู่ จึงทรงสถาปนายศ และทรงประกาศเกียรติคุณของท่านให้ปรากฏไปทั่วแผ่นดิน

ท่านไม่หวงแหนหรือกลัวจะหลุดจากตำแหน่งหน้าที่ในราชการ ใครทำให้ประเทศชาติเสื่อมเสียเกียรติภูมิ ใครใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรม ใครทำให้ประชาราษฎร์เดือดร้อน ท่านจะต่อสู้อย่างสุดกำลัง แม้ผู้นั้นจะมีความยิ่งใหญ่เพียงใด ท่านก็ไม่ยอมสยบ แต่สำหรับตัวท่านเอง

แล้ว ใครจะใส่ร้ายป้ายสีท่านก็ไม่นำพา อิจฉากันนัก ท่านก็กราบถวายบังคมลาไปอยู่ถิ่นเดิมของท่าน ท่านแต่งตำรับตำราไว้มากมาย เป็นเพชรน้ำหนึ่งในสมัยหมิง

เมื่อครั้งท่านเริ่มรับราชการ เป็นนายอำเภออยู่ทางเหนือ ซึ่งเป็นท้องที่ที่ประสบอุทกภัยเสมอ ท่านสามารถป้องกันน้ำท่วมได้ ด้วยวิธีการแยกพลังน้ำออกเป็น 3 ทิศทาง แม่น้ำสายเดียวแต่โบราณมา ก็กลายเป็นสามสาย ด้วยปัญญาของท่านและความสามัคคีของชาวบ้าน ที่คิดพึ่งตนเองอย่างไม่ย่อท้อ ผนึกพลังอันน้อยนิดของแต่ละคน รวมเป็นพลังมหาศาล ยิ่งใหญ่เหนือพลังน้ำที่น่ากลัว แล้วท่านให้ปลูกต้นหลิ่ว (หลิว) ตามริมฝั่งแม่น้ำและริมฝั่งทะเล ยาวสุดสายตา คราใดที่คลื่นซัดเข้าฝั่ง ทรายจะติดอยู่บริเวณต้นหลิ่ว ทับถมกันนานเข้า ก็กลายเป็นเขื่อนธรรมชาติ ป้องกันน้ำท่วมได้เป็นอย่างดี ทางภาคเหนือของประเทศจีน มักจะมีพายุพัดทรายมาทีละมาก ๆ ก็ได้อาศัยต้นหลิ่วทั้งหลายนี้ ปะทะแรงลมและทรายไว้ได้

แม้ท่านจะกลับมาอยู่ถิ่นเดิมในบั้นปลายของชีวิต ท่านก็ไม่นั่งดูดาย คอยช่วยเหลือดูแลทุกข์สุขของชาวบ้านอย่างใกล้ชิด คิดค้นวิธีทำไร่ไถนาให้ก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น

ให้แผ้วถางพื้นดินที่รกชัฏ จนเกิดประโยชน์แก่ผู้ที่ไม่มีที่ดินของตนเอง นอกจากท่านจะสอนให้ชาวบ้านมีความรู้กว้างขวาง มีรายได้เพิ่มพูนแล้ว ท่านยังสอนให้ชาวบ้านรักกัน ช่วยเหลือกัน เสียสละและหมั่นบริจาคจนเป็นนิสัย แต่ละวันท่านจะทำตารางการทำงานส่วนตัวและส่วนที่จะทำเพื่อผู้อื่นไว้ล่วงหน้า ท่านไม่เคยอยู่นิ่ง ทำงานตลอดวันอย่างมีระเบียบ

ท่านฝึกสมาธิเป็นเวลาและสม่ำเสมอจนบรรลุฌานและเจริญวิปัสสนากรรมฐานจนบรรลุญาณ

ท่านถึงแก่อนิจกรรมเมื่ออายุ 74 ปี ในขณะที่บุตรของท่านอายุ 42 ปีแล้ว คือปี พ.ศ. 2166 (ค.ศ. 1623) ผิดจากที่ท่านผู้เฒ่าข่งพยากรณ์ไว้ถึง 21 ปี โดยมิต้องบนบวงต่อฟ้าดินและท่านผู้ศักดิ์สิทธิ์ มิต้องสะเดาะเคราะห์ปล่อยนกปล่อยปลา

อันคุณงามความดีนี้ ช่างมีอานุภาพต่อชีวิตมนุษย์ให้เห็นถึงปานนี้หนอ

ภรรยาของท่านก็ใจบุญสุนทร์ธรรม ไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันเลย เป็นคู่ชีวิตที่คอยส่งเสริมแต่ในทางที่ดีงาม เป็นปัจจัยในการทำดีเพื่อกันและกันตลอดเวลา มีอยู่ครั้งหนึ่งภรรยาของท่านซื้อฝ้ายมาปั่น เพื่อทำเสื้อหนาว ท่าน

เหลี่ยวฝานท้วงว่า บ้านเรามีเสื้อหนาวอย่างดี ทำด้วยแพรเนื้อดี สอดไส้ด้วยนุ่น อุ่นดีอยู่แล้ว ไฉนจะให้ลูกใส่เสื้อหนาวที่ทำด้วยผ้าฝ้ายถูก ๆ เล่า ภรรยาของท่านตอบว่า ก็เพราะฝ้ายนั้นถูก จึงตัดใจขายเสื้อหนาวดี ๆ ของลูกเสีย ได้เงินมามาก ๆ เพื่อทำเสื้อหนาวแจกชาวบ้านที่กำลังหนาวสั่นอยู่นี้ได้ทั่วถึง ท่านเหลี่ยวฝานดีใจมาก พูดด้วยความตื้นตันใจว่า ถ้าแม่ใจบุญถึงปานนี้ ลูกของเราจะไม่มีวันลำบากเป็นแน่แท้

บุตรของท่านก็สอบจินซื่อได้เช่นท่าน และได้เป็นนายอำเภอที่เมืองกว่างตง (กวางตุ้ง) อีก 21 ปีต่อมา ก็สิ้นแผ่นดินหมิง ใน พ.ศ. 2187 (ค.ศ. 1644) ประเทศจีนตกอยู่ในเงื้อมมือของชาวแมนจู ที่สถาปนาราชวงศ์ชิง (เช็ง) ปกครองชาวจีนตามวิสัยเชิงเช่นผู้เป็นนายอยู่นานถึง 267 ปี ท่านซุนจงซาน (ดร. ซุนยัดเซ็น) กับคณะ จึงได้ลบความเป็นเจ้าเข้าครองออกจากประวัติศาสตร์ได้สำเร็จในปี พ.ศ. 2454 (ค.ศ. 1911)

เป็นบุญของเราชาวไทย ที่ไม่ต้องทนถูกเคี่ยวเข็ญเย็นค่ำกรำไปถึง 267 ปี พระคุณของวีรกษัตริย์และวีรชนของเรานั้นใหญ่หลวงนัก แม้ประวัติศาตร์จะได้จารึก

ความยิ่งใหญ่ไว้แล้ว แต่เราก็จะต้องสำนึกในพระคุณ จดจำไว้ในส่วนลึกของดวงใจ เพื่อเป็นตัวอย่างอันที่จะปกป้องแผ่นดินไทยต่อไปด้วยชีวิตของเราทุกคน

ท่านหานซานต้าซือ ศิษย์ของท่านอวิ๋นกุเถระ เขียนประวัติเมื่อท่านอาจารย์ได้จากไปแล้ว

ผู้ด้อยปัญญาขอกราบคารวะท่านหานซานต้าซือ กราบขออนุญาตท่านจารึกประวัติของท่านอวิ๋นกุเถระ ผู้พลิกชีวิตของท่านเหลี่ยวฝาน ดังต่อไปนี้

ท่านอวิ๋นกุเถระเกิดเมื่อ ค.ศ. 1500 (พ.ศ. 2043) ในราชวงศ์หมิง ท่านเกิดก่อนท่านเหลี่ยวฝาน 49 ปี ท่านคิดบวชตั้งแต่ยังเป็นเด็ก สมัครเป็นศิษย์กับอาจารย์ท่านหนึ่งที่วัดต้าอวิ๋นจื้อ อายุ 19 ปี เริ่มฝึกฌาน อายุ 25 ปี บวชเป็นภิกษุ ได้พบอาจารย์ที่ทรงคุณวิเศษ ณ วัดเทียนหนิง จึงฝากตัวเป็นศิษย์ ได้ตัดขาดจากกิจนิมนต์ทั้งหมด นั่งเข้าสมาธิอยู่เป็นระยะ ๆ จาก 7 วัน เป็น 14 วันครั้ง จนถึง 49 วัน แล้วกำหนดใหม่จาก 1 เดือนครั้งเป็น 2 เดือนครั้ง จนถึงหนึ่งปีเต็ม ไม่เคยก้าวล่วงธรณีกุฏิของท่านไปเลย จิตท่านใสใจสว่าง แต่ท่านอาจารย์อธิบายว่า การฝึกจิตเช่นนี้ไม่สามารถบรรลุมรรคผลนิพพานได้ แล้วสอนให้ท่านฝึกมหาสติปัฏฐาน 4 ติดตามการเกิด-ดับของจิตให้ได้

ทุกขณะ ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใด จงตั้งกายานุปัสสนาสติปัฏฐาน ณ ที่นั้น เมื่ออยู่ในความรู้สึกอย่างไร จงตั้งเวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน ณ ความรู้สึกนั้น เมื่ออยู่ในสภาพจิตอย่างไร จงตั้งจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน ณ สภาพนั้น เมื่อเผชิญกับสภาวธรรมใด จงตั้งธัมมานุ-ปัสสนาสติปัฏฐาน ณ สภาวะนั้น ฝึกให้สติและสัมป-ชัญญะคอยกำกับบทบาททุกขณะของปัจจุบัน ให้รู้เท่าทันให้รู้ทันท่วงที ให้รู้อย่างไม่ยินดียินร้าย ให้รู้อย่างหมอที่กำลังตรวจคนไข้ ให้รู้อย่างผู้พิพากษากำลังวินิจฉัยคดีว่าขณะนี้เรากำลังทำอะไรอยู่ กำลังรู้สึกอย่างไรอยู่ กำลังมีสภาพจิตเป็นเช่นไร กำลังเผชิญกับสภาวธรรมอะไร เมื่อกระแสแห่งกิเลสตัณหาอุปาทาน กำลังเกิด-ดับอยู่ตลอดเวลา วันแล้ววันเล่า คืนแล้วคืนเล่า ชีวิตก็ล่วงไป ๆ จงเพียรพยายามอย่าท้อถอยแม้แต่ก้าวเดียว แม้แต่ขณะจิตเดียว ที่จะสำรวจตรวจดูสติสัมปชัญญะว่าได้เจริญงอก-งามมีประสิทธิภาพเพียงพอแก่การปฏิบัติธรรมหรือยัง จนกว่าความรู้ความเข้าใจจะถึงจุดอิ่มตัว ก็จักหลุดพ้นจากอิทธิพลของกิเลสตัณหาอุปาทานได้เอง

ท่านอวินกุเถระ จึงเริ่มฝึกมหาสติปัฏฐาน 4 อย่างจริงจังทันที บางครั้งไม่ฉันไม่จำวัด ก็มีชีวิตอยู่ได้อย่าง

เป็นสุข อยู่มาวันหนึ่ง ขณะที่ท่านอิ่มจากการฉันอาหาร ท่านเผลอตัวเพียงขณะจิตเดียว ชามข้าวก็ตกลงบนพื้น ทันใดนั้น ท่านก็เข้าถึงความหมายของสติและสัมปชัญญะอย่างสมบูรณ์ ท่านรีบไปกราบเล่าให้ท่านอาจารย์ฟัง ท่านอาจารย์ผงกศีรษะ รับรองวาระจิตของลูกศิษย์ว่าได้เข้าถึงสภาวธรรมแล้วจริง ตั้งแต่นั้นมา จิตของท่านอวิ๋นกุเถระได้รับการพัฒนายิ่งขึ้นเป็นลำดับ จนหลุดพ้นจากกามฉันทะ คือ ความพอใจในรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสทางกายและกระทบทางใจ หลุดพ้นจากความพยาบาท อันเป็นความคิดให้ร้ายคนหรือสัตว์เสียได้หลุดพ้นจากถีนมิทธะ อันทำให้จิตมืดมัว กายง่วงโงกเสียได้ หลุดพ้นจากอุทธัจจกุกกุจจะ อันยังความตื่นเต้น ฟุ้งซ่าน หวาดหวั่น รำคาญใจเสียได้ หลุดพ้นจากวิจิกิจฉา อันยังความเคลือบแคลงสงสัยไม่แน่ใจในการประพฤติปฏิบัติธรรมตามคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสียได้ การล่วงพ้นนิวรณ์ทั้ง 5 นี้ เป็นปัจจัยให้ท่านเข้าถึงความ-หมายของอุปาทานขันธ์ 5 เห็นความเกิดขึ้น - ตั้งอยู่ - ดับไปของรูป เห็นความไม่คงทน ต้องทรุดโทรม แปรปรวนไปตามเหตุปัจจัยของรูป ของเวทนา ของสัญญา ของสังขาร และของวิญญาณ (กระแสจิตที่รู้บทบาทของรูป

เวทนา สัญญา สังขาร เมื่อเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป)

ท่านละสัญโญชน์ อันเป็นเครื่องจองจำชีวิตให้ต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏสงสาร คอยเชื่อมโยงอายตนะภายนอกและภายในทั้ง 6 ทวาร ให้เกิดความประมาทติดใจใหลหลงในรูปธรรมเสียได้

เมื่อท่านอวินกุเถระมีสติและสัมปชัญญะตั้งอยู่เฉพาะหน้าเช่นนี้แล้ว กิเลสตัณหาอุปาทานและความเห็นผิดย่อมอาศัยนอนเนื่องอยู่ในจิตใจของท่านไม่ได้อีกแล้ว สิ่งที่เกิดขึ้น ก็คือองค์ธรรมอันยิ่งใหญ่ คือโพชฌงค์ 7 อันเป็นกลุ่มธรรมสามัคคีที่เกิดขึ้นด้วยกัน อิงอาศัยให้คุณต่อกันและกัน นำไปสู่องค์ปัญญาแห่งการตรัสรู้ กลุ่มธรรมอันประเสริฐยิ่งนี้เอง ที่ทำให้ท่านอวินกุเถระเห็นแจ้งในอริยสัจ 4 ทุกแง่ทุกมุมอย่างหมดจด ข้ามพ้นความโศกและความร่ำไร ดับได้ซึ่งความทุกข์และโทมนัส มีแต่ความกระปรี้กระเปร่าชื่นบาน สงบสบายทั้งกายและใจอยู่อย่างเป็นกลางในทุกสิ่ง แม้จะมีใครขอให้ท่านขนสัตว์ให้หมดโลกเสียก่อน ก็เป็นสิ่งที่ทำไม่ได้ เพราะเมื่อจิตได้หลุดพ้นจากกระแสแห่งการเวียนว่ายตายเกิดเสียแล้ว ย่อมไม่มีทางที่จะห่วงหน้ากังวลหลังได้อีก พระพุทธศาสนาจึง

มิใช่สอนให้ชาวพุทธตัดช่องน้อยแต่พอตัว ดังที่หลายท่านเข้าใจกันอยู่

มีอยู่วันหนึ่ง ขณะที่ท่านอวิ๋นกุเถระกำลังนั่งเข้าสมาธิจนกายไม่ไหวติงอยู่นั้น ได้มีผู้ทรงอิทธิพลมาเที่ยววัด เห็นท่านนั่งเฉยไม่ลุกขึ้นต้อนรับ ก็โกรธ หาว่าท่านไม่มีสัมมาคารวะ ผรุสวาท อย่างไม่กลัวบาปกรรม ท่านจึงย้ายไปอยู่ที่วัดชีเสียซาน อันเป็นสถานที่ ๆ ท่านเหลี่ยวฝานไปกราบนมัสการท่านในเวลาต่อมา และท่านก็ได้สอนให้ท่านเหลี่ยวฝานฝึกมหาสติปัฏฐาน 4 เช่นเดียวกับท่าน

เมื่อท่านหานซานต้าซือไปกราบลาท่านเพื่อออกธุดงค์ ท่านให้โอวาทว่า โบราณท่านเดินธุดงค์เพื่อมองเห็นตนเอง ขูดเกลาตนเอง พัฒนาตนเอง เพื่อความหลุดพ้น เจ้าจงสำเหนียกอยู่เสมอว่า จะมีหน้ากลับมาพบพ่อแม่พี่น้องครูบาอาจารย์ญาติสนิทมิตรสหายได้อย่างไร ถ้าเดินธุดงค์โดยรองเท้าสึกเสียเปล่า ไม่ได้รับปรับปรุงแก้ไขตนเองให้ดีขึ้น เป็นการสิ้นเปลืองเงินทองของผู้ที่ถวายรองเท้าเจ้ามา ท่านหานซานต้าซือประทับใจในโอวาทจนสะอื้นไห้

ลูกศิษย์ของท่านมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกที อุบาสก อุบาสิกามาฟังธรรมจากท่านเนืองแน่น ท่านพูดน้อย พูดแต่ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง เสียงท่านชัดเจนก้องกังวาน ก่อนที่ท่านจะจากโลกนี้ไป ท่านกลับไปยังบ้านเกิด โปรดผู้คนเป็นจำนวนหมื่นจำนวนแสน

อยู่มาคืนหนึ่ง เป็นคืนขึ้น 5 ค่ำ เดือนอ้าย ปี ค.ศ. 1575 (พ.ศ. 2118) ชาวบ้านเห็นบนหลังคากุฏิที่ท่านอยู่สว่างไสว เหมือนไฟกำลังลุกโชติช่วงฉะนั้น ครั้นรุ่งเช้าชาวบ้านพากันไปที่วัด ปรากฏว่าท่านได้ดับขันธ์ไม่ไหว-ติงเสียแล้ว ทุกคนจึงลงความเห็นว่า ท่านดับขันธ์ด้วยเตโชกสิณนั่นเอง

ขณะนั้น ท่านอายุ 75 ปี พรรษา 50

ท่านหานซานต้าซือรำพึงรำพันว่า ตั้งแต่ท่านออกธุดงค์ได้พบพระเถระมากมาย แต่จะหาใครสักรูปหนึ่งที่ทรงคุณวิเศษเช่นท่านอวิ๋นกุเถระไม่มีเลย แม้ต่อมา ท่านหานซานต้าซือพรรษามากขึ้น ก็ไม่สามารถลืมคำสอนของท่านได้ แม้ปฏิปทาในศีลาจารวัตรของท่าน ก็ได้นำมาประพฤติปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

ที่หลุมฝังศพของท่านอวิ๋นกุเถระ มีศิลาจารึกคุณ-ธรรมอันสูงส่งของท่าน โดยท่านเหลี่ยวฝาน ท่านหาน-ซานต้าซือ เห็นว่า ควรมีประวัติจารึกไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ประพฤติปฏิบัติตาม จึงเขียนประวัติและคำสั่งสอนของท่านไว้เป็นหนังสือเล่มหนึ่ง เสียดายผู้ด้อยปัญญาบันทึกไว้ได้เพียงนี้

ขอความหลุดพ้นจงเกิดแก่ท่านผู้อ่านเทอญ

เจือจันทน์ อัชพรรณ

(มิสโจ)

วันท้ายสงกรานต์ในปีทองฉลองสองร้อยปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์

(16- 4- รศ. 200)

โอวาทข้อที่หนึ่ง
การสร้างอนาคต

พ่อนั้น กำพร้าท่านบิดามาแต่อายุยังไม่ถึง 20 ท่าน ย่าของลูกในเวลานั้นก็มีอายุมากแล้ว ท่านได้บอกให้พ่อเลิกคิดที่จะเป็นขุนนางเสีย หันมาเรียนแพทย์ดีกว่า ท่านบอกพ่อว่า **การเป็นแพทย์นั้น นอกจากจะยึดเป็นอาชีพได้ดีแล้ว ยังจะช่วยคนยากจนได้อีกด้วย** ถ้ามีความสามารถดีก็จะเป็นแพทย์ที่มีชื่อเสียง ซึ่งเป็นความปรารถนาของท่านบิดาที่เสียชีวิตไปแล้ว

ต่อมา พ่อพบผู้เฒ่าท่านหนึ่ง ที่วัดฉืออวิ๋นจื้อ ท่านมีเคราชาว มีราศีผ่องใสยิ่งนัก รูปร่างสูงใหญ่ สง่างามราวกับเทพยดา พ่อจึงคารวะท่านด้วยความเคารพ

ท่านพูดกับพ่อว่า เธอจะได้เป็นขุนนางนะ ปีหน้าจะสอบผ่านได้ทั้งสามขั้น ไฉนจึงไม่เรียนหนังสือเล่า

พ่อจึงเล่าสาเหตุให้ท่านฟัง แล้วถามชื่อแซ่และที่อยู่ของท่าน

ท่านตอบว่า ท่านแซ่ข่ง เป็นชาวอวิ๋นหนาน ได้เล่าเรียนวิชาโหราศาสตร์อันเป็นตำราดั้งเดิม ถ่ายทอดกันมาโดยมิได้แก้ไขเพิ่มเติมอันใดให้ไขว้เขวเลย ซึ่งเป็นตำราของท่านบรมโหราจารย์ผู้ยิ่งใหญ่แห่งราชวงศ์ซ้อง พ.ศ. 1503 - 1670 ท่านผู้เฒ่าข่งต้องการจะถ่ายทอดวิชานี้ให้แก่พ่อ พ่อจึงพาท่านมาบ้านเพื่อมาพบท่านย่าของลูก ท่านกำชับให้พ่อต้อนรับท่านผู้เฒ่าให้ดี แล้วทดลองให้ท่านพยากรณ์ดู ปรากฏว่าแม่นยำไปเสียทุกสิ่ง แม้แต่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ไม่ผิดพลาดเลย

พ่อจึงเริ่มเรียนหนังสือใหม่ ก็ท่านลุงของลูก ที่เป็นลูกพี่ลูกน้องของพ่อนี่แหละ ท่านได้แนะนำให้พ่อไปเป็นนักเรียนกินนอนที่สำนักเรียนแห่งหนึ่ง

ท่านผู้เฒ่าข่งได้พยากรณ์พ่อไว้ว่า จะสอบผ่านทั้งสามขั้น ขั้นแรกจะได้คะแนนมาเป็นที่ 14 ขั้นกลางจะได้ที่ 71 และขั้นที่สามจะได้ที่ 9 ปรากฏว่าผลออกมาเช่นนั้นจริง ๆ

ต่อมา ท่านก็พยากรณ์อนาคตของพ่อไว้ว่า ปีใดจะสอบได้เป็นนักเรียนหลวง ได้ข้าวพระราชทานเป็นจำนวนเท่านั้นถัง ปีใดจะได้สอบขั้นสุดท้าย ปีใดจะได้

เป็นนายอำเภอ เมื่อเป็นนายอำเภอแล้วสามปีครึ่ง ก็ควรลาออกจากราชการ เพราะอายุ 53 ปี ก็จะสิ้นอายุขัย จะนอนตายอย่างสงบในวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 8 เวลาระหว่างตี 1-3 น่าเสียดายจะไม่มีบุตรไว้สืบสกุล พ่อได้บันทึกไว้ทุกคำ เพื่อกันลืม

ในกาลต่อ ๆ มา คำพยากรณ์ของท่านผู้เฒ่าข่งก็ยังคงแม่นยำเสมอมา มีอยู่ครั้งหนึ่ง ท่านพยากรณ์ไว้ว่าจะได้รับพระราชทานข้าวหลวงครบจำนวนหนึ่งแล้วจึงจะได้สอบขั้นสุดท้ายเพื่อเตรียมตัวเข้าเมืองหลวงนั้น ยังไม่ทันที่พ่อจะได้รับพระราชทานข้าวหลวงครบตามจำนวนที่ท่านพยากรณ์ไว้ พ่อก็ได้รับคำสั่งให้ไปสอบคราวนี้สอบตก พ่อเริ่มสงสัยในคำพยากรณ์อยู่ในใจ แต่แล้วในปีต่อมา มีอาจารย์ท่านหนึ่ง ที่เคยเป็นกรรมการตรวจข้อสอบให้พ่อท่านเคยชมพ่อว่า คำตอบทั้ง 5 ข้อของพ่อนั้นเขียนได้ดีเหมือนขุนนางผู้ใหญ่เขียนทูลเกล้าฯ ถวายความเห็นต่อฮ่องเต้นั่นเทียว ท่านว่า ถ้าคนไม่มีความรู้จริงย่อมเขียนไม่ได้เช่นนี้ ความสามารถของพ่อย่อมจักเป็นประโยชน์ต่อแผ่นดิน ไฉนจึงจะถูกทำลายอนาคตเสียเล่า ท่านจึงสั่งให้พ่อไปทำงานกับท่าน และให้รับพระราชทานข้าวหลวงย้อนหลัง จนครบจำนวนที่ขาด

ไป ปรากฏว่าเท่าจำนวนที่ท่านผู้เฒ่าข่งคำนวณไว้พอดี

เมื่อเป็นเช่นนี้ ยิ่งทำให้พ่อเพิ่มความเชื่อถือในคำพยากรณ์ของท่านผู้เฒ่าข่งยิ่งขึ้น เพราะอุปสรรคที่เพิ่งผ่านพ้นไปนั้น ทำให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า ชาตาชีวิตนั้นได้ถูกลิขิตมาแล้วอย่างแน่นอน จะช้าจะเร็ว จะมีใครเป็นอุปสรรคอย่างไรก็หนีไม่พ้น พ่อจึงปล่อยใจให้เป็นไปตามยถากรรม ไม่มีความกระตือรือร้น ไม่ทะเยอทะยานขวนขวาย ไม่ดิ้นรนที่จะเอาดีไปกว่านี้อีกต่อไป ทำให้จิตใจสงบดียิ่งนัก

เมื่อพ่อสอบได้แล้วเช่นนี้ ก็ต้องเดินทางเข้าเมืองหลวง (ปักกิ่งในปัจจุบัน) อยู่ในมหาวิทยาลัยของหลวงหนึ่งปี พ่อไม่ได้ดูหนังสือหรือตำราเรียนใด ๆ อีกเลย เอาแต่นั่งสมาธิ ไม่พูดไม่จา ไม่คิดอะไรทั้งสิ้น พอครบหนึ่งปี พ่อก็ได้รับคำสั่งให้ย้ายไปเข้ามหาวิทยาลัยของหลวงทางใต้ (นานกิงในปัจจุบัน) อันเป็นสถาบันสุดท้าย ซึ่งนักศึกษาที่สอบไล่ได้ตามขั้นตอนต่าง ๆ ในภูมิลำเนาเดิมของตนมาแล้ว จะต้องเข้ามาฝึกฝนเตรียมตัวสอบเพื่อออกรับ-ราชการต่อไป แต่ก่อนที่พ่อจะเข้าไปยังสถาบันนี้ ได้แวะไปที่วัดชีเสียซาน เพื่อคารวะท่านอวิ๋นกุเถระเสียก่อน พ่อได้นั่งสมาธิกับท่านสองต่อสอง เป็นเวลานานถึงสาม

วันสามคืนโดยมิได้หลับนอนเลย

พระเถระกล่าวกับพ่อด้วยความแปลกใจว่า อันธรรมดาบุถุชนนั้น จิตใจว้าวุ่นสับสน จึงไม่สามารถบรรลุฌานได้ ส่วนพ่อนั้น ไฉนนั่งสามวันแล้วยังไม่เห็นจิตใจวอกแวกเลย

พ่อจึงเล่าสาเหตุให้ท่านฟังว่า ท่านผู้เฒ่าข่งได้พยากรณ์อนาคตของพ่อไว้แน่นอนแล้ว คิดวุ่นวายไปก็ไร้ประโยชน์ จึงทำให้ให้สบายไร้กังวลดีกว่า

ท่านอวิ๋นกุเถระหัวเราะแล้วก็ร้องว่า โธ่เอ๋ย นึกว่าเป็นผู้วิเศษแล้วเสียอีก ที่แท้ก็ยังเป็นบุถุชนอยู่นั่นเอง

พ่อจึงกราบถามท่านว่า ทำไมจึงว่าพ่อเป็นบุถุชน ท่านตอบว่า อันที่จริง **คนเรานั้นถ้าจิตใจไม่ว้าวุ่น ทำใจให้สงบได้แล้ว ก็เกือบจะสำเร็จเป็นพระอรหันต์ พ้นจากความเป็นบุถุชนได้แล้ว แต่คนธรรมดานั้นจิตใจยากที่จะสงบระงับได้ การฟุ้งซ่านนี่เอง ที่ทำให้คนเราถูกผูกมัดด้วยอำนาจพลังบวกและพลังลบของธรรมชาติ ทำให้ไม่มีอิสระเสรี ต้องขึ้นกับดวงชาตาราศี และการโคจรของดวงดาวบนท้องฟ้าที่โหราจารย์ทั้งหลายได้คิดค้นทำสถิติกันไว้ โหราศาสตร์จึงมีขึ้นด้วยเหตุนี้ ก็มีแต่สามัญ**

ชนคนธรรมดาเท่านั้นที่จะถูกกำหนดได้ตามวิชาโหรา-ศาสตร์ แต่คนที่ทำความดีมาก ๆ แล้ว ชาตาชีวิตจักทำอะไรได้ โหราศาสตร์นั้นหยั่งไม่ถึงกรรมดีกรรมชั่วของคนเราหรอก วิชาโหราศาสตร์จึงยึดถือเป็นบรรทัดฐานไปหมดมิได้ เพราะคนดีนั้น ถึงแม้ชาตาชีวิตจะบ่งไว้ว่าไม่ดีอย่างไร แต่พลังแห่งกุศลกรรมนั้นใหญ่หลวงนักสามารถพลิกความคาดหมายของโหราศาสตร์ได้ คนจนก็กลายเป็นคนรวยได้ คนอายุสั้นก็กลายเป็นคนอายุยืนได้ในทำนองเดียวกัน คนที่สร้างอกุศลกรรมอย่างหนักไว้ชาตาชีวิตก็ไม่สามารถผูกมัดเขาไว้ได้เช่นกัน แม้จะถูกลิขิตมาว่าจะได้ดีมีสุขอย่างไร แต่พลังแห่งอกุศลกรรมนั้นหนักนัก ย่อมสามารถเปลี่ยนความสุขเป็นความทุกข์ ความมีลาภยศ กลายเป็นหมดลาภยศ ความอายุยืนก็กลายเป็นอายุสั้นได้เช่นกัน ท่านว่าพ่อนั้น ปล่อยชีวิตให้ขึ้นอยู่กับชาตากรรมมายี่สิบปี ไฉนจะไม่ใช่ปุถุชนเล่า

พ่อกราบถามท่านอีกว่า ถ้าเช่นนั้น ชาตาชีวิตเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้หรือ

ท่านตอบว่า **ชาตาชีวิตนั้นเป็นสิ่งไม่แน่นอน อนาคตเราต้องสร้างของเราเอง คนทำดีชาตาก็ดี คนทำชั่วชาตา**

ก็ชั่ว เมื่อต้องการอนาคตดีก็ต้องทำดี ถ้าทำแต่ความไม่ดี แม้ชาตาจะดีก็กลายเป็นร้ายไปได้ ในพุทธธรรมก็ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ใดต้องการลาภยศ ย่อมได้ลาภยศ ผู้ใดต้องการบุตรธิดาย่อมได้บุตรธิดา ผู้ใดต้องการอายุยืนย่อมได้อายุยืน หากประกอบแต่กรรมดีย่อมสมปรารถนาแล พระผู้มีพระภาคทรงกล่าวไว้เช่นนี้

พ่อซักท่านต่อไปว่า ท่านนักปราชญ์เมิ่งจื่อได้กล่าวไว้ว่า หากปรารถนาสิ่งไร ต้องได้สิ่งนั้น ท่านคงหมายถึงสิ่งที่กระทำได้ทางนามธรรมละกระมัง คุณธรรมความดีงามนั้น เป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างได้เองโดยไม่ต้องลงทุนไม่ต้องไปแสวงหาจากที่ไหน แต่ทางรูปธรรมนั้น ยศถาบรรดาศักดิ์ ชื่อเสียงและความมั่งคั่งจะแสวงหาได้อย่างไร ถ้าไม่มีผู้หยิบยื่นให้

ท่านอวิ๋นกุเถระตอบพ่อว่า ท่านเมิ่งจื่อกล่าวไว้ไม่ผิดหรอก พ่อเองที่เข้าใจคำสอนของท่านผิดไป ท่านลั่กโจ๊วเคยกล่าวไว้ว่า **ความสุขความเจริญทั้งมวล เกิดขึ้นที่ใจก่อนทั้งสิ้น การแสวงหาใด ๆ ก็ตาม ต้องเริ่มต้นที่ใจก่อน** ไม่เพียงแต่จะได้คุณธรรมความดีงามทางธรรมเท่านั้น ความสุขความเจริญลาภยศชื่อเสียงเงินทองอันเป็นความ

ดีงามทางโลก ก็จะติดตามมาเอง เพราะฉะนั้น **การแสวงหาแต่สิ่งที่ดีงามนั้นย่อมได้สิ่งที่ดีงามตามปรารถนา ในทำนองเดียวกัน หากไม่สำรวจตนเอง ไม่เริ่มต้นทำความดีจากตัวเราเอง กลับดิ้นรนคิดแสวงหาจากภายนอก แม้จะแสวงหามาได้ ก็เป็นเพียงได้ตามชาตากำหนดไว้เท่านั้น ไม่ใช่ได้เพราะความดีของเรา เพราะการแสวงหาจากภายนอกนั้น อาจจะต้องใช้ความพยายามในทางที่ถูกบ้างผิดบ้าง ไม่ได้ด้วยเล่ห์ก็เอาด้วยกล ไม่ได้ด้วยมนต์ก็เอาด้วยคาถา แสวงหาด้วยแรงขับของกิเลสตัณหา จึงไม่ทันได้คำนึงถึงศีลธรรม** เป็นการสูญเปล่าทั้งสองทาง ทางธรรมก็เสียหายแล้ว ทางโลกก็เสียหายอีก การแสวงหาจากภายนอกนั้น จึงไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

ท่านถามพ่อว่า ท่านผู้เฒ่าข่งพยากรณ์ไว้ว่าอย่างไรบ้าง พ่อก็เล่าให้ท่านฟังอย่างละเอียด ท่านจึงถามพ่อว่าเธอลองทายดูเองสิว่า จะสอบได้เป็นขุนนางหรือเปล่าจะมีบุตรได้ไหม

พ่อคิดหาเหตุผลอยู่นาน โดยสำรวจตนเองตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แล้วจึงตอบท่านว่า เห็นทีจะสอบไม่ได้ และก็คงจะไม่มีบุตรอีกด้วย พ่อให้เหตุผลท่านว่า คนที่จะได้เป็นขุนนางจะต้องมีบุญวาสนา ส่วนพ่อนั้น บุญวาสนา

น้อย ตนเองก็มิได้สั่งสมกุศลกรรมอันใดไว้ให้เป็นพื้นฐานเพื่อเสริมสร้างบุญญาบารมีใด ๆ **นิสัยของพ่อก็ไม่ดี ไม่มีความอดทน งานหนักไม่เอา งานเบาไม่สู้ ใครทำให้ไม่ถูกใจก็โกรธ ไม่ยอมให้อภัย ใจคอคับแคบ บางครั้งยังอวดดี ว่ามีความรู้มากมาย ยกตนข่มท่าน ใจคิดอย่างไรก็จะทำอย่างนั้น** คนเช่นพ่อนี้ไม่สมควรมาสอบเพื่อเป็นขุนนางกับเขาเลย

แล้วพ่อก็สาธยายให้ท่านฟังถึงเหตุผลที่คิดว่า ตนเองไม่สมควรมีบุตรจริงดั่งคำพยากรณ์ของท่านผู้เฒ่าข่งให้ท่านอวิ๋นกุเถระฟังต่อไปว่า อันธรรมดานิสัยของพ่อนั้น ชอบความสะอาดมากเกินไป ไม่เป็นไปตามทางแห่งมัชฌิมาปฏิปทา โบราณท่านว่าไว้ **อันพื้นดินนั้น ยิ่งไม่สะอาดเพียงใด ก็ย่อมเจริญด้วยพืชพันธุ์นานาชนิด น้ำที่ใสสะอาด มักจะไม่มีปลามาแหวกว่าย** ฉันใด พ่อนั้นชอบความสะอาดมากเกินไป จึงย่อมไม่มีบุตร ฉันนั้น นี่เป็นเหตุผลประการที่หนึ่ง

ธรรมชาติสรรค์สร้างสรรพสิ่งให้มีความสมดุล เพื่อให้ชีวิตเจริญเติบโตด้วยดี **แต่พ่อมักโกรธ ทำให้ร่างกายและจิตใจเสียดุลอยู่เป็นนิตย์** ย่อมไม่สามารถมีบุตรได้ นี่เป็นเหตุผลประการที่สอง

ความเมตตาเท่านั้นที่ค้ำจุนโลกไว้ **แต่พ่อนั้น จิตใจขาดความกรุณาปรานี ไม่ยอมลดตนลงช่วยผู้อื่น เต็มไปด้วยอัสมิมานะ*** ไฉนจักมีบุตรได้เล่า นี่คือเหตุผลประการที่สาม

การพูดมาก ทำให้สูญเสียพลัง พ่ออดพูดมากไม่ได้ ทำให้ร่างกายไม่แข็งแรง นี่คือเหตุผลประการที่สี่

ชีวิตต้องอาศัยพลัง ลมปราณ และความมีชีวิตชีวาอันเกิดจากชีวิตินทรีย์ที่ธาตุดิน น้ำ ไฟ ลม ผสมอิงอาศัยกันอยู่สามสิ่งนี้เป็นปัจจัยซึ่งกันและกัน คอยผดุงชีวิตไว้ให้ดำรงคงอยู่ พ่อดื่มเหล้ามาก เผาผลาญร่างกายตนเองอยู่เสมอ ทำให้ปัจจัยทั้งสามนี้ลดน้อยถอยลง จักมีบุตรได้อย่างไร แม้จะมีได้ บุตรก็จะไม่แข็งแรงและอายุก็คงไม่ยืน นี่คือเหตุผลประการที่ห้า

ในยามกลางวัน คนเราไม่ควรนอน ในยามกลางคืนก็ควรนอนพักผ่อนให้สบาย แต่พ่อไม่ชอบนอนกลางคืน ชอบนั่งเข้าที่เป็นสมาธิอยู่ตลอดคืนได้เสมอ ไฉนจักมีบุตรได้เล่า นี่เป็นเหตุผลประการที่หก ที่ทำให้พ่อคิดว่าชาตินี้พ่อจะมีบุตรไม่ได้สมจริงดั่งคำทำนายเป็นแน่แท้ และนอก

---

*อัสมิมานะ = การถือเขาถือเรา ถือดีไม่ยอมลงใคร

จากนี้แล้วก็ยังมีสิ่งที่พ่อทำผิด ๆ ไว้อีกมากมาย แม้จะพูดต่อไปก็คงไม่รู้จักหมดเป็นแน่

ท่านอวิ๋นกุเถระฟังพ่อพูดเสียยืดยาวแล้ว จึงกล่าวว่า ไม่เพียงแต่พ่อไม่สมควรจะเข้าสอบเป็นขุนนางเท่านั้น ยังมีอีกหลาย ๆ สิ่งที่พ่อก็ไม่สมควรจะได้รับด้วย **คนในโลกนี้ แม้จะอยู่ในภาวะแวดล้อมเดียวกัน ในเวลาที่ไม่ต่างกัน แต่บางคนได้รับแต่สิ่งดีมีสุข บางคนกลับได้รับแต่ความยากจนเป็นทุกข์ มีความแตกต่างกันมากมาย ผู้รู้ย่อมเข้าใจดีว่า นั่นล้วนแต่เป็นผลที่เกิดจากใจตนเอง ทุกคนสร้างเหตุที่จะทำให้เกิดผลดีผลชั่วจากใจตนเองทั้งสิ้น ผู้ไม่รู้ย่อมถือว่าเป็นชาตาชีวิต ที่ลิขิตมาแล้วอย่างแก้ไขไม่ได้ หารู้ไม่ว่าก็ทุกสิ่งเกิดจากใจตนเองแล้ว ทำไมตนเองจะแก้ไขไม่ได้เล่า** คนที่ทำบุญให้ทานมากมาย นั่นเขากำลังสร้างเหตุปัจจัยเพื่อความเป็นเศรษฐีมีเงินพันชั่งร้อยชั่ง ตามความมากน้อยที่เขาทำแล้ว บางคนจนถึงขนาดอดตาย นั่นก็เพราะเขาสร้างเหตุปัจจัยมาเช่นนั้น มีความตระหนี่เหนียวแน่น ไม่ยอมเกินเลยใคร ทรมานกักขังสัตว์ให้อดอยากและอดตายมาแล้ว ผลจึงเกิดแก่เขาเช่นนั้น หาใช่ฟ้าดินเกิดความลำเอียงไม่ **ฟ้าดินก็คือธรรมชาติ** ย่อมปรานีคนดี ลงโทษคนชั่ว เหมือนดั่ง

ที่ปรานีต่อพืชพันธุ์ธัญญาหาร คอยหลั่งฝนมาให้ความชุ่มชื้น คอยส่องความสว่างมาให้ความเจริญเติบโต และธรรมชาติก็จะดุดันกับความไร้คุณธรรม กระหน่ำทั้งฝนพายุและสายฟ้า มนุษย์ต้องตายไปท่ามกลางความดุดันของธรรมชาติก็มีไม่น้อย ทั้งนี้ก็ย่อมขึ้นกับความดีความชั่วในตัวบุคคล ใครดีก็จะได้รับการส่งเสริม ใครเลวก็ลงโทษเสียบ้าง เพื่อให้เกิดความสมดุลกัน

มีความเชื่อกันมาแต่โบราณกาลว่า การจะมีบุตรหรือไม่นั้น ก็ขึ้นกับเหตุผลเดียวกัน ผู้ที่ทำความดีติดต่อกันมาแล้วร้อยชาติ ก็ย่อมมีบุตรหลานที่ดีสามารถสืบสกุลให้ยืดยาวได้ถึงร้อยชั่วคน ผู้ที่ทำดีมาสิบชาติติดต่อกันก็ย่อมมีบุตรหลานที่ดีสามารถสืบสกุลให้ยืดยาวได้ถึงสิบชั่วคน ผู้ที่ทำดีติดต่อกันเพียงสองสามชาติ ก็ย่อมจะมีบุตรหลานสืบต่อไปสองสามชั่วคนเท่านั้น ผู้ที่ไม่มีบุตรเลยก็จะเห็นได้ว่า ไม่เคยสั่งสมคุณธรรมความดีที่เป็นชิ้นเป็นอันมาบ้างเลย

นอกจากบางคนเท่านั้นที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้ว คือเป็นผู้ที่ไม่มีหนี้กรรมกับผู้ใดมา

ธรรมชาติแห่งการมีบุตรธิดา ถ้ามองตามทัศนะของกฎแห่งกรรมแล้ว ก็คือการเปิดหน้าบัญชีลูกหนี้เจ้าหนี้ขึ้นมา

สะสางกันอีกวาระหนึ่ง บุตรธิดาบางคนเกิดมาทวงหนี้ ก็ทำตัวดื้อรั้นอวดดี ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายเสียหาย จนบิดามารดาไม่มีความสุขตลอดเวลา ส่วนบุตรธิดาที่เกิดมาใช้หนี้บุญคุณที่ติดค้างกันอยู่ในภพก่อน ๆ ก็มีความกตัญญูกตเวที ว่านอนสอนง่าย เป็นที่พึ่งทั้งทางกายและทางใจของบิดามารดา นำความปลื้มปีติความภาคภูมิใจมาให้บิดามารดามีความสุขความอิ่มใจอยู่เสมอ

กุศลกรรมและอกุศลกรรมในอดีตล้วนเป็นเหตุปัจจัยให้ชีวิตต้องเวียนว่ายมาพบกันอีกตามกระแสของวิบากกรรมมาเป็นพ่อแม่ลูกกันตามกรรมดีกรรมชั่ว ที่แต่ละคนได้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์กันมาแต่อดีต ผู้ใดมิได้ก่อหนี้กรรมไว้กับใครเลย ก็ย่อมไม่มีผู้ใดตามมาทวงหนี้หรือมาใช้หนี้ ก็ทำให้ไม่มีบุตรธิดาในชาติปัจจุบัน

ซึ่งในกรณีเช่นนี้มีน้อยมาก ท่านเหลี่ยวฝานจึงมิได้กล่าวไว้ (ผู้ถอดความ)

แล้วท่านก็บอกพ่อว่า เมื่อพ่อรู้ตัวเองว่าไม่ดีอย่างไรบ้างแล้วเช่นนี้ และเข้าใจความเป็นไปของฟ้าดินแล้วไซร้ ก็จงรีบเร่งสั่งสมคุณธรรมความดีงามทันที **ไม่คอยแต่จับผิดผู้อื่น สามารถให้อภัยได้ แม้ความผิดนั้นจะเทียบ**

เท่าภูเขาก็ตาม มีขันติอดทนต่อความไม่พอใจ ไม่โกรธง่าย มีแต่ความเมตตากรุณา ไม่พูดมาก ไม่ดื่มสุรา รักษาสุขภาพให้ดีทั้งกายและใจ สิ่งที่แล้วมาแล้ว ก็ให้คิดว่าตายไปแล้วเมื่อวานนี้ แล้วเริ่มต้นสร้างสิ่งที่ดีงามขึ้นมาแทนที่ เหมือนเกิดใหม่ในวันนี้ มีชีวิตใหม่เพื่อสร้างสมคุณธรรมที่ดีใหม่ ไม่ใช่ชีวิตเก่าที่มีแต่เลือดเนื้อและเต็มไปด้วยความเป็นบุถุชน สร้างชีวิตให้หลุดพ้นจากความครอบงำของกิเลสตัณหาอุปาทาน สามารถพัฒนาตนเองให้บริสุทธิ์ผุดผ่อง แล้วชีวิตก็จะมีคุณค่าผิดแผกแตกต่างจากชาตาชีวิตที่ได้กำหนดไว้แล้วในคำพยากรณ์

ก็ร่างกายที่กอปรด้วยเลือดเนื้อนี้ ยังเป็นไปตามลิขิตของดินฟ้า ทำไมกับชีวิตที่กอปรด้วยคุณธรรมความดีงามฟ้าดินจะไม่หยั่งรู้ได้หรือ **โชคชาตาที่ฟ้าดินลิขิตมา มนุษย์ยังพอหลีกเลี่ยงได้บ้าง แต่เคราะห์กรรมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์เองก็จะหนีไม่พ้นเลย** มีผู้เขียนโคลงบทหนึ่งไว้ว่า

มนุษย์ต้องคอยสำรวจตนเองเสมอ เพื่อจักได้ดำเนินชีวิตไปตามครรลองคลองธรรม

เมื่อกระทำแต่ความดีงามแล้วไซร้ ไฉนจักไม่ได้ความดีอันเป็นผลเล่า

ความดีความชั่วจึงล้วนแต่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของมนุษย์เองทั้งสิ้น การที่ท่านผู้เฒ่าข่งพยากรณ์ไว้ให้นั้น **เป็นเพียงชาตาชีวิตที่ลิขิตจากฟ้าดิน ย่อมมีทางแก้ไขได้ จงรีบสร้างคุณธรรมความดีงาม เริ่มด้วยการช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่เห็นแก่ตัว เสียสละเพื่อผู้อื่นโดยไม่หวังการตอบแทน อย่ามุ่งหวังแต่ชื่อเสียง ทำอย่างเงียบ ๆ การปิดทองหลังองค์พระปฏิมานั้น กลับได้บุญมากกว่า** ถ้ามีคนรู้เห็นกันมาก พากันสรรเสริญอนุโมทนาสาธุการ ความมีชื่อเสียงก็จะแบ่งความดีงามไปเสียมาก บุญก็จะน้อยลงเพราะได้ผลในปัจจุบันไปเสียแล้วบ้าง แต่ถ้าทำแล้วไม่โอ้อวดในความดีนั้น ผลบุญก็จะเต็มดุจวารีที่เปี่ยมฝั่ง ใครเล่าจะแย่งหรือแบ่งบุญของเราไปได้ การทำดีเช่นนี้มีหรือจะไม่ได้เสวยผลแห่งความดีนี้

คัมภีร์โบราณเชื่อว่า เอ้กเก็ง ก็ได้เน้นถึงความดีความชั่วไว้อย่างละเอียดลออ สอนคนดีให้รู้จักหลบหลีกจากกรรมชั่ว สั่งสมแต่กรรมดี เพื่อจักได้ผลดีตอบแทน หากว่าลิขิตของชาตาชีวิตเป็นสิ่งแน่นอนแล้วไซร้ จักหลีกเลี่ยงกรรมชั่วสั่งสมแต่กรรมดีได้อย่างไร ในหน้าแรกของคัมภีร์ก็กล่าวไว้ว่า **ครอบครัวใดสั่งสมแต่ความดีงาม ไม่เพียงแต่หัวหน้าครอบครัวเท่านั้นที่จะได้เสวยผล**

แห่งความดีนั้น แม้แต่ลูกหลานเหลนโหลนก็จะพลอยได้เสวยผลแห่งกรรมดีนั้นด้วย วิเคราะห์ดูให้ดีแล้ว จะเห็นได้ว่าชาตาชีวิตไม่สามารถควบคุมมนุษย์ไว้ได้เสมอไป จิตใจมนุษย์สำคัญกว่า จิตใจที่ดีงาม ย่อมกระทำแต่สิ่งที่ดีงาม และได้รับผลที่ดีงาม ผู้มีจิตใจทราม ย่อมกระทำแต่สิ่งที่เลวทราม และได้ผลที่ทราม ท่านถามพ่อว่า เชื่อท่านหรือไม่เล่า

พ่อเชื่ออย่างมาก เพราะท่านพูดมีเหตุผล พ่อจึงคุกเข่าลงกราบท่าน เพื่อแสดงว่ารับคำสั่งสอนด้วยความเคารพอย่างสูง แล้วพ่อไปนั่งลง ณ หน้าที่บูชาพระรัตน-ตรัย สารภาพบาปในอดีตต่อพระพักตร์สมเด็จพระสัมมา-สัมพุทธเจ้าอย่างหมดเปลือก แล้วอธิษฐานขอให้ได้เป็นขุนนาง ต่อนี้ไปจะเริ่มกระทำความดีให้ครบสามพันครั้ง เพื่อตอบแทนพระคุณฟ้าดินและบรรพชนของพ่อ

ท่านอวิ๋นกุเถระเห็นพ่อมีความตั้งใจทำความดีถึงปานนี้ จึงเอาตัวอย่างบัญชีกรรมดีกรรมชั่วมาให้พ่อดู แล้วสอนพ่อให้จดบัญชีพฤติกรรมของตนเองแต่ละวันอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยไม่เข้าข้างตนเอง ถ้าเป็นกรรมดีก็จดไว้ข้างหนึ่ง ถ้าเป็นกรรมชั่วก็จดไว้อีกข้างหนึ่ง เหมือนบัญชีรับจ่าย ต้องนำกรรมชั่วไปลบกรรมดี ให้เหลือกรรมดีสามพันครั้งโดยไม่มีกรรมชั่วที่ไม่ได้หักกลบลบหนี้แล้ว จึงจะนับว่าทำความดีได้ครบสามพันครั้ง ต้องนำบัญชีมาทบทวนดูทุกวัน เพื่อเตือนใจให้รู้ว่าในวันหนึ่ง ๆ เราได้ทำอะไรไปบ้าง ดีมากกว่าชั่ว หรือชั่วมากกว่าดี อะไรผิดอะไรถูก จักได้แก้ไขปรับปรุงตนเอง ไม่ทำความผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก กรรมชั่วเบา ๆ ก็ต้องนำมาลบกรรมดีออกเสียหนึ่งครั้ง กรรมชั่วหนัก ๆ ก็ต้องลบ

ความดีออกหลาย ๆ ครั้ง จนกว่าความดีจะครบสามพันครั้งดังที่ได้อธิษฐานไว้ แล้วสอนพ่อสวดมนต์บริกรรมคาถา เพื่อช่วยให้มีจิตมั่นคง โดยอาศัยอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยเป็นสรณะ เพื่อให้คำอธิษฐานหนักแน่นสัมฤทธิผลเร็ววัน

ท่านยังเล่าให้พ่อฟังต่อไปว่า ผู้ที่ชำนาญการวาดฮู้ (ลงเลขลงยันต์) ได้กล่าวไว้ว่า หากมนุษย์ไม่รู้วิธีวาดฮู้ได้ถูกต้องแล้วไซร้ จะถูกผีสางเทวดาหัวเราะเยาะเอาได้ เพราะฉะนั้นการวาดฮู้ก็ต้องหัดให้เป็นไว้ เคล็ดลับของวิชานี้ อยู่ที่ต้องทำใจให้เป็นเอกัคตาให้ได้เท่านั้น เมื่อเริ่มจับพู่กัน ก็ต้องหยุดความรู้สึกนึกคิดใด ๆ ให้หมด ไม่วอกแวก ทำจิตให้นิ่ง รวมพลังจิตทั้งหมดพุ่งตรงไปยังปลายพู่กัน แล้วจรดปลายพู่กันลงไปที่กระดาษ ผ้า หรือแพรก็ได้ ทิ้งน้ำหนักปลายพู่กันให้แน่นิ่ง เป็นการเบิกทวารฟ้าดินด้วยพลังจิตที่พุ่งกระทบอย่างแหลมคม ฮู้จะศักดิ์สิทธิ์หรือไม่ก็อยู่ที่จุดเริ่มต้นนี้เอง เมื่อเริ่มต้นแล้วก็ต้องเขียนให้จบขบวนการโดยไม่หยุดชะงัก ไม่ต่อเติม ไม่ยกพู่กันขึ้น ต้องวาดให้ต่อเนื่องเป็นเส้นเดียวกัน จิตเป็นเอกัคตาตลอดแนวทางที่พู่กันตวัดไปมา ฮู้นี้ก็จะศักดิ์สิทธิ์ ไม่ว่าจะอธิษฐานใด ๆ ต่อฟ้าดิน ก็จะสัมฤทธิผลอย่าง

แน่นอนและรวดเร็ว

ผู้ที่มีกิเลสธุลีหนาแน่นในใจ เหมือนตกอยู่ในความมืดดั่งอยู่ในครรภ์มารดา ไม่สามารถมองเห็นอะไรอื่น เมื่อจรดปลายพู่กันลงไปครั้งแรก ก็เท่ากับได้เจาะความมืดให้แสงสว่างส่องเข้าไปได้ และเมื่อตวัดพู่กันไปด้วยจิตอันแหลมคมเป็นสมาธิอยู่นั้น ก็เป็นการพุ่งพลังจิตไปตามพู่กันนั้น โดยมีแสงสว่างและชาดในพู่กันเป็นสื่อนำพลังจิตไป พลังจิตประทับอยู่ตรงไหนความศักดิ์สิทธิ์ก็เกิดที่นั่น

การบริกรรมก็ต้องทำสม่ำเสมอ ขาดไม่ได้เช่นกัน ต้องบริกรรมจนแม้ปากไม่บริกรรมแล้ว แต่ใจยังคงบริกรรมอยู่ บริกรรมจนไม่รู้สึกว่า ตัวเราเป็นผู้บริกรรม เพราะมนต์ก็ดี การบริกรรมก็ดี ตัวเราผู้บริกรรมก็ดี ได้ผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเสียแล้ว จนแยกไม่ออกเมื่อใด เมื่อนั้น การบริกรรมก็ศักดิ์สิทธิ์

ท่านนักปราชญ์เมิ่งจื่อได้กล่าวไว้ว่า อันว่าอายุยืนหรืออายุสั้น หามีความแตกต่างกันไม่ ให้หมั่นฝึกฝนตนเองไปจนกว่าจะถึงวันนั้น วันนั้นคือวันที่เราจะได้พบความจริงว่า **ใด ๆ ในโลกนี้ หามีความแตกต่างกันไม่ ล้วนแต่เป็นสภาวธรรมที่มนุษย์สมมุติกันขึ้นมา ผู้ที่ฝึกฝนตนเอง**

จนไม่เห็นความแตกต่างของสภาวธรรมเมื่อใดผู้นั้นก็เข้าถึงสภาวธรรมเมื่อนั้น และไม่ถูกความไม่รู้ไม่เข้าใจหลอกหลอนเบียดเบียน หลุดพ้นจากความร้อยรัดของกิเลสตัณหาอุปาทานได้หมดสิ้น

ถ้าคิดโดยผิวเผิน ก็จะรู้สึกแปลกใจ เพราะความมีอายุสั้นและอายุยืนนั้น แตกต่างกันอย่างตรงกันข้ามทีเดียว แต่ถ้าคิดให้ลึกซึ้งแล้ว ก็จะเห็นได้ว่า ท่านพูดไว้ไม่ผิดเลย ทุกสิ่งในโลกนี้ ล้วนเป็นสภาวธรรมหนึ่ง ๆ เท่านั้น มนุษย์มักจัดเข้าพวกกันบ้าง แยกประเภทให้บ้างจนดูสับสนสลับซับซ้อนไปหมด ธรรมดาทารกที่เกิดมาใหม่ ๆ นั้น หารู้ไม่ว่าอายุสั้นอายุยืนมีความหมายอย่างไรกัน ต่อเมื่อเติบโตแล้ว จึงสามารถแยกแยะความหมายเลือกคุณค่าของสรรพสิ่งโดยคำสอนของผู้ใหญ่บ้าง จิตดั้งเดิมเป็นเช่นนั้นบ้าง ตอนนี้เองผลแห่งกรรมดีกรรมชั่วของเด็กนั้น ก็จะเริ่มมาให้ผล จึงได้เห็นความอายุสั้นบ้างอายุยืนบ้าง ความแตกต่างจึงบังเกิดขึ้น ด้วยประการฉะนี้

ฉะนั้น ถ้าเราไม่ให้ความแตกต่างระหว่างความรวยกับความจน ความสุขกับความทุกข์ ความตกต่ำกับความรุ่งเรือง หรือความมีอายุยืนกับอายุสั้น ก็จะสามารถสร้างสรรค์ชีวิตให้เป็นไปตามความต้องการของเราได้

ถ้าเราไปให้ความแตกต่างกับสิ่งเหล่านี้เสียก่อนแล้ว เราจะไม่สามารถสร้างชีวิตให้ดีตามความต้องการของเรา ได้เลย

จะยกตัวอย่างให้ดู เด็กสองคน คนหนึ่งเกิดมาเป็นลูกคนรวย อีกคนเกิดมาเป็นลูกคนจน ถ้าเด็กรวยคิดว่าตนเองวิเศษกว่าผู้อื่นเพราะความรวยกว่าผู้อื่นแล้วไซร้ ก็จะเกิดความลำพอง ถือเงินเป็นอำนาจบาตรใหญ่ เที่ยวระรานข่มเหงเอาแต่ใจตนเอง ส่วนลูกคนจนนั้น ถ้าคิดว่าตนเองยากจนไม่มีเงินเหมือนลูกคนรวย ก็จะเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ เมื่ออยากได้อะไรไม่ได้ดั่งใจ ความกดดันก็จะเป็นแรงขับให้เริ่มฉกชิงวิ่งราว ลักเล็กขโมยน้อย จนถึงปล้นจี้ฆ่าเจ้าทรัพย์ รุนแรงขึ้นทุกที แม้จะต้องโทษก็ไม่กลัว ได้กินข้าวหลวงสบายไปเสียอีก

ถ้าเราแยกแยะความรวยความจนเช่นนี้ ก็จะเป็นคนดีไปไม่ได้เลย แต่ถ้าไม่คิดว่าเรารวย จะทำอะไรก็ระมัดระวัง ไม่ให้กระทบกระเทือนถึงผู้อื่น คิดแต่จะช่วยเหลือเจือจานไปทั่วหน้า **ใช้เงินที่ตนเองมีมากให้เป็นประโยชน์แก่ผู้มีน้อย อาศัยความรวยที่ตนเองได้เปรียบผู้อื่นโดยสภาวธรรม มาเกื้อกูลผู้อื่นที่มีน้อยถึงกับขาดแคลนตามสภาวธรรม ความเมตตากรุณาที่เกิดจากความรู้จริงใน**

สภาวธรรมนี้ ก็จะหล่อหลอมให้ช่องว่างระหว่างความรวยความจนนั้นปิดสนิท ไม่สามารถเกิดความแตกต่างได้เลย ส่วนเด็กที่เกิดมายากจนอันเป็นสภาวธรรมหนึ่งนั้น ถ้าไม่ให้ความแตกต่างในความรวยความจนแล้ว ก็จะไม่มีความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ รู้จักขยันหมั่นเพียร สันโดษในความเป็นอยู่ ซื่อตรงในความประพฤติ รู้จักใช้แรงกายช่วยเหลือผู้อื่นแทนแรงเงินที่ตนขาดแคลน ไม่คอยคิดที่จะให้ผู้อื่นมาช่วยตน แต่ไม่รังเกียจที่จะช่วยผู้อื่น ตั้งหน้าทำมาหากิน หนักเอาเบาสู้ อดออมถนอมตน ไม่นานนัก คนจนก็จะกลายเป็นคนรวย คนรวยก็จะไม่จน ถ้ามีนิสัยเหมือนเด็กทั้งสองคนนี้ เมื่อถึงวันนั้น ความแตกต่างจักมีได้อย่างไร

แม้อายุสั้นอายุยาวก็เช่นกัน ถ้าเราไม่เชื่อว่าชาตาชีวิตได้ลิขิตให้เรามีอายุสั้น เราก็จะไม่พะวงถึงความตายตั้งหน้าประกอบกรรมดี ไม่ใช่อยู่รอความตายไปวันหนึ่ง ๆ ผู้ที่ไม่เชื่อว่าชาตาชีวิตได้ลิขิตมาให้อายุยืน ก็จะไม่ทะนงตนว่ายังมีชีวิตอยู่อีกยาวนาน เกิดความประมาทเกียจคร้านที่จะประกอบกรรมดี ผัดวันประกันพรุ่ง ดื่มสุราหานารี เล่นพาชีกีฬาบัตร เผาผลาญชีวิตไปทุกวัน ๆ อายุจักยืนนานไปได้อย่างไร

ความเกิดความตายเป็นสิ่งสำคัญที่สุดของมนุษย์ ถ้าเราไม่ให้ความแตกต่างกับสิ่งที่กล่าวมาแล้วไซร้ เราจะเกิดในสภาวธรรมใดก็ตาม ย่อมจักดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยจิตใจที่ปราศจากความกดดัน รู้จักดำรงชีวิตด้วยดี ตายดี และไปเกิดในสภาวธรรมที่ดีต่อไป

ทำไมหรือ

เพราะความชั่วร้ายมิได้อยู่ที่ความรวยความจน มิได้อยู่ที่ความมีอายุสั้นหรือยาว ความสุขความทุกข์นั้นย่อมขึ้นอยู่ที่เราจะสามารถประกอบคุณงามความดีได้มากน้อยเท่าใดต่างหากเล่า

การฝึกฝนตนเองให้รู้จักประกอบกรรมทำดีนั้น ย่อมเป็นการสั่งสมบุญบารมีโดยแท้ เราจะต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมของเราเอง มีสิ่งใดผิดพลาดก็พยายามแก้ไข เหมือนดั่งหมอที่พยายามรักษาคนไข้ให้หายจากโรคฉะนั้น **การสั่งสมบุญบารมีต้องพยายามอยู่ทุกขณะจิต ค่อยทำค่อยไป ไม่หวังผลจนเกินกำลัง ไม่หย่อนยานจนไม่ก้าวหน้า** เมื่อจิตได้รับการอบรมที่ดี บ่มใจจนได้ที่แล้ว นั่นคือความสำเร็จที่จะได้รับในการประพฤติปฏิบัติธรรม

ท่านบอกกับพ่อว่า จิตนั้นเกิดดับอยู่ทุกขณะ **ขอให้**

หมั่นบริกรรมอย่าได้หยุดยั้ง จะขาดการสืบต่อ เมื่อบริกรรมจนเกิดความชำนาญแล้ว ก็จะกลายเป็นนิสัย ไม่ว่าปากจะบริกรรมหรือไม่ จิตก็จะทำไปเองโดยอัตโนมัติ เมื่อจิตดิ่งเป็นเอกัคตาแล้วไซร้ ย่อมรวมมนต์คาถาที่บริกรรม ตัวคนบริกรรมและจิตที่บริกรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่แยกออกจากกัน เมื่อนั้นการบริกรรมก็จะประสบความสำเร็จทันทีอธิษฐานไว้เช่นไรก็จะสมปรารถนาเช่นนั้น

พ่อนั้น แต่ก่อนมีชื่อว่า "เสวียห่าย" (學海) ในวันนั้นพ่อเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า *เหลี่ยวฝาน* เพราะพ่อรู้ซึ้งแล้วว่า **การสร้างอนาคตนั้นจะต้องเริ่มที่ตนเอง มิใช่รอคอยโชคชาตามาผลักดันให้เป็นไปตามยถากรรม พ่อจะต้องหลุดพ้นจากความเป็นปุถุชนให้ได้ ไม่ยอมตกอยู่ในอิทธิพลของคำพยากรณ์อีกต่อไป นี่คือความหมายในชื่อใหม่ของพ่อ** ตั้งแต่นั้นมา พ่อสำรวมระวังบทบาทของกายวาจาใจอยู่ตลอดเวลาที่ตื่นอยู่ ทำให้ผิดแผกไปกว่าแต่ก่อนมาก ความมักง่าย ตามใจตนเอง ความไม่สำรวมอินทรีย์ได้ลดน้อยลง มีแต่ความระแวดระวังตั้งสติไม่ประมาท **ดุจดั่งเตรียมพร้อมตั้งรับภยันตรายที่กำลังคืบคลานมาหาพ่อฉะนั้น** แม้จะอยู่ในที่มืดหรือในที่

รโหฐานก็ยังเกรงว่าผีสางเทวดาคอยจ้องจับตามองพ่ออยู่ **ต่อหน้าและลับหลังคนจึงประพฤติตนไม่ต่างกัน** หาก มีผู้ใดแสดงความไม่พอใจพ่ออย่างไร วิพากษ์วิจารณ์รุนแรงเพียงใด พ่อกลับรับฟังได้โดยดุษณี ไม่เคยต่อล้อต่อเถียงกับผู้ใดอีกเลย

เมื่อกาลเวลาผ่านไปอีกหนึ่งปี พ่อได้โอกาสเข้าทำการสอบไล่อีกครั้ง คราวนี้ได้ที่หนึ่ง พลิกความคาดหมายของท่านผู้เฒ่าข่ง ที่พยากรณ์ไว้ว่าจะสอบได้ที่สาม ท่านว่าหลังจากสอบครั้งนี้แล้ว ต่อไปจะสอบไม่ได้อีก แต่เมื่อพ่อไปสอบ ก็สอบได้อีก **เป็นอันว่าคำพยากรณ์ไม่สามารถกุมวิถีชีวิตของพ่อได้อีกต่อไป**

แต่การทำความดีนั้น มิได้ง่ายอย่างที่นึกไว้ สำรวจดูแล้ว ก็พบข้อบกพร่องมากมาย เช่นไม่มีความอาจหาญพอที่จะเสี่ยงชีวิตเข้าช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัย บางทีจิตใจลังเล ไม่สามารถช่วยได้สุดกำลัง บางทีก็ช่วยไปบ่นว่าไป อคติเตียนเสียมิได้ เวลาปกติก็ยังมีสติควบคุมตนเองได้ดีอยู่ บางทีดื่มเหล้าเมามาย ความประพฤติดั้งเดิมก็กลับมามีบทบาทอีก คะแนนของกรรมดี ถูกกรรมชั่วลบไปเสียมาก ทำให้ต้องใช้เวลาเกือบ 11 ปี คือตั้งแต่ พ.ศ.

2112-พ.ศ. 2122 จึงสามารถรวบรวมการทำความดีได้ครบสามพันครั้ง

บังเอิญขณะนั้น พ่อไปเที่ยวนอกด่านกับเพื่อน จึงมิได้ประกอบพิธีอุทิศบุญกุศลดังที่ตั้งจิตอธิษฐานไว้ จนกระทั่งรุ่งขึ้นอีกปีหนึ่ง พ.ศ. 2123 เมื่อกลับมาทางใต้แล้วจึงไปนิมนต์ท่านซิ่งคงและท่านเฮว่ยคง ซึ่งล้วนเป็นพระเถระที่ทรงคุณวิเศษ มาประกอบพิธีอุทิศกุศลผลบุญที่ได้เพียรทำต่อเนื่องมาได้รวมสามพันครั้งตามที่ได้ตั้งจิตอธิษฐานไว้ แล้วเริ่มตั้งจิตอธิษฐานใหม่ครั้งนี้ขอให้ได้ลูกที่ดี จะทำความดีอีกสามพันครั้ง พอรุ่งขึ้นอีกปี พ.ศ. 2124 พ่อก็ได้เจ้ามา จึงตั้งชื่อให้ว่า "เทียนชี่" แปลว่า ฟ้าประทาน

เวลาใดที่พ่อได้กระทำความดีทางกายกรรมก็ดี มโนกรรมก็ดี วจีกรรมก็ดี พ่อก็จะใช้พู่กันบันทึกไว้ทันที แต่แม่เจ้าเขียนหนังสือไม่เป็น เมื่อได้ช่วยพ่อกระทำความดีครั้งใด ก็ใช้ก้านขนห่าน จิ้มชาดกดวงไว้บนปฏิทิน บางวันให้ทานคนยากจนหลายครั้ง ปล่อยสัตว์มีชีวิตมาก วันหนึ่ง ๆ แม่เจ้าวงไว้ถึงสิบกว่าวงด้วยกัน เพียงสองปีกว่าก็ทำได้ครบสามพันครั้งอีก คราวนี้ พ่อนิมนต์พระเถระรูปก่อน ๆ มาทำพิธีอุทิศบุญกุศลที่บ้านเราเอง และเริ่ม

ตั้งจิตอธิษฐานขอให้สอบตำแหน่งจิ้นสือได้ จะทำความดีให้ครบหนึ่งหมื่นครั้ง ต่อมาอีกสามปี พ่อก็สอบได้และได้เป็นนายอำเภอในปีนั้นเอง ประมาณ พ.ศ. 2129 (ประมาณ ค.ศ. 1586)

พ่อได้ทำสมุดขึ้นมาเล่มหนึ่ง ให้ชื่อว่าสมุดบริหารใจ ตอนเช้า อันเป็นเวลาที่พ่อนั่งชำระความ พ่อก็ให้คนนำสมุดนี้มาวางไว้บนบัลลังก์ด้วย ในแต่ละวัน พ่อชำระคดีไว้อย่างไรบ้าง ก็จะบันทึกไว้ในสมุดเล่มนี้อย่างละเอียด เพื่อไว้ตรวจสอบดูว่าจะมีอคติในการชำระความอย่างไรบ้างหรือไม่ มีความยุติธรรมเพียงพอไหม ให้ความเมตตาปรานีเพียงพอไหม เพื่อจะได้ไว้แก้ไขในวันต่อไป พอตกกลางคืน พ่อก็ตั้งโต๊ะที่กลางลานบ้าน พ่อแต่งตัวเต็มยศเพื่อแสดงความเคารพต่อฟ้าดิน แล้วจุดธูปเทียนบูชาฟ้าดิน คุกเข่าลงอ่านบันทึกนั้น แล้วเผาถวายฟ้าดินหนึ่งชุด เก็บไว้หนึ่งชุด ที่พ่อทำเช่นนี้ ก็เพราะพ่อเห็นตัวอย่างอันดีงามนี้มาจากขุนนางผู้ใหญ่ท่านหนึ่งในสมัยราชวงศ์ซ้อง ที่ได้รับการจารึกไว้ในประวัติศาสตร์จีนด้วยความเคารพอย่างสูงว่าเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต **มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของท่านเท่ากับชีวิตของท่านเอง ไม่ยอมสยบต่อขุนนางกังฉิน** ดูแลความทุกข์

สุขของราษฎรและขุนนางใหญ่น้อยอย่างไม่กลัวตาย ถ้ามีการฉ้อราษฎร์บังหลวง มีการอาศัยหน้าที่หรืออิทธิพลก่อกรรมทำเข็ญกับชาวบ้านหรือขุนนางผู้น้อยแล้วไซร้ แม้ผู้นั้นจะเป็นขุนนางผู้ใหญ่ เป็นที่โปรดปรานของฮ่องเต้สักเพียงไรก็ตาม ท่านก็ไม่เกรงกลัว เป็นต้องนำหลักฐานทูลเกล้าฯ ถวายฮ่องเต้ให้ได้รับโทษานุโทษจงได้ เมื่อท่านสิ้นอายุขัยแล้ว จึงได้รับพระราชทานเกียรติยศอันสูงส่ง ได้รับสถาปนาเป็นที่ชิงเซี่ยงกง หมายถึงผู้ที่กราบทูลด้วยความสะอาดบริสุทธิ์ใจ พ่ออ่านชีวประวัติอันเกริกเกียรติของท่านแล้วประทับใจมาก จึงถือเป็นตัวอย่างอันดีงามที่จะต้องปฏิบัติตามให้ได้ **เพื่อป้องกันการชำระความของพ่อมิให้ด่างพร้อยเสียความยุติธรรมไปได้พ่อจึงกระทำเช่นนี้ทุกคืน**

แม่ของเจ้าแสดงความวิตกกังวลให้พ่อฟังว่า แต่ก่อนนี้อยู่บ้านเราเองก็ช่วยกันทำบุญทำทาน มีโอกาสประกอบกรรมดีมาก ไม่กี่ปีก็ได้ครบสามพันครั้ง แต่ตอนนี้ เราอยู่ในสถานที่ราชการ ไม่มีโอกาสสัมผัสกับคนยากจนเหมือนแต่ก่อน ความดีหนึ่งหมื่นครั้ง เมื่อใดจะทำสำเร็จได้เล่า

พ่อก็ได้แต่รับฟัง ในคืนวันนั้น จะว่าบังเอิญหรือ

ไม่หนอ พ่อฝันเห็นเทวดาองค์หนึ่ง พ่อจึงปรับทุกข์กับท่านถึงเรื่องที่แม่เจ้าวิตกกังวล ท่านบอกกับพ่อว่า พ่อนั้นไม่รู้ตัวเลย พ่อได้ทำความดีครบหนึ่งหมื่นครั้งแล้ว เพียงแต่ลดภาษีข้าวให้แก่ราษฎรทั้งหมดที่อยู่ในความปกครองของพ่อโดยทั่วหน้ากัน การบรรเทาภาระอันหนักของราษฎร เป็นกุศลกรรมอันยิ่งใหญ่ เพราะทำให้ราษฎรเป็นสุขขึ้น พ่อตื่นขึ้นมาก็นึกขึ้นได้ว่า พ่อได้ทำไปเช่นนั้นจริง ๆ เพราะสงสารราษฎรที่ต้องเสียภาษีหนักเกินไป ทำไมเรื่องราวเหล่านี้ซึ่งพ่อเห็นเป็นเรื่องเล็กน้อย แต่ก็ล่วงรู้ถึงเทวดาฟ้าดินได้ และก็ยังสงสัยอยู่ว่า ทำเพียงแค่นี้น่ะหรือ ก็เป็นความดีได้ถึงหนึ่งหมื่นครั้ง บังเอิญท่านฝานอวี่ย์เถระมาจากภูเขาอู่ถายซาน พ่อจึงกราบถามท่านเพื่อให้หายสงสัย

ท่านตอบว่า **กุศลกรรมใดก็ตาม ถ้าทำด้วยความจริงใจ บริสุทธิ์ใจ ไม่หวังตอบแทนเป็นส่วนตัวแล้วไซร้ แม้กระทำครั้งเดียว ก็เท่ากับกระทำหมื่นครั้งได้ทีเดียว** การที่พ่อเห็นความทุกข์ยากของราษฎร หาทางแก้ไขผ่อนหนักเป็นเบา ความสุขที่ราษฎรทั้งอำเภอได้รับย่อมเป็นกุศลกรรมอันยิ่งใหญ่ พ่อจึงเอาเงินเดือนของพ่อเดือนนั้นถวายแก่ท่านฝานอวี่ย์เถระ เพื่อให้ทำอาหาร

มังสวิรัติถวายพระภิกษุในวัดของท่าน ซึ่งมีประมาณหนึ่งหมื่นรูป และอุทิศกุศลกรรมทั้งมวลไปตามที่อธิษฐานเอาไว้

ท่านผู้เฒ่าข่งเคยพยากรณ์พ่อไว้ว่า พ่อจะมีอายุอยู่ได้ 53 ปีเท่านั้น พ่อก็มิได้อธิษฐานให้ตนเองมีอายุยืนยาวแต่อย่างใด แต่ปีนั้นพ่อก็ไม่เป็นไร อยู่มาจนบัดนี้พ่อมีอายุได้ 69 ปี แล้ว โบราณท่านกล่าวไว้ว่า **ฟ้าดินนั้นสุดที่จะหยั่งรู้ได้ ชาตาชีวิตจึงเอาแน่ไม่ได้ ชีวิตของใคร คนนั้นก็ต้องสร้างอนาคตเอาเอง จะให้คนอื่นสร้างให้หาได้ไม่** คำพูดนี้เป็นความจริงที่พ่อพิสูจน์ได้ด้วยตนเอง พ่อจึงเชื่อมั่นด้วยความประจักษ์แจ้งแก่ใจของพ่อเองว่า **ความสุขความทุกข์ ล้วนแต่เกิดจากการกระทำของตนเองทั้งสิ้น ทำดีก็ดี ทำชั่วก็ชั่ว** เป็นคำที่ท่านนักปราชญ์โบราณกล่าวกันต่อ ๆ มาจนถึงบัดนี้ ถ้าใครยังเชื่อว่าสุขทุกข์เป็นสิ่งที่ถูกลิขิตมาแล้วอย่างแน่นอน แก้ไขไม่ได้แล้วไซร์ แม้ผู้นั้นจะแสนฉลาดปราดเปรื่องอย่างไร เขาก็ยังเป็นปุถุชนอยู่ หาความก้าวหน้ามิได้เลย

สำหรับตัวของลูกนั้น พ่อก็ยังไม่ทราบว่า อนาคตจะเป็นอย่างไร แต่ **ขอให้ลูกจำไว้ว่า แม้ลูกจะมีบุญวาสนาชาตาสูงก็อย่ายึดมั่นว่าจะเป็นเช่นนั้นเสมอไป อาจจะมี**

วันที่ตกต่ำลงได้ ถ้าลูกไม่รู้จักการระวังตัว ยามใดที่ลูกรู้สึกชีวิตมีแต่ความราบรื่นปลอดโปร่งสะดวกสบายไปทุกสิ่ง ลูกก็อย่ายึดมั่นว่าจะเป็นเช่นนั้นตลอดไป อาจจะมีวันที่ต้องประสบความยุ่งยากเดือดร้อน ถ้าลูกไม่ตั้งตนอยู่ในศีลในธรรมอยู่เสมอ ยามใดที่ลูกมีความเหลือเฟือเงินทองไหลมาเทมามีความสมบูรณ์พูนสุขทุกประการก็อย่ายึดมั่นว่าจะเป็นเช่นนั้นเสมอไป อาจจะมีสักวันหนึ่งที่ลูกจะต้องตกระกำลำบาก ระหกระเหินแม้จะหาที่ค้างกายสักคืนก็ทั้งยากหากลูกไม่รู้จักใช้เงินให้เป็นประโยชน์ในทางที่ถูกที่ควร ทั้งแก่ตนเองและแก่ผู้อื่น ยามใดที่มีคนนิยมชมชอบ เคารพนบนอบต่อลูก ลูกก็จะต้องยิ่งทำตนให้เป็นที่น่าเคารพยิ่ง ๆ ขึ้น ถ่อมเนื้อถ่อมตัวด้วยความจริงใจ มิใช่เสแสร้งแกล้งทำ ปากอย่างใจอย่างอวดดีวางอำนาจ ยามใดที่ลูกได้รับยศถาบรรดาศักดิ์อันสูงส่ง ลูกก็อย่ายึดมั่นในโลกธรรมนั้นว่าจะแน่นอนเสมอไป ต้องเตือนสติตนเองอยู่เสมอว่า สักวันหนึ่งยศศักดิ์ชื่อเสียง เงินทองและความสุขทั้งมวลอาจจะพังพินาศไปในพริบตาเดียวก็ได้ ถ้าลูกไม่หมั่นประกอบความดีให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป แม้ลูกจะมีความรู้ความสามารถเพียงใด ก็จงอย่าทะนงตนว่าใครก็สู้ไม่ได้ ลูกจะต้อง

หมั่นฝึกฝนเพื่อให้ความรู้นั้นแตกฉานยิ่งขึ้น ถ้าลูกทำได้เช่นนี้ลูกก็จะเป็นผู้ที่มีคุณธรรมอันสูงส่ง และคงความสูงส่งนั้นไว้ได้ ไม่มีวันที่จะตกต่ำ นอกจากวิบากแห่งกรรมเก่า ซึ่งไม่มีใครรู้ว่าในชาติปางก่อน ๆ นั้น ลูกได้เคยทำอกุศลกรรมอะไรไว้บ้าง วิบากแห่งอกุศลกรรมนั้นย่อมให้ผลเมื่อถึงเวลาเสมอ แต่ถ้าลูกมีความดีมากจริง ๆ แล้ว อกุศลกรรมบางอย่างก็จะกลายเป็นอโหสิกรรมไป คือกรรมตามไม่ทัน

ลูกต้องเคารพบูชาบรรพชน สรรเสริญคุณงามความดีของบรรพชนให้แผ่ไพศาล ลูกจะต้องปกปิดความผิดพลาดของพ่อแม่ไว้ อย่าให้เป็นที่เสื่อมเสียแก่วงศ์ตระกูลได้ ชาติบ้านเมืองเป็นสิ่งที่จะต้องเทิดทูนรักษาไว้ด้วยชีวิตต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตจงรักภักดีต่อองค์ฮ่องเต้ไม่เสื่อมคลาย ลูกจะต้องสร้างครอบครัวให้มีความสุขความอบอุ่นใจตลอดจนคนรับใช้ ลูกจะต้องช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ที่ยากไร้ให้ได้ทันท่วงที ลูกจะต้องมีจิตสำรวมระวังอินทรีย์อยู่ตลอดเวลา เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นทั้งทางกายวาจาและใจ

ลูกจะต้องสำรวจตรวจข้อบกพร่องในตัวของลูกเอง

ทุก ๆ วันอย่าได้ขาด และจะต้องแก้ไขความผิดพลาดให้ทันท่วงทีทุก ๆ วันเช่นกัน **วันใดที่ลูกมองไม่เห็นความผิดพลาดของลูก ก็แสดงว่าการปฏิบัติธรรมของลูกไม่ได้ก้าวหน้าไปเลย และกำลังถอยหลังแล้ว** เพราะฉะนั้นลูกจะต้องหาความผิดพลาดของตนเองให้พบ และแก้ไขให้ได้ทันท่วงที มิฉะนั้นแล้ว ลูกจะก้าวหน้าต่อไปไม่ได้ เป็นการเสียชาติเกิด

คำสั่งสอนของท่านอวิ๋นกุเถระนั้น ช่างลึกล้ำตรงตามสภาวธรรมและเป็นความจริงทุกประการ ซึ่งลูกจะต้องนำมาครุ่นคิดวิเคราะห์วิจัยหาเหตุผล เพื่อให้ประจักษ์แจ้งแก่ใจของลูกเอง และยึดถือนำมาปฏิบัติตามคำสั่งสอนของท่านอย่างเคร่งครัด ให้เกิดเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาให้ได้ **จึงจะไม่เสียแรงที่เกิดมาแล้วชาติหนึ่ง มิได้ปล่อยเวลาอันมีค่าให้ผ่านไปโดยไร้ประโยชน์เลย**

โอวาทข้อที่สอง
วิธีแก้ไขความผิดพลาด

ในยุคชุนชิว[1] ก่อน พ.ศ. 227-พ.ศ. 67 เป็นระยะเวลาที่อำนาจของราชวงศ์จิว (ก่อนศตวรรษที่ 11 ก่อน พ.ศ. 228[2]) เสื่อมถอย หัวเมืองใหญ่น้อยต่างแข็งข้อตั้งตนเป็นใหญ่ จิตใจคนจีนในยุคนี้เสื่อมทรามโหดเหี้ยมมาก ลูกฆ่าพ่อ ขุนนางฆ่าฮ่องเต้ ท่านนักปราชญ์ขงจื่อก็เกิดในยุคนี้ ท่านเห็นว่าเหตุการณ์จะรุนแรงยิ่งขึ้น ไม่เป็นผลดีต่อประเทศชาติ จึงนำหนังสือเล่มหนึ่งมีชื่อว่า *ชุนชิว* ซึ่งเป็นของแคว้นหลู่ มาแก้ไขปรับปรุงเสียใหม่ส่วนที่ดีคงไว้ส่วนที่ขาดเพิ่มเติม บันทึกความชั่วร้ายในยุคนั้นไว้ในหนังสือ *ชุนชิว* นี้อย่างละเอียดลออ เพื่อไว้เตือนใจคนไม่ให้นำมาเป็นเยี่ยงอย่าง ขุนนางในสมัยนั้น ช่างดูคนโดยสังเกตจากกิริยาวาจา ก็สามารถคาดคะเนอนาคตของคน ๆ นั้นได้ สังคมขุนนางในสมัยนั้น จึงมักนำบุคคลิก

---

1 ก่อนพุทธศักราช 227 ปี

2 ก่อนพุทธศักราช 228 ปี

ของใครต่อใคร มาเป็นหัวข้อในการสนทนา พ่อจึงอยาก ให้ลูกค้นหาส่วนดีส่วนเสียของหนังสือเล่มนี้ แม้จะเป็นของ โบร่ำโบราณ ห่างจากยุคเราเกือบสองพันปีก็ตาม แต่ ลูกก็จะได้ประโยชน์จากหนังสือนี้อย่างเหลือล้น นอกจาก เล่มนี้แล้ว ก็ยังมีอีกหลายเล่ม ที่บันทึกประวัติศาสตร์ ในระยะสองพันปีนี้ ลูกอ่านแล้วจะได้เข้าใจชีวิตดีขึ้น **รู้จักนำส่วนดีของอดีต มาเสริมสร้างชีวิตอนาคตของ ลูกเอง** ให้เพียบพร้อมด้วยความเป็นคนที่มีศีลมีธรรม หลุดพ้นจากความเป็นปุถุชนได้ในที่สุด

ธรรมดานิมิตหรือลางสังหรณ์นั้น มักจะเกิดทางใจ แล้วปรากฏให้เห็นทางอิริยาบถ บุคคลิกลักษณะจึงเปรียบ ประดุจกระจกเงา ฉายให้เห็นบุญวาสนาหรือเคราะห์ กรรมที่บุคคลนั้น ๆ จะต้องได้รับในอนาคต ปุถุชนมักมอง ไม่เห็นบุคคลิกลักษณะอันน่าศึกษานี้ กลับเห็นว่าเป็น การคาดคะเนที่ไม่แน่นอน

ธรรมชาตินั้นมีความซื่อตรงยิ่งนัก หากเราเอาอย่าง ธรรมชาติได้ จิตใจของเรานี้ก็จะผสมผสานเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกับธรรมชาติ ซึ่งก็คือฟ้าดินนั่นเอง ฉะนั้น **ลูก จงสังเกตพฤติกรรมของบุคคลต่าง ๆ ว่าเขาชอบทำกรรมดี หรือกรรมชั่ว ถ้าเขาชอบทำแต่กรรมดี ทำได้ครบตาม**

มาตรการ และสูงถึงมาตรฐานแล้วไซร้ ก็จงแน่ใจเถิด เขาจะต้องได้รับผลดีแน่ แต่ถ้าเขาชอบทำแต่กรรมชั่ว ลูกก็จงแน่ใจเถิดว่าเขาจะต้องได้รับผลเลวร้ายตอบแทน หากลูกต้องการความสุขและห่างไกลจากความทุกข์ ลูกจะต้องรู้จักวิธีแก้ไขความผิดพลาดของตนเองเสียก่อน

ข้อ 1. ลูกจะต้องมีความละอายต่อการทำชั่ว ไม่ว่าจะอยู่ต่อหน้าหรือลับหลังผู้คน ลูกลองคิดดูสินักปราชญ์แต่ครั้งโบราณมา ท่านก็เป็นชายอกสามศอกเช่นลูกนี้ แต่ไฉนท่านเหล่านั้นจึงได้รับความเคารพบูชาเป็นปูชนีย-บุคคล แม้กาลเวลาจักได้ผ่านไปแล้วเป็นร้อยชั่วคนก็ตาม ส่วนลูกนั้นเล่ายังคงเป็นกระเบื้องที่แตกอยู่เป็นเสี่ยง ๆ ในชีวิตยังไม่ได้สร้างอะไรเป็นชิ้นเป็นอันเป็นแก่นเป็นสารให้ปรากฏเลย ทั้งนี้ ก็เพราะลูกมัวหลงละเลิงอยู่กับความสุขทางโลก เหมือนผ้าขาวที่ถูกสีต่าง ๆ แปดเปื้อนเสียแล้ว ย่อมหมดความบริสุทธิ์ผุดผ่อง **มักจะทำอะไรที่ไม่สมควรทำ แต่คิดว่าผู้อื่นไม่ล่วงรู้** ต่อไปก็ยิ่งเหิมเกริมทำผิดมากขึ้นทุกที โดยไม่มีความละอายต่อบาป ลงท้ายก็จะเหมือนกับสัตว์เดรัจฉานที่ไม่สามารถรู้ว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่ **ในโลกนี้ จะมีสิ่งไรอีกเล่าที่จะน่าละอายไปกว่าที่ตนเองไม่รู้ดีรู้ชั่ว** ท่านนักปราชญ์เมิ่งจื่อ จึงได้

กล่าวไว้ว่า **ความละอายและความเกรงกลัวต่อบาปนั้นเป็นความยิ่งใหญ่ของมนุษย์ในโลกนี้ ผู้ใดมีไว้ย่อมได้ชื่อว่าเป็นปราชญ์ ผู้ใดมิได้มีไว้ย่อมเหมือนสัตว์เดรัจฉาน** ลูกจึงต้องเริ่มต้นแก้ไขความผิดพลาดของตนเองด้วยกุศลธรรมข้อนี้ก่อน

ข้อ 2. ลูกจะต้องมีความเกรงกลัวต่อการทำชั่ว เทพยดาอยู่เบื้องบน ผีสางวิญญาณล้วนมีร่างโปร่งแสง มีอยู่เกลื่อนกลาดทุกหนทุกแห่ง ซึ่งนัยน์ตาของมนุษย์ธรรมดาย่อมมองไม่เห็นไม่ว่าลูกจะทำผิดอะไรที่คนไม่รู้ผีสางเทวดาก็รู้หมด ถ้าลูกทำความผิดร้ายแรง ลูกก็จะต้องได้รับเคราะห์กรรมไม่เบาทีเดียวละ **ถ้าลูกทำผิดเพียงนิดหน่อย ก็จะทำให้ลูกได้รับความสุขที่กำลังให้ผลอยู่ในปัจจุบันลดน้อยลงทันที** ลูกจะไม่กลัวได้หรือ

ไม่เพียงเท่านั้น แม้เราจะอยู่ในบ้านของเราเอง ในที่รโหฐานก็ตาม ก็หนีไม่พ้นสายตาของผีสางเทวดาไปได้ แม้ลูกจะปกปิดความผิดไว้ดีเพียงไร แต่จะปกปิดผีสางเทวดาหาได้ไม่ เพราะแม้แต่ในตัวลูกมีไส้กี่ขด ท่านเหล่านั้นก็มองเห็นทะลุปรุโปร่งอยู่แล้ว **หากวันใดบังเอิญมีคนแอบรู้เห็นเข้าลูกก็จะกลายเป็นคนไร้ค่าไปทีเดียว** อย่างนี้แล้วลูกยังจะไม่กลัวอีกหรือ

ไม่เพียงเท่านั้น หากลูกยังมีลมหายใจอยู่ **แม้จะทำความผิดล้นฟ้า ก็ยังมีโอกาสแก้ตัวได้ถ้าลูกสำนึกในความผิดนั้นได้ทันท่วงที** ในกาลก่อน มีชายคนหนึ่งตลอดชีวิตของเขาชอบทำแต่กรรมชั่ว ครั้นพอใกล้จะตายได้สำนึกผิดเพียงขณะจิตเดียวและจิตสุดท้ายที่รู้จักผิดชอบชั่วดี ก็ยังสามารถทำให้จิตที่เกิดต่อจากจิตสุดท้าย (จุติจิต) ได้ปฏิสนธิในสุคติภพทันท่วงที รอดจากการไปสู่ทุคติภพอย่างหวุดหวิด และเมื่อเขาได้ไปสู่สุคติภพเสียก่อนเช่นนี้ จิตที่รู้จักผิดชอบชั่วดีแล้วในวินาทีสุดท้ายนี้ก็ย่อมเป็นปัจจัยให้เขาประกอบแต่กรรมดี หากเขาสามารถสั่งสมความดีได้มากกว่ากรรมชั่วที่เคยกระทำมาเป็นหมื่นเท่าพันทวีแล้วไซร้ วิบากแห่งกรรมชั่วที่มิใช่กรรมหนักจักติดตามมาให้ผลไม่ทันเสียแล้ว ดุจในถ้ำที่มืดมิดมานานนับพันปีเพียงแต่จุดไฟให้สว่างเพียงดวงเดียว ก็สามารถขับไล่ความมืดที่มีมานานนับพันปีให้หมดสิ้นไปในพริบตาเดียว ฉะนั้น ลูกจงจำไว้ว่า ความผิดที่ลูกกระทำไว้นานแล้วหรือเพิ่งกระทำ ขอให้รู้สำนึกและแก้ไขเสียทันที จึงจะเอาตัวรอดได้ ไม่ต้องไปสู่ทุคติภพที่เต็มไปด้วยความทุกข์ทรมาน

แต่ลูกจะต้องจำไว้ให้ดีว่า แม้ความผิดนั้นเป็นสิ่งที่

แก้ไขได้ ก็อย่านอนใจที่จะทำผิดบ่อย ๆ อย่านึกว่าวันนี้เราทำผิดแค่นี้ไม่เป็นไร พรุ่งนี้เราจะแก้ไขไม่ทำอีกก็แล้วกัน ถ้าคิดเช่นนี้ ก็ผิดจากวัตถุประสงค์ที่พ่อพร่ำสอนลูกมา อันความผิดที่เกิดจากรู้ว่าผิดแล้วยังจงใจทำ เป็นมโนกรรมที่มีโทษหนัก แม้ลูกตั้งใจจะแก้ไขในวันพรุ่งก็อาจจะสายไปเสียแล้ว เพราะในโลกแห่งความวุ่นวายนี้ใครจะรับประกันได้ว่าเราจะมีชีวิตอยู่จนถึงวันพรุ่งนี้ มนุษย์มีชีวิตอยู่ได้ด้วยลมหายใจ ถ้าลูกขาดหายใจเพียงครั้งเดียว ชีวิตนี้ก็ไม่ใช่ของลูกเสียแล้ว ทุกสิ่งลูกก็นำติดตัวไปด้วยไม่ได้ เพราะทุกสิ่งเป็นรูปธรรม ไม่มีใครเป็นเจ้าของรูปธรรมได้ชั่วนิรันดร์ สิ่งที่ติดตามลูกไปได้มีเพียงกรรมดีและกรรมชั่วเท่านั้น อันเป็นนามธรรมที่มนุษย์มองไม่เห็น จะสัมผัสได้ด้วยใจเท่านั้น หากบุญยังมีเหลือพอได้กลับมาเกิดเป็นมนุษย์อีกก็จะเป็นคนที่ชื่อเสียงไม่ดีเป็นร้อยปีพันปี แม้จะมีลูกหลานที่ดีก็ไม่สามารถช่วยลูกได้ หากกรรมหนักไม่สามารถมาเกิดเป็นมนุษย์อีก ก็จะต้องตกนรกหมกไหม้ ทนทุกข์ทรมานไปชั่วกัปชั่วกัลป์ แม้พระพุทธองค์ก็ทรงโปรดไม่ได้ เพราะผู้ใดทำกรรมไว้ผู้นั้นเองเป็นผู้ได้รับผลแห่งกรรมนั้น ลูกยังจะไม่กลัวได้หรือ

ข้อ 3. ลูกจะต้องมีความกล้าที่จะแก้ไขตนเอง มีกำลังใจที่จะแก้ไขอย่างจริงจังไม่ท้อถอย มีความเพียรอย่างสม่ำเสมอไม่ใช่ทำบ้างหยุดบ้าง ความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ นั้น เปรียบประดุจหนามตำอยู่ในเนื้อ ถ้ารีบบ่งหนามออกเสีย ก็จะหายเจ็บทันที หากเป็นความผิดใหญ่หลวงก็เปรียบประดุจถูกงูพิษที่ร้ายแรงขบกัดเอาที่นิ้ว ถ้าลูกไม่กล้าตัดนิ้วทิ้ง พิษก็จะลุกลามไปถึงหัวใจ และตายได้ง่าย ๆ ลูกจึงต้องมีจิตใจที่เด็ดเดี่ยว **กล้าเผชิญความจริง รู้ตัวว่าผิดตรงไหน ต้องแก้ตรงนั้นทันที อย่ารีรอลังเลจะเสียการในภายหลัง ลูกจงศึกษาวิชาโป๊ยก่วย ที่ว่าด้วยความแข็งแกร่งของฟ้า ความอ่อนโยนของดิน ความมีพลังของไฟ ความเย็นของน้ำ ความกึกก้องของเสียงฟ้าร้อง ความแรงกล้าของลม ความมั่นคงของขุนเขา และความเป็นกระแสของสายธาร แล้วลูกจะเข้าใจถึงธรรมชาติแปดประการนี้ ซึ่งต่างก็เป็นปัจจัยให้กันและกัน ในยามที่พายุมา เสียงฟ้าร้อง ลมก็จะเป็นปัจจัยช่วยให้ฟ้าร้องดังยิ่งขึ้น ฟ้าก็จะช่วยลมให้มีกำลังพัดรุนแรงขึ้น** ตัวอย่างเหล่านี้ ถ้าลูกศึกษาให้เข้าใจแล้ว ก็จะสามารถนำวิชาโป๊ยก่วยนี้ มาประยุกต์ในชีวิตประจำวัน ให้เกิดประโยชน์สุขแก่ลูกเอง **ความผิดถูกความดีชั่ว ล้วนเป็น**

ปัจจัยแก่กันและกัน เมื่อรู้ว่าผิด รีบแก้ไขเสีย ความถูกก็จะกลับคืนมา เมื่อทำความดีอยู่ความชั่วไหนเลยจะกล้ำกราย ทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับความเด็ดเดี่ยวกล้าหาญของลูกเองเท่านั้น จงจำไว้

เมื่อลูกมีความละอาย มีความเกรงกลัว และมีความกล้าหาญเด็ดเดี่ยว ที่จะแก้ไขความผิดพลาดของตนเองแล้วไซร้ ความผิดนั้นก็ย่อมจะลดน้อยถอยลงจนหมดไปในที่สุด เปรียบประดุจสายน้ำที่รวมตัวกลายเป็นน้ำแข็งในฤดูใบไม้ผลิ เมื่อถูกแสงอาทิตย์ก็ย่อมละลายกลายเป็นน้ำดังเดิม แต่ความผิดพลาดของมนุษย์นั้นไม่ง่ายดังว่าไปเสียทั้งหมด บางสิ่งต้องแก้ที่เหตุการณ์ บางสิ่งต้องแก้ที่เหตุผล บางสิ่งต้องแก้ที่ใจ วิธีการแก้ไขย่อมแตกต่างกันออกไป ผลที่ได้ก็ไม่เหมือนกัน ลูกจงฟังให้ดี

เช่นเมื่อวานนี้เราฆ่าสัตว์ วันนี้เราตั้งใจไม่ฆ่าอีกต่อไป หรือเมื่อวานเราโกรธ ผรุสวาทไปมากมาย วันนี้เราตั้งใจไม่โกรธอีกต่อไป นี่คือการแก้ไขที่เหตุการณ์ ทำผิดแล้วจึงได้คิด ซึ่งไม่ค่อยจะได้ผล เพียงระงับได้ชั่วคราว เผลอเมื่อใดเราก็จะทำผิดได้อีก

การแก้ไขจึงต้องแก้ก่อนที่จะมีการกระทำผิดเกิดขึ้น คือ ต้องรู้เหตุที่จะก่อให้เกิดความผิดได้เสียก่อน เช่น การฆ่าสัตว์ ถ้าเราเข้าใจเสียก่อนว่า **ชีวิตใคร ๆ ก็รัก ไฉนจึงฆ่าสัตว์อื่นเพื่อเลี้ยงชีวิตเราให้ยืนยาวเล่า ถ้ามีใครทำกับเราบ้างอย่างนี้ ลูกจะยอมหรือ อนึ่งการฆ่าสัตว์นั้น ทำให้เกิดความทรมานเจ็บปวดแสนสาหัส** นำสัตว์ต้มในกะทะร้อน ๆ กว่าจะตายก็แสบร้อนไปทุกขุมขน **แม้เราจะบริโภคอาหารสัตว์เอร็ดอร่อยเพียงไร เมื่อเข้าไปอยู่ในท้องเราแล้ว ก็จะเปลี่ยนเป็นปฏิกูลต่อไป ถ้าเราบริโภคแต่พืชผักผลไม้ เราก็อยู่ได้อย่างเป็นสุขเช่นกัน ไม่เดือดร้อนอะไร ไฉนจึงต้องไปทำลายชีวิตผู้อื่นเพื่อความอิ่มเพียงชั่วยาม แต่ต้องทำลายบุญที่มีอยู่แล้วให้น้อยลง และเพิ่มบาปให้มากขึ้นด้วยเล่า**

ชีวิตที่ประกอบขึ้นด้วยเลือดเนื้อนั้น ย่อมมีวิญญาณ คือความรู้สึกนึกคิดเช่นเดียวกับเรา ถ้าเราไม่สามารถทำให้สัตว์เหล่านั้นมารักนับถือเรา ไว้วางใจเรา และอยากอยู่ใกล้เราแล้ว เราก็อย่าสร้างความเคียดแค้นชิงชัง จนถึงจองเวรจองกรรมกันขึ้นเลย ถ้าลูกคิดได้เช่นนี้แล้ว ลูกก็จะกลืนเนื้อสัตว์เหล่านั้นไม่ลงคอ เมื่อสมัยโบราณกาลในยุคหินใหม่ เรามีผู้นำที่ทรงเปี่ยมด้วยพระเมตตา

กรุณา และทรงปรีชาสามารถยิ่งพระองค์หนึ่ง ซึ่งมีพระนามว่า ตี้ซุ่น ก่อนเสวยราชย์โดยราษฎรพร้อมใจกันเลือกท่าน ท่านเป็นชาวนา ระหว่างที่ทำนาอยู่นั้น จะมีช้างมาช่วยท่านไถนา มีนกมาช่วยท่านถอนหญ้า ซึ่งปัจจุบันนี้ ภาพเช่นนี้หาดูไม่ได้อีกแล้ว ก็เพราะมนุษย์ขาดความเมตตาการุณย์อย่างจริงใจนั่นเอง

เรื่องความโกรธก็เช่นกัน ถ้าเรารู้จักคิดสักนิดว่าคนนั้นแตกต่างกันทั้งนิสัย สติปัญญา กรรมในอดีตและปัจจุบันภูมิหน้าภูมิหลังของแต่ละคนจึงไม่เหมือนกัน **บางอย่างเขาสู้เราไม่ได้ บางอย่างเราสู้เขาไม่ได้** เมื่อเขาพลาดพลั้งไป ก็ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เป็นความโง่เขลาเบาปัญญา น่าสงสารมากกว่า น่าให้อภัยมากกว่า ถึงแม้เขาจะให้ร้ายเรา ก็เป็นเรื่องที่เขาทำผิดเอง เราไม่เดือดร้อนนัก ก็จะไม่เกิดความโกรธขึ้นมาได้เลย

ลูกจะต้องคิดให้ได้ว่า **ในโลกนี้ ไม่มีใครเลยที่ไม่เคยทำความผิด คนที่อวดดีอวดวิเศษนั้น หาใช่ปราชญ์ที่แท้จริงไม่ คนที่มีความรู้สมเป็นนักปราชญ์นั้น ท่านมักถ่อมตน** คอยจับผิดตนเอง ไม่กล้าโกรธเคืองผู้อื่น ไม่จับผิดผู้อื่น คอยสำรวจตนเองว่าได้ล่วงเกินใครอย่างไร

บ้างหรือเปล่า ยามที่มีคนล่วงเกินตน ก็จะถามตนเองเสียก่อนว่า ได้เคยล่วงเกินเขาไว้ก่อนหรือไม่ ยามที่มีคนไม่จริงใจต่อตน ก็จะถามตนเองเสียก่อนว่าได้เคยแสดงความไม่จริงใจต่อเขาก่อนหรือไม่ **เรามัวคิดเสียเช่นนี้ เราก็จะไม่ทันได้โกรธผู้อื่น** ยิ่งถามตนเองแล้วปรากฏว่าไม่เคยล่วงเกิน ไม่เคยไม่จริงใจต่อเขามาก่อน เราก็ยิ่งสบายใจ รับเอาความผิดพลาดของผู้อื่น มาเป็นบทเรียนฝึกฝนตนเองต่อไป เราก็จะกลายเป็นคนดียิ่ง ๆ ขึ้น เมื่อคิดได้เช่นนี้ ใครทำไม่ดีกับเรา เราก็รับบทเรียนไว้ด้วยความยินดี จิตใจไม่ขุ่นมัว จักมีความโกรธมาแต่ไหน

ถ้ามีคนนินทาว่าร้ายลูก ลูกก็จะต้องคิดให้ได้ว่าเหมือนคนจุดกองไฟเผาฟ้า แม้กองไฟจะใหญ่มหึมาเพียงใด แต่ฟ้านั้นว่างเปล่า ไม่มีเชื้อที่จะติดไฟได้ กองไฟจะลุกโชติช่วงสักเพียงใด ก็จะไหม้และมอดไปข้างเดียวในที่สุด คนที่ว่าร้ายลูก เห็นลูกอยู่ในความสงบไม่โกรธ ไม่ตอบโต้ เขาก็จะหยุดไปเองเช่นกัน เพราะการนินทาว่าร้ายนั้น เหมือนนำสีมาป้ายที่ผ้าขาวนั้นย่อมยากที่จะขาวได้ดังเดิม แม้ลูกจะมีเหตุผลดีอย่างไร ก็ไม่สามารถจะโต้แย้งให้ขาวกระจ่างได้ เปรียบประดุจตัวไหมในฤดูใบไม้ผลิหลงกินใบหม่อนไปดิ้นไป **ยิ่งกระดุก**

กระดิกมากเท่าไร ใยไหมก็ยิ่งผูกมัดตัวเองมากเท่านั้น ความโกรธก็เช่นกัน มีแต่โทษหามีคุณไม่ ถ้าลูกสามารถใช้เหตุผลใคร่ครวญดูแล้ว ทุกสิ่งก็จะไม่น่าโกรธ ความโกรธก็จะไม่เกิดขึ้นกับลูกอีกเลย

วิธีแก้ไขความผิดพลาดที่พูดไปแล้วมี แก้ไขเมื่อเกิดความผิดขึ้นแล้ว และแก้ไขเมื่อยังมิได้ทำความผิด วิธีที่ดีที่สุดก็คือ การแก้ที่ใจนั่นเอง **โบราณท่านว่าไว้ กิเลสพันห้าตัณหาร้อยแปด ก็ล้วนเกิดที่ใจทั้งสิ้น ถ้าเราห้ามใจมิให้เกิดกิเลสตัณหาได้ ความผิดใด ๆ ก็เกิดขึ้นไม่ได้ ดุจดั่งดวงตะวันสาดแสงส่องมาคราใด ความมืดก็หมดไป** ปีศาจก็ยังต้องหลบ ๆ ซ่อน ๆ ไม่กล้าออกมาเพ่นพ่าน เปรียบได้กับการโค่นล้มต้นไม้ที่มีพิษ ลูกจะต้องขุดรากถอนโคนให้หมดสิ้น ไม่ใช่ค่อย ๆ ลิดกิ่งปลิดใบ ซึ่งไม่ทันการ

สรุปแล้ว การแก้ที่ใจ จึงจะเข้าถึงความบริสุทธิ์ผุดผ่องได้อย่างแท้จริง เพียงเกิดความรู้สึกว่าจะทำผิด ก็รู้สึกตัวเสียก่อนแล้วด้วยสติสัมปชัญญะ ความผิดจึงเกิดขึ้นไม่ได้ นี่คือการยับยั้งชั่งใจที่ต้องอบรมบ่มเพาะ **ให้สติประคองใจเราไว้ตลอดเวลา** ทั้งหมดนี้ ลูกจะต้อง

ใช้วิจารณญาณให้ถูกต้องว่าคราใดที่ควรจะใช้วิธีใด จึงจะเหมาะจะควร ถ้าลูกนำวิธีมาใช้ไม่เหมาะไม่ควร ก็จะไม่ทันการ แล้วลูกก็จะต้องตกอยู่ในความโง่ต่อไป ไม่มีทางได้ดี

การตั้งปณิธานอันแน่วแน่ที่จะแก้ไขความผิดพลาดของตนเองก็ดี การอธิษฐานจิตอยู่บ่อย ๆ ตลอดวันตลอดคืนก็ดี ล้วนแต่จะช่วยกระชับความหนักแน่นให้แก่ลูก นอกจากนี้ ยังต้องมีกัลยาณมิตรคอยช่วยเหลือตักเตือน มีผีสางเทวดาคอยช่วยดลใจจิตใจของลูกต้องเด็ดเดี่ยวแน่วแน่ ทั้งกลางวันกลางคืน ทุกขณะจิต ทุกลมหายใจเข้าออก เพียงสักหนึ่งหรือสองสัปดาห์ อย่างช้าก็ไม่เกินสามเดือน ย่อมปรากฏผลอย่างแน่นอน

ลูกจงคอยสังเกตถึงจิตใจที่จะสงบขึ้น สติปัญญาแจ่มใสสมองโปร่งไม่ปวดศีรษะ ทำอะไรก็ดูจะง่ายขึ้นเร็วขึ้น ไม่ผิดพลาด ไม่เครียดจนหงุดหงิด ถ้าลูกพบคนที่ไม่ถูกโรคกันมาก่อนกลับรู้สึกเฉย ๆ แทนที่จะเกิดความอิดหนาระอาใจอย่างที่เคยเป็นมา กลางคืนอาจจะฝันว่าตนเองได้อาเจียนของดำ ๆ ออกมา บางทีก็จะฝันเห็นนักปราชญ์โบราณมาสั่งสอนแนะนำ บางทีก็จะฝันว่าได้

บินไปเที่ยวบนท้องฟ้า บางทีก็จะเห็นเครื่องบูชาพระพุทธเจ้า ล้วนเป็นนิมิตดี เพื่อให้ลูกรู้ว่า บาปกรรมนั้นได้ลดน้อยถอยลงแล้ว แต่ลูกอย่าได้ลำพองใจเป็นอันขาด มิฉะนั้นความเพียรของลูกจะหยุดก้าวหน้าได้ทันที

แต่ก่อนนี้สมัยชุนชิว มีขุนนางในแคว้นเอว้ยท่านหนึ่ง เมื่ออายุได้ยี่สิบปี ท่านก็รู้สึกตัวว่าตนเองได้ทำผิดอะไรมาบ้าง และสามารถแก้ไขได้หมดสิ้น ครั้นเมื่อท่านอายุได้ 21 ปี ท่านก็รู้อีกว่าที่คิดว่าแก้ไขหมดแล้วนั้น ที่แท้ยังไม่หมดจดดี ครั้นเมื่อท่านอายุได้ 22 ปี ท่านก็ยังเห็นอีกว่ายังเหลือความผิดอะไรอยู่บ้าง เช่นนี้ทุกปีมา จนเมื่อท่านอายุ 50 ปี ก็ยังรู้ว่าเมื่อท่านอายุ 49 ปีนั้น มีความผิดที่ยังไม่ได้แก้ไขอะไรบ้าง ลูกจงดูไว้เป็นตัวอย่างว่าคนโบราณนั้น ท่านมีความจริงใจต่อการแก้ไขเพื่อพัฒนาตนเองเพียงไร

พวกเราสมัยนี้ล้วนแต่เป็นคนหยาบ มีความผิดติดตัวกันมากมาย ราวกับตัวเหลือบที่เกาะเต็มไปหมด แต่เราก็ไม่เห็นไม่รู้สึกว่าอดีตนั้น เราได้ทำอะไรผิดพลาดมาบ้าง นี่ก็เพราะความหยาบของจิตมีดวงตาก็หามีแววไม่นั่นเอง

ลูกจงสังเกตคนที่บาปหนา มักจะปรากฏบุคลิกภาพที่อาภัพให้เห็นได้ง่าย ๆ เช่นเป็นคนขี้หลงขี้ลืม ปวดหัวมึนงง ง่วงเหงาหาวนอน แม้จะไม่มีเรื่องร้ายแรงอะไรเกิดขึ้น ก็มีจิตใจที่หงุดหงิด เศร้าซึมเลื่อนลอย ขี้หวาดกลัว หาความสุขความร่าเริงไม่ได้ เห็นคนก็ไม่กล้าสบตาด้วย ไม่ชอบฟังเทศน์ฟังธรรม บางทีทำดีกับใครก็กลับได้ผลในทางตรงกันข้าม กลางคืนนอนก็ฝันร้าย พูดจาเลอะเลือน จิตใจท้อแท้ เหล่านี้ล้วนเป็นนิมิตของคนบาปหนาทั้งสิ้น ถ้าลูกรู้สึกตัวว่าเป็นเช่นนี้ ก็จงรีบหาทางแก้ไขโดยด่วน อย่าได้รั้งรออยู่เลย

โอวาทข้อที่สาม
วิธีสร้างความดี

โอวาทข้อที่สองนั้น ท่านเหลี่ยวฝานได้สอนวิธีแก้ไขความผิดในชีวิตปัจจุบัน แต่การที่ไม่ทำผิดในชาตินี้ ยังไม่สามารถที่จะทำให้ชีวิตเสวยผลดีมีสุขได้ตลอดไป เพราะเหตุว่าแม้ชาตินี้จะมิได้ก่อกรรมทำเข็ญเพิ่มขึ้น แต่เราจะรู้ได้อย่างไรว่า ชาติก่อน ๆ นั้นเราทำความไม่ดีอะไรไว้บ้าง ซึ่งจะต้องมีแน่ ๆ เพียงแต่มากหรือน้อยเท่านั้น ที่เราไม่อาจจะทราบได้ ซึ่งก็จะต้องได้รับวิบากแห่งกรรมในชาตินี้ต่อไป ฉะนั้นไม่เพียงแต่เราจะต้องละการทำชั่วแล้ว เรายังต้องสร้างกรรมดีให้เพิ่มพูนยิ่ง ๆ ขึ้น โอวาทข้อที่สามนี้ ท่านเหลี่ยวฝานจึงสอนให้ลูกท่านรู้จักวิธีสร้างความดี

ลูกจะต้องอ่านคัมภีร์เอ้กเก็งให้เข้าใจอย่างทะลุปรุโปร่ง เพราะเป็นคัมภีร์ที่ดีมากเล่มหนึ่ง เพียงหน้าแรก ก็ให้กำลังใจแก่ผู้อ่านอย่างมหาศาล โดยกล่าวไว้ว่า ครอบครัวที่สั่งสมแต่ความดี ไม่เพียงแต่หัวหน้าครอบครัวจะได้รับผลดีเท่านั้น แม้ลูกหลานเหลนโหลนก็พลอยได้เสวยผลแห่งความดีนั้น

ด้วย เพราะเหตุนี้ท่านตาของท่านขงจื่อ นักปราชญ์ผู้เลื่องชื่อของจีน ท่านจึงยกลูกสาวของท่าน ให้กับท่านพ่อของท่านขงจื่อ เพราะท่านได้พิจารณาอย่างถี่ถ้วนแล้วว่า ชายที่จะมาเป็นบุตรเขยท่านนั้น **ไม่เพียงแต่จะเป็นผู้ประพฤติดีปฏิบัติชอบเท่านั้น ยังต้องมีบรรพชนที่ประพฤติดีปฏิบัติชอบมาหลายชั่วอายุคนด้วย** และก็เป็นความจริง ตระกูลนี้ได้ให้กำเนิดนักปราชญ์ที่ชาวจีนทั้งประเทศต้องสักการบูชา เป็นปูชนียบุคคลที่หายากในโลกผู้หนึ่ง คือท่านขงจื่อไงล่ะลูก ต่อมา ท่านขงจื่อได้สรรเสริญท่านตี้ซุ่น ที่พ่อได้กล่าวให้ลูกฟังไว้ทีหนึ่งแล้ว ว่าท่านตี้ซุ่นเป็นผู้ที่มีความกตัญญูอย่างยอดเยี่ยม หาใครเปรียบได้ยาก บรรพชนของท่านตี้ซุ่น จะต้องยินดีปรีดาที่มีลูกหลานที่ดีเซ่นไหว้บูชา ส่วนลูกหลานที่กระทำตนไม่ดีนั้น แม้จะเซ่นไหว้บูชาบรรพชน **บรรพชนก็ไม่ยินดีด้วย และไม่ยอมรับการเซ่นไหว้บูชาด้วย** ลูกศึกษาประวัติศาสตร์สมัยชุนชิวแล้ว ลูกก็จะเข้าใจดีว่า ลูกหลานของท่านตี้ซุ่น ก็คือแคว้นเฉินทั้งหมด ได้มีความรุ่งเรืองอยู่นานหลายชั่วอายุคนทีเดียว อดีตจึงเป็นตัวอย่างอันดี ที่ลูกจะได้ศึกษาทำความเข้าใจให้รู้แจ้งเห็นจริง และจดจำมาแต่สิ่งที่ดีงามเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของลูกเอง

มีขุนนางตำแหน่งพระอาจารย์ท่านหนึ่ง มีหน้าที่ถวายพระอักษรฮ่องเต้เมื่อยังทรงพระเยาว์ ท่านผู้นี้มีบรรพชนที่ยึดอาชีพแจวเรือจ้างมาหลายชั่วคน มีอยู่ครั้งหนึ่ง ตั้งแต่พระอาจารย์ยังไม่เกิด ฝนตกนานจนท่วมตลิ่ง กระแสน้ำได้พัดพาชีวิตผู้คนและทรัพย์สินลอยตามน้ำมามากมาย ชาวเรือจ้างต่างก็สาละวนเก็บทรัพย์สินขึ้นเรือเป็นของตน มีแต่ท่านทวดและท่านปู่ของพระอาจารย์ท่านนี้เท่านั้น ที่ไม่ยอมแตะต้องสิ่งของใด ๆ เลย ตั้งหน้าตั้งตาช่วยชีวิตคนที่ลอยตามกระแสน้ำอันเชี่ยวกรากมา ใคร ๆ ก็พากันหัวเราะเยาะว่าท่านทั้งสองโง่ ไม่รู้จักฉวยโอกาสหาความร่ำรวยใส่ตน แต่การณ์หาเป็นเช่นนั้นไม่ เมื่อท่านปู่ได้ลูกชายคือท่านบิดาของพระอาจารย์นี้ ความเป็นอยู่ของท่านกลับไม่ลำบากดังแต่ก่อน ครอบครัวมีความสุขสบายขึ้น ท่านทวดสิ้นบุญไปแล้ว ต่อมาท่านปู่ก็ถึงแก่กรรมลง มีเต้าหยินท่านหนึ่งซึ่งเชื่อกันมาว่าเป็นเทวดาแปลงร่างมาปรากฏ ได้แนะนำให้ท่านพ่อของพระอาจารย์ นำศพของท่านทวดและท่านปู่ไปฝังรวมกันในที่แห่งหนึ่งใกล้บ้าน ซึ่งมีชัยภูมิดีมาก เป็นมงคลแก่ลูกหลานต่อไป ทุกวันนี้ฮวงซุ้ยกระต่ายขาวนี้เป็นที่เลื่องลือกล่าวขวัญกันทั่วทุกทิศ สดุดีในเกียรติคุณของคนแจวเรือจ้างที่

เป็นท่านทวดและท่านปู่ของอาจารย์ เมื่อพระอาจารย์ถือกำเนิดมา พออายุได้ 20 ปี ก็สอบไล่ได้ตามขั้นตอนทั้งหมด ได้รับราชการเป็นขุนนาง จนได้เป็นพระอาจารย์ถวายอักษรแก่ฮ่องเต้เมื่อฮ่องเต้ทรงทราบถึงคุณงามความดีของท่านทวดและท่านปู่ของพระอาจารย์ ก็ได้โปรดเกล้าฯ พระราชทานยศขุนนางให้กับท่านทวด ท่านปู่ และท่านพ่อของพระอาจารย์อีกด้วย เพื่อเป็นการแสดงให้ปรากฏว่าการทำความดีงามนั้น ย่อมได้รับสิ่งที่ดีงาม สมควรเป็นแบบอย่างแก่บุคคลทั่วไป แม้ลูกหลานของพระอาจารย์ก็ได้รับราชการเป็นใหญ่เป็นโตตราบจนทุกวันนี้มากมาย

มีเสมียนอำเภอท่านหนึ่ง แม้จะมีตำแหน่งเล็ก ๆ แต่จิตใจนั้นเปี่ยมด้วยเมตตาธรรม เป็นคนรักษาระเบียบวินัยของราชการอย่างเคร่งครัด มีความยุติธรรมเป็นที่ตั้ง ไม่ทำสิ่งไรที่ผิดศีลธรรม ส่วนนายอำเภอนั้น เป็นคนดุร้าย อยู่มาวันหนึ่งนายอำเภอสั่งเฆี่ยนผู้ต้องหาที่ไม่ยอมรับสารภาพ ตีจนเนื้อแตกเลือดไหลนองพื้น ก็ยังไม่หายโกรธ เสมียนอำเภอทนเห็นความทารุณไม่ไหว จึงคุกเข่าต่อหน้านายอำเภอ ขอให้ปรานีนักโทษ หยุดตีเสียที นายอำเภอตอบว่า ปรานีน่ะได้ แต่ผู้ต้องหาคนนี้ไม่รักษากฎหมาย ไม่มีศีลธรรม จะไม่ให้โกรธกระไรได้ เสมียนอำเภอจึงโขกศีรษะลงกับพื้น พลางพูดว่า **ผู้ที่เป็นขุนนางถ้าไม่ชำระความตามเหตุผลข้อเท็จจริง เอาแต่อารมณ์ตนเป็นใหญ่ ราษฎรย่อมไม่มีตัวอย่างอันดีงามให้ประพฤติปฏิบัติตาม จิตใจของราษฎรหาที่ยึดเหนี่ยวเป็นสรณะไม่ได้** การชำระความนั้น แม้จะสอบสวนได้ความจริงออกมาแล้ว ก็ไม่ควรดีใจ จะทำให้เกิดความประมาทเลินเล่อ ไม่ได้ความจริงที่อยู่ลึกกว่าความจริงธรรมดา ทำให้การชำระความผิดพลาดได้ง่าย แม้จะได้ความจริงทั้งหมดออกมาแล้ว ก็ยังไม่ควรดีใจ ควรจะเสียใจและสงสารที่เขาทำผิดไปโดยความจงใจก็ดี เพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็ดี ยังต้อง

นำเมตตาธรรมมาร่วมกับการวินิจฉัยคดีความด้วย ทางใดที่จะผ่อนหนักเป็นเบาได้ **ก็ควรให้โอกาสเขาได้กลับตัวกลับใจ เป็นคนดีต่อไป** ถ้าแสดงความโกรธมากมายเช่นนี้ ผู้ต้องหาเกรงอาญา ก็จะรีบยอมรับเสียก่อน ทั้ง ๆ ที่ตนมิได้ทำผิดดังที่ถูกกล่าวหา จะมิเป็นการปรักปรำราษฎรไปหรือ **ดีใจยังเป็นการไม่บังควร จักโกรธได้ที่ไหน** นายอำเภอสำนึกในคำพูดของเสมียนอำเภอ แต่นั้นมาก็ไม่กล้าแสดงความโกรธความดีใจในขณะที่ชำระความอีกเลย

เสมียนอำเภอท่านนี้มีความยากจน เพราะมีแต่เงินเดือนขั้นต่ำ **ไม่เคยขูดรีดราษฎร ไม่ยอมรับของกำนัลจากใคร** มีแต่ช่วยเหลือผู้ต้องหาและนักโทษ วันหนึ่ง มีผู้ต้องหาหลายคนที่ไม่มีข้าวจะกิน อดอยากมาตลอดทางจากหัวเมืองไกล หน้าตาซีดเซียว หมดเรี่ยวหมดแรง หน้าหาสีเลือดไม่ได้แล้ว เป็นที่น่าสงสารยิ่งนัก บังเอิญที่บ้านของเสมียนอำเภอท่านนี้ ข้าวสารก็กำลังจะหมด เหลืออยู่มื้อสุดท้ายเท่านั้น ถ้านำมาให้ผู้ต้องหาเหล่านี้แล้ว ท่านและภรรยาก็จะต้องอดข้าวมื้อนั้นด้วย ท่านจึงปรึกษากับภรรยา เพื่อให้ภรรยาเป็นผู้ตัดสินใจ ตกลงทั้งสองคนยอมเสียสละข้าวมื้อนั้น นำมาต้มข้าวต้มเลี้ยงผู้ต้องหาทั้งหมด ต่อมาภรรยาของท่านก็ให้กำเนิดบุตรชายสองคน ล้วนแต่ได้เป็น

ขุนนางผู้ใหญ่ในเวลาต่อมา และหลานของท่านอีกสองคนก็ได้เป็นขุนนางผู้ใหญ่เช่นกัน

สมัยพระเจ้าเองจงเป็นฮ่องเต้ พ.ศ. 1979-1992 มีขุนโจรก่อกวนจลาจลขึ้นที่เมืองฮกเกี้ยน มีราษฎรและนักศึกษาสนับสนุนขุนโจรกันมากมาย ฮ่องเต้จึงโปรด-เกล้าฯ ให้นายทหารคุมทัพออกปราบปราม ท่านนายทหารผู้นี้หาทางจับเป็นขุนโจรได้ โดยไม่สูญเสียชีวิตไพร่พลและราษฎรเลย ต่อมา ทางด้านตะวันออกของเมืองฮกเกี้ยนยังมีสมุนขุนโจรหลงเหลืออยู่มากมาย นายทหารท่านนี้จึงบัญชาให้ขุนนางในกรมมหาดไทยของเมืองนั้น แซ่เจี่ยให้ออกกวาดล้างแทนท่าน ถ้าจับได้ให้ฆ่าให้หมดสิ้น แต่ท่านเจี่ยไม่ยอมปฏิบัติตาม ท่านกลับให้คนลอบไปแจ้งแก่ราษฎรว่า ถ้าใครไม่เข้าข้างโจรก็ให้เอาผ้าขาวแขวนไว้ที่หน้าประตูบ้าน ในวันที่กองทหารจะเข้าไปตรวจค้นโจรในแต่ละบ้าน แล้วสั่งห้ามมิให้ทหารข่มเหงราษฎร ถ้าบ้านใครมีผ้าขาวแขวนอยู่ ก็จะไม่ถูกลงโทษใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นอันว่าครั้งกระนั้นราษฎรและนักศึกษารอดตายประ-มาณหนึ่งหมื่นคน ท่านเจี่ยมีคุณธรรมล้ำเลิศ ต่อมาบุตรชายสอบได้ที่ 1 ได้เป็นจอหงวน รับราชการจนได้เป็นไจเสี่ยง ซึ่งเป็นตำแหน่งสูงสุดในราชการฝ่ายบุ๋น (ฝ่าย

บริหารประเทศ) และหลานชายของท่านจี่ย ต่อมาก็สอบได้เป็นที่สาม ได้รับราชการเช่นกัน

ที่เมืองฮกเกี้ยน มีตระกูลหนึ่งแซ่หลิน บรรพสตรีท่านหนึ่งเป็นผู้ใจบุญมาก ชอบทำขนมเลี้ยงคนจน ใครมาขอขนมก็รีบกุลีกุจอตักให้ ไม่เคยแสดงสีหน้ารังเกียจเดียดฉันท์ ต่อมามีเทวดาแปลงร่างเป็นเต้าหยิน มาขอขนมคุณยายท่านนี้ทุกเช้าและขอมาก ๆ เสียด้วย ท่านก็ไม่เคยบ่นว่า ตักให้มาก ๆ ทุกวันเป็นเวลาสามปี ตลอดระยะสามปีนี้ ไม่เคยขาดเลยแม้แต่วันเดียว ไม่เคยให้น้อย ไม่เคยเบื่อหน่ายต่อการให้ สามปีประดุจหนึ่งวัน เต้าหยินแอบชมเชยนางอยู่ในใจว่า **จะหาใครให้ทานได้สม่ำเสมอโดยไม่อิดหนาระอาใจเช่นนี้ไม่ได้อีกแล้ว** ท่านจึงพูดกับนางว่า อาตมาฉันขนมของท่านมาสามปีแล้ว จึงใคร่จะขอตอบแทนพระคุณท่านเสียที ที่หลังบ้านของท่าน มีที่ว่างอยู่ถ้าท่านทำฮวงซุ้ยในบริเวณนี้ได้ ต่อไปลูกหลานเหลนโหลนของท่านจะได้เป็นขุนนาง ถ้าจะเปรียบก็พูดได้ว่า จะเป็นขุนนางมากมายเท่ากับเมล็ดงาหนึ่งถังใหญ่ทีเดียว ท่านลองคิดดูก็แล้วกันเมล็ดงานั้นเล็กเพียงไร อยู่ในถังใหญ่ ๆ จะมีปริมาณมากเพียงไร ต่อมา นางได้ถึงแก่กรรมลงบุตรชายจึงนำไปฝังไว้ในที่นี้ อีกไม่นาน ตระกูลนี้

เข้าสอบครั้งแรก ก็สอบได้ถึงเก้าคน และได้เป็นขุนนางทั้งหมดเช่นกัน ได้เป็นขุนนางทุกชั่วคน จนมีคำร่ำลือกันไปทั่วว่า ไม่เคยมีครั้งใด ที่การสอบไล่จะไม่มีคนในตระกูลหลินติดอันดับ

อีกตระกูลหนึ่งคือตระกูลเฝิง บุตรชายรับราชการในกองประวัติศาสตร์แห่งชาติ ก่อนหน้านั้น บิดาสอบได้เป็นที่ซิวจ๋ายทุกเช้าจะต้องไปเรียนต่อที่อำเภอ อยู่มาวันหนึ่ง อากาศหนาวจัดมาก ท่านเดินไปตามทาง พบคนนอนหนาวจมหิมะอยู่ คลำดูปรากฏว่าแข็งไปครึ่งตัวแล้ว ท่านรีบถอดเสื้อหนาวออกใส่ให้พยุงให้ลุกขึ้นพากลับมาบ้านของท่าน ช่วยประคบประหงมจนฟื้นดีดังเดิม คืนนั้นท่านฝันไปว่า มีเทวดาองค์หนึ่งมาพูดกับท่านว่า เป็นการยากยิ่งนัก ที่เจ้าสามารถช่วยเหลือคนให้ฟื้นรอดตายได้อย่างหวุดหวิด เราจะให้หานฉีมาเกิดในตระกูลของเจ้าต่อมา บุตรชายที่เดี๋ยวนี้ทำงานกองประวัติศาสตร์ก็เกิดมาจึงขนานนามว่า ฉี ตามที่ฝันไป หานฉีท่านนี้เกิดในสมัยราชวงศ์ซอง พ.ศ. 1503-1670 เป็นขุนนางในตำแหน่งไจเสี่ยงถึงสองรัชกาล คือ พระเจ้าอิงจงฮ่องเต้ พ.ศ. 1607-1610 และพระเจ้าเสินจงฮ่องเต้ พ.ศ. 1611-1628 เป็นที่รักของคนทั่วไป และเป็นที่เกรงขามของชาวต่างประเทศยิ่ง

นัก เกียรติคุณของท่านแผ่ไพศาล เมื่อถึงแก่อนิจกรรมแล้ว พระเจ้าเสินจงฮ่องเต้ได้โปรดเกล้าฯ สถาปนาเป็นที่จงเซี่ยงกง เป็นเกียรติยศอันสูงสุดที่ได้รับการขนานนามว่า เป็นผู้ที่อุทิศตนเองเพื่อความจงรักภักดีและรักชาติยิ่ง

มีขุนนางท่านหนึ่งแซ่อิ้ง เมื่อตอนที่ท่านอยู่ในวัยกลางคน ได้เป็นซิวจ๋ายแล้วแต่ยังไม่ได้เป็นขุนนาง จึงไปนั่งท่องตำราที่เขาแห่งหนึ่ง ซึ่งปลอดจากผู้คนมารบกวน แต่เสียงปีศาจร้องกันมากมาย ชุมนุมกันอยู่ในบริเวณนั้น ท่านแซ่อิ้งก็ไม่กลัว อยู่มาคืนหนึ่ง ท่านได้ยินเสียงปีศาจคุยกันว่ามีผู้หญิงคนหนึ่งสามีเดินทางไปหากินแดนไกล นานแล้วไม่กลับมา พ่อผัวแม่ผัวก็เลยบังคับให้ผู้หญิงคนนี้แต่งงานเสียใหม่ ผู้หญิงไม่ยอม จะมาแขวนคอตายแถวนี้ในคืนพรุ่งนี้ ปีศาจตนหนึ่งซึ่งผูกคอตายมาเหมือนกัน ก็จะมีคนมาแทน และจักได้ไปเกิดใหม่เสียที ท่านแซ่อิ้งได้ยินเข้าก็บังเกิดความสงสารผู้หญิงคนนี้ขึ้นมาจับใจ จึงนำที่นาของตนไปขายอย่างเงียบ ๆ ได้เงินมาสี่ตำลึง จึงเขียนจดหมายขึ้นฉบับหนึ่ง แล้วส่งไปยังบ้านของแม่ผัวพ่อผัวของผู้หญิงคนนั้น พ่อแม่เห็นจดหมาย ก็รู้ว่าไม่ใช่ลายมือของบุตรตน พากันสงสัย แต่แล้วก็ลงความเห็นกันว่าจดหมายนั้นอาจจะปลอมกันได้ แต่เงินนั้นถ้าไม่ใช่ลูกแล้วจะ

เป็นใครส่งมาให้เล่า ก็เชื่อกันว่าลูกของตนคงสุขสบายดี จึงส่งเงินมาให้พ่อแม่ใช้ เลยกลับใจไม่บังคับให้ลูกสะใภ้ไปแต่งงานใหม่ ในกาลต่อมาเมื่อบุตรชายของตนกลับบ้าน สามีภรรยาก็ได้อยู่กันเป็นปกติสุขตลอดมา

ครั้นอีกคืนหนึ่ง ท่านแซ่อิ้งก็ได้ยินปีศาจพูดอีกว่า ฉันน่ะจะมีคนมาตายแทนแล้วเทียวนา แต่ซิวจ๋ายนี่ทำเสียเรื่องหมด ปีศาจอีกตนหนึ่งก็พูดขึ้นว่า งั้นเราก็ช่วยกันฆ่าเสียเถอะ ปีศาจตนแรกบอกว่าไม่ได้หรอก เพราะเทพเจ้าเบื้องบนเห็นเขาเป็นคนใจดี จึงได้แต่งตั้งให้เขาเป็นขุนนางในยมโลก จึงทำร้ายเขาไม่ได้เสียแล้ว ท่านแซ่อิ้งได้ฟังเช่นนั้น ก็ยิ่งมีกำลังใจที่จะทำดีให้ยิ่ง ๆ ขึ้น ยามเกิดทุพภิกขภัยก็นำข้าวไปแจกจ่ายแก่ผู้ดอยากยามเมื่อญาติมิตร

เดือดร้อน ก็ช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถ ยามประสบภัยพิบัติ ก็ไม่เคยโทษฟ้าโทษดิน กลับโทษตนเองว่าได้ก่ออกุศลกรรมมา จึงยอมรับสถานการณ์อันเลวร้ายได้อย่างสงบ เมื่อได้เป็นขุนนางแล้ว ลูกหลานก็ยังได้เป็นขุนนางอีกมากมาย

มีซิวจ๋ายท่านหนึ่ง แซ่ซื้อ บิดาเป็นผู้มั่งคั่งในเมืองซูโจว มีอยู่ปีหนึ่งฝนแล้งมาก ท่านจึงใช้ให้ชาวนาทำนาของท่านฟรี ไม่เก็บค่าเช่านาเลย เป็นตัวอย่างอันดีงาม ที่เจ้าของนาทั้งหลายก็ปฏิบัติตามเช่นกัน ไม่เพียงเท่านั้น ท่านยังนำข้าวที่เก็บไว้มาแจกจ่ายแก่คนยากไร้อีกด้วย พอตกกลางคืนก็ได้ยินเสียงปีศาจมาร้องว่า แม้จะพูดสักพันครั้งหรือสักหมื่นครั้ง ข้าพเจ้าขอยืนยันว่าเป็นความจริง ที่ซิวจ๋ายในตระกูลซื้อนี้จะได้เป็นกือหยินแล้ว ปีศาจร้องอยู่ทุกคืนติดต่อกันนาน จนกระทั่งวันหนึ่ง เมื่อมีการสอบไล่ซิวจ๋ายท่านนี้ก็ไปสอบกับเขาด้วย ปรากฏว่าสอบได้เป็นที่กือหยินจริงตามที่ปีศาจมาร้องบอก บิดาของท่านเห็นว่าการทำดีเพียงเท่านี้ ยังได้ผลดีถึงเพียงนี้ ท่านก็ยิ่งมุมานะทำดียิ่ง ๆ ขึ้น สะพานชำรุดท่านก็ให้คนไปซ่อมเสียให้ดีถนนหนทางขรุขระสัญจรไม่สะดวก ท่านก็ให้คนไปซ่อมให้เรียบร้อย ภิกษุที่ไม่มีโยมอุปัฏฐาก ท่านก็ทำสำรับ

กับข้าวไปถวายทุกวัน ใครขาดแคลนข้าวปลาอาหารเสื้อผ้าและอื่น ๆ ท่านก็จุนเจืออยู่เสมอ ไม่ให้อดอยากยากไร้ ไม่ว่าใครจะมีเรื่องทุกข์ร้อนอย่างไร ท่านช่วยได้เป็นช่วยทันที ต่อมาปีศาจก็มาร้องอีกทุกคืนว่า แม้จะพูดสักพันครั้งหรือสักหมื่นครั้ง ข้าพเจ้าขอยืนยันว่าเป็นความจริงที่ก๊อหยินในตระกูลชื่อนี้ จะได้เป็นขุนนางผู้ใหญ่ที่มีตำแหน่งสูงสุดในภูธร ต่อมาก็เป็นเช่นนั้นจริง ๆ

มีขุนนางอีกท่านหนึ่งแซ่ถู รับราชการอยู่ในเรือนจำที่เมืองเกียฮง ท่านพักอยู่ในเรือนจำ มีเวลาว่าง ท่านก็จะไปคุยกับพวกนักโทษ เพื่อจะได้รู้ความจริงว่านักโทษนั้นทำความผิดจริงหรือเปล่า ปรากฏว่ามีนักโทษหลายคนที่ไม่ได้กระทำผิดตามที่ถูกกล่าวหา ท่านจึงทำบันทึกไปมอบให้ผู้บังคับบัญชา การพิจารณาโทษในสมัยนั้นก็ต้องผ่านการพิจารณาคดีสามขั้นตอนด้วยกัน เมื่อสอบสวนได้ความอย่างไรในท้องที่ที่เกิดเหตุแล้ว ก็ส่งตัวนักโทษมายังคณะกรรมการอีกชุดหนึ่ง เพื่อสอบสวนอีกครั้งหนึ่ง เมื่อได้ความอย่างไรแล้ว ก็นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายฮ่องเต้ให้ทรงวินิจฉัยอีกครั้งหนึ่ง โดยแยกเสนอนักโทษออกเป็นสามประเภท คือประเภทที่หนึ่งกระทำความผิดจริง ประเภทที่สองเป็นนักโทษที่รอการลงอาญาไว้ ประเภทที่สาม

เป็นนักโทษที่ควรให้อภัยโทษ ทั้งหมดนี้ก็สุดแล้วแต่ฮ่องเต้จะทรงวินิจฉัยอย่างไร ถ้ารับสั่งให้ประหารก็ประหารทันที ส่วนพวกที่รอการลงอาญาถ้าโชคดี ก็อาจจะได้รับพระราชทานอภัยโทษในวันสำคัญของฮ่องเต้ ท่านแซ่ถูนี้ เมื่อท่านสอบสวนได้ความจริงจากนักโทษแล้ว ท่านก็ทำบันทึกส่งให้ผู้บังคับบัญชา ธรรมเนียมในสมัยนั้นถ้าผู้ใดสามารถสืบได้ความจริงว่านักโทษไม่ผิดแต่ถูกปรักปรำก็จะได้รับความดีความชอบ แต่ท่านแซ่ถูนี้ **ท่านมิได้คิดเอาดีเอาชอบ กลับยกความดีความชอบให้แก่ผู้บังคับบัญชา** มีความประสงค์แต่จะช่วยแก้ทุกข์ให้กับนักโทษเท่านั้น นักโทษถูกปลดปล่อยเพราะท่านในขณะนั้นสิบกว่าคน ราษฎรต่างพากันชื่นชมยินดี โดยไม่ทราบว่าที่แท้เป็นการปิดทองหลังพระของท่านแซ่ถูนั่นเอง ท่านแซ่ถูยังเสนอต่อผู้บังคับบัญชาว่า ในเมืองหลวงแท้ ๆ ยังมีผู้ถูกปรักปรำมากมายเช่นนี้ ถ้าหัวเมืองที่ไกลปืนเที่ยงออกไปจะได้รับความอยุติธรรมขนาดไหน ควรที่จะแต่งตั้งคนดีมีความยุติธรรมเป็นผู้ตรวจการต่างพระเนตรพระกรรณทุก ๆ ห้าปี ควรมีผู้ตรวจการไปรื้อฟื้นคดีมาพิจารณากันใหม่ ถ้าเป็นการกระทำผิดจริง ก็ยังจะต้องพิจารณาว่าได้พิพากษาลงโทษสมควรแก่โทษหรือเปล่า ถ้าหนัก

ไปก็ควรผ่อนให้เบาขึ้น ถ้าเบาไปก็ต้องเพิ่มให้หนักขึ้นไปอีก เพื่อทรงความยุติธรรมไว้ ผู้ใดมิได้กระทำผิดก็สมควรปล่อยตัวไปเสีย ฮ่องเต้ทรงเห็นชอบด้วย จึงทรงแต่งตั้งขุนนางแยกย้ายกันไปตามหัวเมืองน้อยใหญ่ท่านแซ่ฤก็ได้รับการแต่งตั้งด้วย อยู่มาคืนหนึ่ง ท่านฝันไปว่ามีเทวดามาชมเชยท่านว่าการกระทำของท่านเป็นที่ถูกใจของฟ้าดินเป็นอันมาก ความจริงท่านแซ่ฤมีชาตาชีวิตที่ไร้บุตรสืบสกุล แต่เนื่องจากความดีครั้งนี้ใหญ่หลวงนัก ฟ้าดินจึงประทานบุตรชายให้ท่านสามคน ต่อไปจะได้เป็นขุนนางผู้ใหญ่ทั้งสิ้น ต่อมาความฝันนั้นก็กลายเป็นความจริง

มีอีกท่านหนึ่งแซ่เปา บิดาของท่านเป็นขุนนางตำแหน่งข้าหลวง ท่านมีพี่น้องเจ็ดคน ท่านเป็นลูกคนสุดท้อง แต่งงานแล้วก็ไปอยู่บ้านพ่อตาแม่ยาย ท่านชอบพอกับท่านบิดาของพ่อมาก ไปมาหาสู่กันเสมอ ท่านเป็นคนเก่ง มีความรู้มากมาย แต่เสียดายที่สอบเป็นกือหยินตกทุกปี ท่านสนใจพระพุทธศาสนาและลัทธิเต๋ามาก วันหนึ่งท่านไปเที่ยวที่ทะเลสาบแห่งหนึ่ง ไปพบศาลเจ้าเก่า ๆ มีสภาพทรุดโทรมมาก เข้าไปในศาลก็เห็นรูปพระโพธิ-สัตว์กวนอิม ยืนตากฝนเปียกอยู่ ท่านจึงรีบหยิบเงินใน

กระเป๋าของท่านซึ่งมีอยู่สิบตำลึง ถวายท่านเจ้าอาวาสให้ซ่อมแซมศาลเจ้าให้ดีด้วย ท่านเจ้าอาวาสบอกว่า เงินเพียงเท่านี้ไม่เพียงพอที่จะซ่อมแซมได้หมด ท่านจึงหยิบผ้าที่เพิ่งซื้อมาสี่พับ กับเสื้อผ้าที่ติดตัวมาอีกเจ็ดชุดถวายแด่ท่านเจ้าอาวาส คนใช้ได้ห้ามขึ้นว่า เสื้อผ้าเหล่านี้ล้วนเพิ่งทำมาใหม่ ๆ แล้วท่านจะใช้อะไรมาแทนเล่า ท่านบอกว่า ช่างเถิดขอให้พระโพธิสัตว์กวนอิมไม่ต้องตากแดดตากฝนก็พอใจแล้ว เราไม่มีเสื้อใส่จะเป็นไรไป ท่านเจ้าอาวาสได้ฟังแล้วประทับใจมาก ร้องไห้พลางพูดว่า ของที่ให้มานั้นหาไม่ยากดอก แต่น้ำใจเช่นนี้สิจะหาได้จากที่ไหน ครั้นซ่อมแซมเรียบร้อยแล้ว ท่านแซ่เปาก็ชวนท่านบิดาให้ไปไหว้เจ้าด้วยกัน คืนนั้นค้างอยู่ที่วัด ตกดึก ก็มีเทพเจ้ามาเข้าฝันท่านบิดาว่า ขอบใจที่มาช่วยให้ไม่ต้องเปียกฝนอีกแล้วต่อไปบุตรหลานของท่านจะได้เป็นใหญ่เป็นโตในราชการมากมาย ต่อมาก็เป็นเช่นนั้นจริง ๆ

อีกท่านหนึ่งแซ่จือ ท่านบิดารับราชการอยู่ในกรมราชทัณฑ์ อยู่มาวันหนึ่ง มีนักโทษประหารคนหนึ่ง ซึ่งถูกปรักปรำโดยไม่ได้ทำผิดอันใดเลย ท่านบิดาสงสารมาก จึงปลอบใจนักโทษว่าอย่าเป็นทุกข์ไปเลยจะช่วยเหลือ นักโทษจึงปรับทุกข์กับภรรยาว่า เราซาบซึ้งใน

บุญคุณอันนี้ยิ่งนัก แต่น่าละอายใจที่เรายากจนมาก ไม่มีสิ่งของอันใดพอที่จะนำมาตอบแทนพระคุณท่าน ก็เห็นมีแต่เจ้าเท่านั้นที่จะช่วยเหลือเราได้ พรุ่งนี้เมื่อท่านไปทำการสอบสวนที่บ้าน เจ้าจงบอกกับท่านตามตรงว่าเราขอยกเจ้าให้เป็นภรรยาของท่าน นางไม่อยากทำเช่นนี้ก็ได้แต่ร้องไห้พลางรับปากไปพลางด้วยความเศร้าสลดใจยิ่ง แต่การณ์กลับผิดคาด ท่านบิดาของท่านแซ่จือไม่ยอมรับ และช่วยเหลือจนสำเร็จ เมื่อออกจากที่คุมขังแล้ว สองสามีภรรยาก็เดินทางมาขอบพระคุณท่าน และพูดว่า คุณธรรมของท่านที่มีต่อข้าพเจ้านั้น หายากยิ่งแล้วในโลกนี้ หากข้าพเจ้าไม่สามารถตอบแทนพระคุณของท่านเสียบ้าง คงจะไม่สบายใจไปตลอดชาติ จึงใคร่ขอยกลูกสาวให้เป็นทาสช่วงใช้ ขอท่านอย่าได้ปฏิเสธเลย ท่านบิดาของท่านจือก็รับไว้ แต่มิได้ให้เป็นทาสรับใช้ ทำพิธีแต่งงานกันตามประเพณีนิยม ต่อมาจึงได้ให้กำเนิดท่านแซ่จือ พออายุได้ 20 ปี ท่านแซ่จือก็สอบไล่ได้เป็นขุนนางในกรมประวัติศาสตร์ ต่อมาลูกหลานก็ได้เป็นขุนนางทั้งนั้น

ที่พ่อเล่ามาให้ฟังทั้งหมดนี้ มีอยู่สิบเรื่องด้วยกัน แม้เรื่องราวจะแตกต่างกัน แต่ก็ล้วนเป็นการประพฤติดี

ปฏิบัติชอบทั้งสิ้นแต่ถ้าจะอธิบายให้ละเอียดลึกซึ้งกว่านี้ ก็ยังจะต้องพิจารณาว่า การทำความดีนั้นดีจริงหรือดีปลอม บริสุทธิ์ใจหรือไม่บริสุทธิ์ใจ ทำแล้วมีคนรู้เห็นหรือไม่มีคนรู้เห็น ทำถูกหรือทำผิด ทำด้วยความสุจริตหรือทุจริต ทำครึ่ง ๆ กลาง ๆ หรือทำอย่างสมบูรณ์ทำใหญ่หรือทำเล็ก ทำยากหรือทำง่าย ทั้งหมดนี้ จะต้องใคร่ครวญให้ถ่องแท้ **หากกระทำความดีโดยไม่อาศัยเหตุผลแล้วไซร้ ความดีนั้นอาจจะให้ผลร้าย เป็นบาปไปก็ได้ เป็นการสูญเปล่า ไม่ได้ประโยชน์อันใดเลย**

ทีนี้พ่อจะมาพูดให้ฟังทีละข้อ **ข้อแรก การทำความดีนั้น ทำแล้วดีจริงหรือไม่** ในสมัยราชวงศ์หยวน พ.ศ. 1814 - 1911 มีพระเถระรูปหนึ่งมีนามว่าท่านจงฟง ฮ่องเต้ในสมัยนั้นได้สถาปนาท่านเป็นถึงสังฆราช ท่านมีคุณธรรมล้ำเลิศ มีคนไปนมัสการท่านมากมาย อยู่มาวันหนึ่ง มีพวกนักศึกษาลัทธิขงจื่อได้พากันไปนมัสการท่าน กราบถามท่านถึงปัญหาหนึ่งว่าพระพุทธศาสนานั้น เน้นหนักในเรื่องกฎแห่งกรรม ใครทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ดุจเงาตามตัว แต่บัดนี้ ปรากฏว่าบางคนทำความดี แต่ลูกหลานไม่เจริญรุ่งเรือง ส่วนคนที่ทำชั่วนั้นเล่ากลับได้ดีมีหน้ามีตา เช่นนี้แล้วจะเชื่อคำสอนของพระพุทธศาสนาได้อย่างไรกัน

พระเถระจงฟงกล่าวตอบว่า หากเราจะวินิจฉัยสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ถ้าใช้ทัศนะของชาวโลก ก็จะวินิจฉัยได้แง่มุมในทางโลก ถ้าใช้ทัศนะทางพุทธธรรม ก็จะวินิจฉัยได้แง่มุมในทางธรรม อันบุถุชนคนธรรมดาไม่สามารถจะมองเห็นได้แจ่มแจ้งเท่า เพราะฉะนั้น การวินิจฉัยในทัศนะทางโลกจึงไม่อาจถูกต้องเสมอไป บางทีคนดีก็มองไปว่าเป็นคนไม่ดี ส่วนคนไม่ดีก็มองเห็นว่าเป็นคนดีไปก็มี ชาวโลกจึงมักจะไม่สำรวจตนเองเอาแต่โทษฟ้าดินลำเอียง แล้วท่านก็ให้พวกนักศึกษาลัทธิขงจื่อลองยกตัวอย่างที่พวกเขาเห็นว่าดีและไม่ดีออกมา จะได้เข้าใจความหมายของความดีถ่องแท้ขึ้น บางคนก็ยกตัวอย่างว่า การตีคน ด่าคนไม่ดี การอ่อนน้อมมีมรรยาทดีจึงจะดี บางคนก็ยกตัวอย่างว่า การละโมบอยากได้ของเขาอื่นไม่ดี การไม่โลภถือสันโดษเป็นความดี ท่านจงฟงเถระก็ได้แต่ส่ายหน้าว่าไม่ใช่อย่างว่าเสมอไป

ท่านอธิบายว่า ถ้าเราทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นเรียกว่าทำความดี แต่ถ้าเราทำเพื่อตัวเราเองนั่นคือความไม่ดี **ถ้าเราทำเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่น ถึงแม้เราจะตีเขาก็ดี ดุด่าว่ากล่าวก็ดี ล้วนแต่เป็นการกระทำดีทั้งนั้น ถ้าเพื่อประโยชน์ของเราเอง เราจึงอ่อนน้อมต่อผู้อื่น ทำความ**

คารวะต่อผู้อื่นนี่เป็นความดีปลอม ไม่ใช่ดีจริง ฉะนั้น การกระทำใด ๆ ก็ตาม ถ้าทำเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่นแล้วไซร้เป็นความดีจริงทั้งนั้น ถ้าเราทำเพื่อผลประโยชน์ของเราเอง ก็เป็นดีปลอมทั้งนั้น ถ้าเราทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ มีความจริงใจ ไม่หวังสิ่งตอบแทน จึงจะเป็นความดีที่ดีแท้ หากยังต้องการอามิสสินจ้างรางวัล จึงจะทำความดีความดีนั้นก็เป็นดีปลอม เพราะฉะนั้น ก่อนที่จะกล่าวว่าสิ่งนั้นดี สิ่งนั้นไม่ดี คนนี้ดี คนนี้ไม่ดี ก็จะต้องพิจารณาใคร่ครวญทุกแง่ทุกมุมเสียก่อน มิฉะนั้น การวินิจฉัยของเราก็จะเกิดการผิดพลาดขึ้นได้

ทีนี้พ่อจะพูดถึง **ความดีข้อที่สอง คือทำความดีโดยบริสุทธิ์ใจหรือแฝงด้วยเจตนาใดๆ** สมัยนี้คนส่วนมากชอบคนที่มีนิสัยไม่ดื้อรั้นว่าเป็นคนดี แต่นักปราชญ์ท่านมักจะชอบคนที่เป็นตัวของตัวเอง เพราะคนชนิดนี้มักจะสอนง่าย แต่หาได้ยากมาก คนที่ว่านอนสอนง่ายชักจูงอย่างไรก็ไปอย่างนั้น ถึงแม้ใครต่อใครพากันชมเชยว่าเป็นคนดีนักหนาก็ตามที แต่ท่านนักปราชญ์กลับเห็นว่าคนชนิดนี้เป็นผู้ร้ายในคุณธรรม สอนให้ดีได้ยาก หาความก้าวหน้าไม่ได้ เพราะฉะนั้น ความดีความไม่ดี ชาวโลกมักเห็นตรงข้ามกับนักปราชญ์เสมอ ส่วนเทวดาฟ้าดิน

นั้น มีความเห็นตรงกับนักปราชญ์เสมอ ดังนั้น การทำความดีจึงมิได้อาศัยที่ตาดู หูฟัง แต่ต้องเริ่มที่ใจของตนเอง เริ่มไตร่ตรอง สำรวจตนเองอย่างระแวดระวัง อาศัยกำลังใจของเราเองซักฟอกจิตใจให้ใสสะอาด ไม่ว่าจะทำอะไรก็ให้คิดถึงประโยชน์สุขของผู้อื่นก่อน แล้วทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่แฝงไว้ด้วยเจตนาที่จะต้องการการตอบแทนจากใครจึงจะเป็นความดีโดยบริสุทธิ์ **หากเราทำความดีเพื่อเอาใจผู้อื่นก็ดี หวังการตอบแทนก็ดี ก็ไม่ใช่ความดีที่เกิดจากความบริสุทธิ์ใจแล้ว เป็นการเสแสร้งเพทุบายเพื่อหวังประโยชน์ตนเป็นที่ตั้ง เป็นเจตนาที่ไม่บริสุทธิ์ จะถือเป็นความดีแท้ไม่ได้**

ส่วน **ความดีข้อที่สาม คือการทำดีที่มีผู้รู้เห็น และไม่มีผู้รู้เห็น** ถ้าเราทำความดี มีคนรู้เห็นมาก ก็กลายเป็นความดีทางโลกไป **แต่ทำแล้วไม่มีผู้รู้เห็น เหมือนการปิดทองหลังพระ นี่เป็นความดีทางธรรม** ความดีทางธรรม ฟ้าดินย่อมประทานผลดีให้ ส่วนความดีทางโลกก็จะได้รับแต่ชื่อเสียงเกียรติยศความมั่งคั่งเป็นผลตอบแทน การมีชื่อเสียงโด่งดังนั้น ชาวโลกมักจะเห็นว่าเป็นผู้มีบุญ-วาสนา แต่ทางธรรมแล้วเห็นว่า ผู้นั้นมิได้ทำความดีมากพอกับการมีชื่อเสียง จึงมักจะได้รับผลไม่ดีในบั้นปลาย

แต่คนดีที่ได้รับการปรักปรำจนเสียชื่อเสียงนั้น ลูกหลานกลับรุ่งเรืองได้ดีมีสุข เพราะผู้ที่ได้รับการปรักปรำ สามารถอดทนต่อการถูกประณามเหยียดหยาม หวานอมขมกลืน ก้มหน้ารับความขมขื่นด้วยความสงบ เป็นการสั่งสมกุศลกรรมอย่างใหญ่หลวง ลูกหลานจึงมีโอกาสได้ดี เพราะฉะนั้น ลูกจะต้องเห็นความสลับซับซ้อนอันล้ำลึกของการทำความดีที่ดีแท้และดีปลอม จึงจะทำความดีได้ถูกต้อง

ความดีข้อที่สี่ คือความดีที่ทำผิดหรือทำถูก ในแคว้นหลู่สมัยชุนชิวนั้น มีกฎหมายอยู่ข้อหนึ่งกำหนดว่า หากราษฎรในแคว้นหลู่ ถูกจับไปเป็นเชลยในแคว้นอื่น หากมีคนไถ่ออกมาได้ ส่งคืนแคว้นหลู่ไป จะได้รับเงินจำนวนหนึ่งเป็นการตอบแทน เพราะสมัยชุนชิวนั้น ต่างคนต่างก็ตั้งตัวเป็นอ๋องกัน รบราฆ่าฟันเพื่อชิงเขตแดนกัน จับเชลยศึกได้ก็นำไปเป็นข้าทาสทั้งหญิงชาย แคว้นหลู่เป็นแคว้นเล็ก ๆ ไม่ค่อยจะมีกำลังไปสู้รบกับใครนัก จึงมักถูกแคว้นอื่นบุกเข้ามาจับราษฎรไปเป็นทาสเสมอ ใครใจบุญอยากทำความดี ก็นำเงินไปไถ่มาคืนเจ้าผู้ครองแคว้นหลู่ ก็จะได้รับเงินรางวัลทันที ต่อมา ท่านจื่อก้ง ซึ่งเป็นศิษย์เอกของท่านขงจื่อ ท่านก็ไปไถ่เชลยศึกคืนมาให้แคว้น

หลู่ โดยไม่ยอมรับเงินรางวัล เพราะท่านมีฐานะดีอยู่แล้วทำไปโดยมิหวังผลตอบแทนใด ๆ แต่เมื่อท่านขงจื่อทราบเรื่องเข้าท่านก็โกรธลูกศิษย์ของท่านมาก ท่านบอกว่า แคว้นหลู่นั้นคนจนมาก คนรวยมีน้อย ต่อนี้ไป คงจะไม่มีใครกล้าไปไถ่เชลยศึกอีกแล้ว เพราะท่านจื่อกังไปทำตัวอย่างเอาไว้เช่นนี้ ก็มีแต่คนที่มีฐานะดีจึงจะกล้าเอาอย่างท่านจื่อกังได้ ส่วนคนที่โลภเงินรางวัลก็ดี คนที่ไม่ค่อยจะมีเงินนักก็ดี ต่างก็ไม่ทำความดีอีกต่อไป เพราะไม่ได้เงินรางวัลจะทำไปทำไม ดังนี้ จึงเห็นได้ว่า นักปราชญ์นั้นไม่ว่าจะทำอะไร ก็จะเป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้อื่น จึงต้องระมัด-ระวังจะทำอะไรผิดไม่ได้ คนก็จะพากันทำตามอย่างผิด ๆ ไปด้วย ความดีก็เลยเป็นความดีปลอมไป

ต่อมาวันหนึ่งท่านจื่อลู่ซึ่งเป็นศิษย์เอกของท่านขงจื่อเช่นกัน ได้ช่วยคนตกน้ำไว้ได้ ชายคนนั้นให้วัวตัวหนึ่งเป็นการตอบแทนที่ได้ช่วยชีวิตไว้ ท่านจื่อลู่ก็รับเอาวัวนั้นมา ท่านขงจื่อเมื่อทราบเรื่องก็ดีใจมาก ท่านพูดว่า ต่อนี้ไปในแคว้นหลู่ของเรานี้ จะมีคนชอบช่วยเหลือผู้อื่นเพิ่มขึ้นอีก เพราะเมื่อทำความดีแล้ว มีคนเห็นความดีและได้รับการตอบแทนทันที ใคร ๆ ก็อยากจะทำความดีเช่นนี้กันมากขึ้น แต่ในสายตาชาวโลกแล้วจะต้องมองในทัศนะกลับ

กันกับท่านขงจื่อเป็นแน่ ชาวโลกจะต้องเห็นว่าท่านจื่อก้งดีช่วยคนแล้วไม่หวังสิ่งตอบแทน ส่วนท่านจื่อลู่นั้นไม่ดีช่วยแล้วก็ไม่ปฏิเสธการตอบแทน แต่นักปราชญ์ท่านมองไกล **การทำความดีที่มีคนนำไปเป็นเยี่ยงอย่างให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมได้จึงจะเป็นความดีแท้** ส่วนการทำความดีที่กลับทำให้สถานการณ์เลวร้ายลงไป เป็นผลร้ายต่อส่วนรวมแล้วไซร้ ก็หาชื่อว่าเป็นความดีแท้ไม่สมมติว่ามีคนไม่ดีคนหนึ่ง เที่ยวเกะกะระรานผู้คน ถ้าไม่มีคนถือสา เห็นว่าการให้อภัยเป็นคุณธรรมที่ดี นี่เป็นการทำความดีที่ผิดเพราะคนพาลนั้นก็ยิ่งได้ใจ กล้าทำความผิดหนักยิ่งขึ้น ผู้คนก็จะถูกทำร้ายหนักขึ้น คนพาลนี้ก็จะต้องถูกกฎหมายลงโทษอย่างหนักแต่ถ้าเราไม่ปล่อยให้คนพาลเหิมเกริม หาทางกำราบเสียก่อนที่จะสายเกินแก้ ก็จะเป็นผลดีแก่ทุกฝ่าย เพราะฉะนั้น บางครั้งการไม่ให้อภัยคนพาล ช่วยกันกำราบให้กลับตัวได้ กลับจะเป็นความดีแท้

ความดีข้อที่ห้า คือการทำความดีแล้วผลทำให้ผู้อื่นเป็นอย่างไร แต่ก่อนนี้ มีขุนนางใจเสี่ยงท่านหนึ่งรับราชการ ในรัชกาลของพระเจ้าอิงจงฮ่องเต้ (พ.ศ. 1979-1992) ท่านรับราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตไม่มีด่างพร้อย เป็นที่เคารพนับถือของคนทั่วไป ต่อมา ท่านปลด

เกษียณตนเองกลับไปอยู่ภูมิลำเนาเดิมของท่านที่ชนบท ประชาชนก็พากันมาเคารพท่านต่างก็เปรียบท่านดุจขุนเขาอันสูงสุดในแผ่นดินจีน คือท่ายซาน และเปรียบดุจดาวเหนือที่สุกใสกว่าดาวใด ๆ ในพิภพ แต่มีชายขี้เมาคนหนึ่ง มาด่าท่านซึ่ง ๆ หน้า ท่านเห็นเป็นคนเมาก็ไม่ถือโกรธ กลับบอกคนรับใช้ว่าอย่าไปเอาเรื่องกับคนเมาเลย ปิดประตูเสียเถิด ต่อมา ชายขี้เมาคนนี้ ได้รับโทษประหารชีวิต เมื่อท่านไจเสี่ยงรู้เข้าก็เสียใจมาก รำพึงว่าถ้าเราเอาเรื่องเสียแต่แรกที่ด่าเรา จับไปทำโทษสถานเบาเสียที่อำเภอ เขาก็จะไม่ต้องรับโทษประหารในวันนี้ เพราะเราแท้ ๆ กรุณาเขาผิดกาละไป ทำให้เขาเหิมเกริม ทำชั่วจนตัวตาย นี่คือตัวอย่างของความใจดี แต่กลับทำให้ผู้อื่นได้รับผลชั่วตอบแทน

ส่วนการกระทำที่เห็นว่าชั่วแต่กลับเป็นผลดีนั้น ก็มีตัวอย่างเช่นกัน มีอยู่ครั้งหนึ่ง บ้านเมืองเกิดทุพภิกขภัย ราษฎรต่างแย่งชิงกันกินในกลางวันแสก ๆ เศรษฐีท่านหนึ่ง จึงไปร้องต่อนายอำเภอขอให้ระงับเหตุก่อนที่จะเกิดจลาจล แต่นายอำเภอไม่เอาเรื่อง คนยากจนก็เลยได้ใจพากันยื้อแย่งกันยิ่งขึ้น เศรษฐีเห็นไม่เป็นการ จึงระดมผู้คนของตนออกปราบเอง เรื่องจึงสงบการกระทำของเศรษฐี

ท่านนี้แม้จะรุนแรง แต่ก็ทำด้วยความสุจริตใจ หวังมิให้เกิดจลาจล จึงเป็นการทำความดีแท้อีกวิธีหนึ่ง

ความดีข้อที่หก คือความดีที่กระทำครึ่ง ๆ กลาง ๆ และทำอย่างสมบูรณ์ ในคัมภีร์เอ้กเก็งได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่ไม่สั่งสมความดี จึงมีความดีไม่พอที่จะได้รับชื่อเสียงดี ผู้ที่ไม่สั่งสมบาป ย่อมไม่รับเคราะห์กรรมถึงตายได้ ในประวัติศาสตร์ก็ได้กล่าวถึงราชวงศ์เซียง (ก่อน ค.ศ. ประมาณศตวรรษที่ 16 - 11)* ว่า ติ๋วอ๋องสั่งสมแต่บาปกรรม ดุจการร้อยเงินเหรียญไว้เต็มพวง จึงรักษาแผ่นดินและชีวิตของตนเองไว้ไม่ได้ การสั่งสมความดีความชั่วนั้นดุจนำของบรรจุลงในภาชนะ ถ้าสั่งสมทุกวันก็จะเต็มเปี่ยม ถ้าสั่งสมบ้างไม่สั่งสมบ้าง หยุด ๆ ทำ ๆ บุญหรือบาปนั้นก็พร่องอยู่เสมอ ไม่มีวันเต็มได้เลย

แต่ก่อนนี้ มีเด็กสาวคนหนึ่ง เข้าไปในวัดเพราะอยากทำบุญ แต่มีเงินเพียงสองอีแปะ ความจริงราคาของเงินนั้นน้อยนิดเดียว แต่ค่าของความมีใจอยากทำบุญนั้นเหลือหลาย ท่านเจ้าอาวาสจึงกล่าวอนุโมทนาคาถาเอง ให้ศีลให้พรเอง ต่อมาหญิงนั้นได้เข้าวังเป็นพระสนมของฮ่องเต้ มีเงินมากมาย

---

* ก่อนพุทธศักราชระหว่าง 967 - 467

จึงนำเงินหลายพันตำลึงมาที่วัดนั้นอีกเพื่อทำบุญ คราวนี้เจ้าอาวาสให้พระลูกวัดกล่าวอนุโมทนาและให้ศีลให้พรแทน พระสนมเกิดความสงสัยยิ่งนัก จึงกราบถามท่านว่า เมื่อก่อนนี้ ข้าพเจ้ายากจน มีเงินทำบุญเพียงสองอีแปะ แต่ท่านมากล่าวอนุโมทนาคาถาและให้ศีลให้พรข้าพเจ้าด้วยตนเอง มาบัดนี้ ข้าพเจ้าพอจะมีเงินบ้าง จึงนำมาถวายหลายพันตำลึง แต่ทำไมท่านกลับให้พระลูกวัดทำหน้าที่แทนท่านเล่า ท่านเจ้าอาวาสกล่าวว่า แต่ก่อนนี้ แม้ท่านจะทำบุญน้อย แต่ใจท่านนั้นเปี่ยมไปด้วยเจตนาที่เป็นกุศล มาบัดนี้ แม้ท่านจะมีเงินทำบุญมาก แต่ใจของท่านนั้นไม่เหมือนแต่ก่อนเสียแล้ว จึงไม่จำเป็นที่จะต้องให้อาตมาไปกล่าวเอง นี่คือตัวอย่างของการทำดีที่ไม่จำเป็นต้องอาศัยราคาของเงินมาวัดความดีนั้น **ทำบุญด้วยเงินน้อยนิดกลับเป็นบุญที่เต็มเปี่ยมเพราะจิตใจที่เต็มไปด้วยกุศลเจตนา แม้ทำบุญด้วยเงินมากมาย หากจิตใจมีศรัทธาเพียงครึ่ง ๆ กลาง ๆ การทำความดีนั้นก็จะให้ผลเพียงครึ่ง ๆ กลาง ๆ เท่านั้น**

อีกตัวอย่างหนึ่ง มีเซียนท่านหนึ่งชื่อว่า จงหลี ท่านเป็นชาวฮั่น (ก่อน พ.ศ. 749 - 551) เมื่อตายได้สำเร็จเป็นผู้วิเศษ เสวยสุขอยู่บนสวรรค์หลายร้อยปี จนถึงสมัย

ราชวงศ์ถัง พ.ศ. 1161 - 1450 ท่านเซียนจงหลีก็รับลูกศิษย์ไว้คนหนึ่งมีชื่อว่าท่านลื่อตุ้งปิง ต่อมาจนถึงปัจจุบันผู้คนเรียกท่านว่า ลื่อโจ๊ว ท่านลื่อโจ๊วเป็นขุนนางรับราชการเป็นนายอำเภออยู่สองครั้ง เมื่อมีโอกาสพบเซียนผู้วิเศษท่านก็ได้รับถ่ายทอดวิชาต่าง ๆ ในลัทธิเต๋า รวมทั้งการนั่งสมาธิด้วย ท่านจึงลาออกจากราชการติดตามท่านเซียนผู้วิเศษไปฝึกฌานสมาธิที่ภูเขาแห่งหนึ่ง จนสำเร็จได้เป็นเซียนเช่นกัน ต่อมาท่านจงหลีได้สอนให้ท่านลื่อโจ๊วรู้จักผสมยาวิเศษ เพียงแต่เอายานั้นหยดลงไปที่เหล็กเหล็กนั้นก็จะกลายเป็นทอง สามารถนำไปช่วยเหลือความยากจนของผู้คนได้ ท่านลื่อโจ๊วจึงกราบถามท่านอาจารย์ว่า เมื่อเปลี่ยนไปเป็นทองแล้ว จะกลับเป็นเหล็กดังเดิมอีกไหม ท่านจงหลีบอกว่า เมื่อครบห้าร้อยปีแล้ว ก็จะกลับสภาพเดิมได้ ท่านลื่อโจ๊วจึงปฏิเสธไม่ยอมทำเหล็กให้เป็นทองเพราะท่านเห็นว่าเมื่อครบห้าร้อยปีแล้ว ก็จะทำให้ผู้คนเสียหายมากมาย เพราะอยู่ ๆ ทองในมือก็กลายเป็นเหล็กไปเสียแล้ว ย่อมนำมาซึ่งความสูญเสียอย่างมากมาย เป็นการให้ร้ายผู้อื่นโดยไม่เป็นธรรม การที่ท่านจงหลีลองใจท่านลื่อโจ๊วครั้งนี้ ทำให้ท่านภูมิใจในลูกศิษย์ของท่านเป็นอย่างยิ่ง เพราะคำพูดเพียงคำเดียว ก็แสดงให้เห็นความ

เป็นคนของท่านลือโจ๊วว่าสูงส่งเพียงไร ท่านจึงกล่าวกับศิษย์รักของท่านว่า การที่จะบรรลุความเป็นเซียนนั้นจะต้องสั่งสมคุณธรรมให้ได้ถึงสามพันอย่าง คำพูดของเจ้าเพียงคำเดียว ก็เท่ากับได้สร้างคุณธรรมครบสามพันอย่างแล้วในพริบตาเดียว

การทำความดีนั้น เมื่อทำแล้วก็แล้วกัน อย่าได้นำมาคิดถึงบ่อย ราวกับว่าการทำดีนั้นช่างใหญ่ยิ่งนัก ใครก็ทำไม่ได้เหมือนเรา ถ้าคิดเช่นนี้ ความดีนั้นก็จะเหลือเพียงครึ่งเดียว แต่ถ้าทำแล้วก็ไม่นำมาใส่ใจอีก คิดแต่จะทำอะไรต่อไปอีกจึงจะดี จึงจะเป็นความดีที่สมบูรณ์ ไม่ตกไม่หล่นเช่นการให้เงินแก่คนยากจน ในใจของลูกจะต้องอย่าคิดว่าเราเป็นผู้ให้ ภายนอกก็อย่าไปสนใจว่าใครเป็นผู้รับ แม้แต่เงินที่เราบริจาคไปแล้วก็มองไม่เห็นว่าสำคัญตรงไหน ให้แล้วก็แล้วกัน ลืมเสียให้ได้ ไม่กลับมาคิดอีกให้เสียเวลา เช่นนี้เรียกว่าทำความดีด้วยจิตว่างเปล่า **เมื่อไม่ได้บรรจุอะไรไว้ที่จิตเลย จิตนั้นก็ย่อมเต็มเปี่ยมไปด้วยกุศลผลบุญ พลังแห่งกุศลธรรมเช่นนี้ใหญ่หลวงนัก สามารถทำลายเคราะห์กรรมได้ถึงหนึ่งพันครั้ง เพราะฉะนั้นการทำความดีจึงมิได้ขึ้นอยู่กับปริมาณของเงินทองหรือวัตถุที่บริจาคแต่อยู่ที่ใจเราเท่านั้นที่จะทำจิตใจให้ว่างเปล่าจนสามารถบรรจุ**

บุญกุศลได้เพียงใดต่างหาก

ความดีข้อที่เจ็ด คือความดีที่ใหญ่หรือเล็ก มีขุนนางผู้หนึ่งมีนามว่าเอว้ยจังต๊ะ รับราชการอยู่ในกรมประวัติ-ศาสตร์ อยู่มาวันหนึ่ง ถูกจับวิญญาณไปยังยมโลก พญายมได้สั่งให้เสมียนในยมโลกนำบัญชีดีชั่วของท่านเอว้ยมาให้ดู ปรากฏว่าบัญชีชั่วนั้นช่างมากมายก่ายกองวางจนเต็มห้องไปหมด ส่วนบัญชีความดีนั้นเล็กนิดเดียวมีขนาดพอ ๆ กับตะเกียบข้างหนึ่งเท่านั้น พญายมสั่งให้คนเอาตาชั่งมา ปรากฏว่าบัญชีความดีนั้นแม้จะเล็กนิดเดียวแต่กลับมีน้ำหนักมากกว่าบัญชีความชั่วที่รวมกันแล้วทั้งหมด ท่านเอว้ยมีความสงสัยเป็นอันมาก จึงถามพญายมว่า ข้าพเจ้ามีอายุยังไม่ถึงสี่สิบปี ไฉนจึงมีความชั่วมากมายเช่นนี้ พญายมตอบว่า เพียงแต่จิตคิดมิชอบเท่านั้น ก็เป็นบาปแล้ว เช่นเห็นผู้หญิงสาวสวย ก็มีจิตปฏิพัทธ์ จิตที่คิดมิชอบเช่นนี้ ก็จะถูกบันทึกในบัญชีความชั่วทันที ท่านเอว้ยถามต่อไปว่า ถ้าเช่นนั้นในบัญชีความดีอันน้อยนิดนี้ ได้บันทึกไว้ว่าอย่างไร พญายมตอบว่า มีอยู่ครั้งหนึ่ง ฮ่องเต้ทรงดำริจะซ่อมสะพานหินที่เมืองฮกเกี้ยน ท่านเกรงว่าราษฎรจะเดือดร้อน จึงถวายความเห็นเพื่อยับยั้งพระราชดำรินั้นเสีย บัญชีความดีนี้ก็คือสำเนาที่ท่าน

ทูลเกล้าฯ ถวายฮ่องเต้นั่นเอง ท่านเอวัยก็แย้งว่าแม้ข้าพเจ้าจะกระทำดังกล่าวจริง แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ พระองค์ทรงดำเนินการไปแล้ว ไม่น่าเลยที่บัญชีความดีเพียงอย่างเดียวจะมีน้ำหนักมากกว่าบัญชีความชั่วที่กองอยู่เต็มห้องนี้ พญายมจึงพูดว่า การที่ท่านมีเมตตาจิตต่อราษฎร เกรงจะได้รับความลำบากกันมากมาย กุศลจิตนี้ใหญ่หลวงนัก ถ้าหากท่านยับยั้งได้สำเร็จก็จะยิ่งเพิ่มความหนักขึ้นอีก **พลังแห่งกุศลกรรมนี้จะยิ่งใหญ่อีกหลายเท่านัก แม้จะเป็นเรื่องเล็ก แต่ถ้ากระทำเพื่อชนหมู่ใหญ่แล้วไซร้ ความดีนั้นก็ใหญ่หลวงยิ่งนัก หากทำดีเพื่อตนเองแล้วไซร้ แม้จะทำดีขนาดไหน ก็ได้ผลน้อยมากลูกจงจำไว้ว่า การทำความดีไม่ว่าจะเป็นความดีมากหรือน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับเจตนาในการทำความดีนั้น เพื่อผู้อื่นหรือเพื่อตนเอง**

ข้อที่แปด คือความยากง่ายในการทำความดี สมัยก่อนท่านผู้คงแก่เรียนมักจะพูดว่า ถ้าจะเอาชนะใจตนเองให้ได้ต้องเริ่มจากจุดที่ข่มใจได้ยากที่สุดเสียก่อน ถ้าสามารถเอาชนะได้จุดอื่น ๆ ก็ไม่สำคัญเสียแล้ว ย่อมจักเอาชนะได้โดยง่าย ลูกศิษย์ของท่านขงจื่อ ชื่อฝานฉือ ได้ถามท่านอาจารย์ว่า เมตตาธรรมนั้นเป็นอย่างไร ท่านขงจื่อตอบ

ว่า การทำสิ่งที่ยากที่สุดได้เสียก่อน จึงจะชนะใจตนเองได้ เมื่อชนะใจตนเองได้แล้ว ความเห็นแก่ตัวก็หมดไป จึงบังเกิดเมตตาธรรม พ่อจะยกตัวอย่างให้ฟัง ลูกจะได้เข้าใจง่ายเข้า ที่มณฑลเจียงซี มีท่านผู้เฒ่าแซ่ซูท่านยังชีพด้วยการสอนหนังสือตามบ้าน อยู่มาวันหนึ่ง มีชายคนหนึ่ง เป็นหนี้เพราะความยากจน เมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้เจ้าหนี้ก็จะยึดภรรยาของชายผู้นี้ไปเป็นคนใช้ ท่านผู้เฒ่าซูเกิดความสงสารสามีภรรยาคู่นี้ยิ่งนัก จึงยอมเสียสละเงินที่เก็บออมไว้ได้จากการสอนหนังสือเป็นเวลาสองปี นำมาใช้หนี้แทนชายผู้นั้น ทำให้สามีภรรยาคู่นี้ไม่ต้องแยกจากกัน

อีกตัวอย่างหนึ่ง มีชายคนหนึ่งด้วยความยากจนยิ่งนักจึงนำภรรยาและบุตรชายไปจำนำไว้ ได้เงินมาพอประทังชีวิตเมื่อถึงกำหนดไม่มีเงินจะไปไถ่คืน ภรรยาก็เดือดร้อนคิดจะฆ่าตัวตาย บังเอิญท่านผู้เฒ่าจางรู้เรื่องเข้า มีความสงสารเป็นยิ่งนักจึงนำเงินที่เก็บสะสมมาแล้ว ถึงสิบปี มาใช้หนี้แทนให้ พ่อแม่ลูกจึงได้มีโอกาสกลับมาอยู่ร่วมกันอีกครั้ง

ทั้งท่านผู้เฒ่าซูและท่านผู้เฒ่าจาง ล้วนแต่ได้กระทำในสิ่งที่ทำได้ยากยิ่ง เงินที่ท่านสะสมไว้คนละสองปีและ

สิบปีนั้นท่านก็หวังว่าเมื่อทำมาหากินไม่ได้แล้ว ก็จะได้พึ่งเงินจำนวนนี้ประทังชีวิตต่อไป เป็นเงินที่ต้องใช้เวลาอันยาวนานสะสมไว้วันละเล็กละน้อย แต่ท่านทั้งสองก็สามารถตัดใจช่วยเหลือคนที่ไม่รู้จักกันเลยแม้แต่นิดได้ในพริบตาเดียว นี่คือการทำความดีที่ยากยิ่งจริง ๆ

อีกตัวอย่างหนึ่งของผู้ที่ชนะใจตนเองได้ คือท่านผู้เฒ่าจินท่านอายุมากแล้ว ยังไม่มีบุตรไว้สืบสกุล ด้วยความหวังดีของเพื่อนบ้านคนหนึ่ง ได้ยกบุตรสาวของตนให้เป็นอนุภรรยาของท่านผู้เฒ่า แต่ท่านกลับไม่ยอมรับความหวังดีนี้ ท่านให้เหตุผลว่า ท่านนั้นชราภาพแล้ว ส่วนเด็กสาวนั้นอายุยังไม่ถึงยี่สิบ ควรจะได้สามีที่มีอายุไล่เลี่ยกัน ท่านจึงไม่ควรที่จะไปทำลายความสุขและอนาคตของเด็กสาวนี้เสีย ด้วยความเห็นแก่ตัวเพียงเพื่อจะมีบุตรไว้สืบสกุล เป็นการไม่สมควรอย่างยิ่ง ท่านผู้เฒ่าทั้งสามท่านนี้ ล้วนแต่ทำในสิ่งที่ยากยิ่งจริง ๆ ฟ้าดินจึงประทานความสุขความเจริญให้กับท่านทั้งสาม ทั้งในโลกนี้และโลกหน้าเป็นแน่แท้ **ส่วนคนที่มีเงินมีอำนาจนั้น ถ้าจะกระทำความดีก็ย่อมง่ายกว่าผู้ที่ไม่มีทั้งเงินและอำนาจ แต่พวกนี้ก็ไม่ค่อยชอบทำความดี เพราะฉะนั้น ผู้ที่มีโอกาสทำความดีได้ง่ายเพราะมีทั้งเงินและอำนาจกลับไม่ยอมทำความ**

ดี ส่วนผู้ที่ไม่มีเงินไม่มีอำนาจ กว่าจะทำความดีได้ก็ด้วยความยากลำบากยิ่ง นี่คือความแตกต่างกันในคุณค่าของความดี

การทำความดีต่อผู้อื่นนั้น ก็จะต้องแล้วแต่โอกาสจังหวะเวลาก็มีความสำคัญเช่นกัน การช่วยเหลือผู้อื่นนั้นมีวิธีการมากมาย ประมวลแล้วก็สามารถแยกออกได้ 10 วิธีด้วยกัน คือ

1. ช่วยเหลือผู้อื่นทำความดี
2. รักและเคารพทุกคนอย่างเสมอหน้า
3. สนับสนุนผู้อื่นให้เป็นผู้มีความดีพร้อม
4. ชี้ทางให้ผู้อื่นทำความดี
5. ช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในความคับขัน
6. กระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ
7. ไม่ทำตนเป็นปู่โสมเฝ้าทรัพย์ หมั่นบริจาค
8. ธำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรมะ
9. เคารพผู้มีอาวุโสกว่า
10. รักชีวิตผู้อื่นดุจรักชีวิตตนเอง

ข้อ 1. การช่วยเหลือผู้อื่นทำความดีนั้นเป็นอย่างไร

เมื่อครั้งท่านตี้ซุ่นยังมิได้เป็นพระเจ้าแผ่นดินจีนสมัยโบราณ (ก่อน พ.ศ. 1712 - 1665) ท่านไปยังหนองน้ำแห่งหนึ่ง เห็นชาวบ้านกำลังจับปลากันอยู่ คนที่แข็งแรงก็พากันไปยังที่ ๆ มีน้ำลึกปลาชุม ส่วนพวกที่ไม่แข็งแรงและผู้ชรา ถูกกันให้ไปจับปลายังที่ ๆ มีกระแสน้ำไหลเชี่ยวและที่มีน้ำตื้น ซึ่งปลาจะไม่ชอบมาในบริเวณนั้น ทำให้จับปลาไม่ได้ ท่านตี้ซุ่นเห็นดังนั้น ก็บังเกิดความสงสารจับใจ ท่านจึงเข้าไปช่วยคนที่ไม่แข็งแรงและผู้ชราหาปลา ใครที่เห็นแก่ตัว ชอบแย่งที่น้ำลึกท่านก็นิ่งเสียไม่ไปว่าเขา ใครที่ไม่เห็นแก่ตัว ท่านก็จะนำพฤติกรรมของเขาไปสรรเสริญจนทั่ว ท่านเองก็ทำตัวอย่างอันดีให้เป็นที่ปรากฏอยู่ทุกวัน ๆ จนกาลเวลาได้ผ่านไปหนึ่งปี ชาวบ้านพากันสำนึกในความเห็นแก่ตัวของตน ต่างก็ทำดีต่อกันและกัน ในที่นี้พ่อจะต้องบอกให้ลูกรู้ว่า พ่อไม่สนับสนุนในเรื่องการจับปลามาเป็นอาหาร เพราะการฆ่าสัตว์ตัดชีวิตนั้นเป็นบาปอย่างยิ่ง แต่ที่พ่อยกเรื่องนี้มาเป็นอุทาหรณ์ ก็เพื่อให้ลูกเข้าใจว่าการช่วยให้ผู้อื่นทำความดีนั้น ต้องใช้ความอดทนพยายามเพียงไรท่านตี้ซุ่นนั้นเป็นผู้ฉลาดหลักแหลมยิ่งนัก เพียงแต่ท่านใช้คำพูดกล่อมเกลาจิตใจ ผู้คนก็จะเชื่อ

ท่านเพราะต่างก็มีความเคารพท่านอยู่แล้ว แต่ท่านอุตส่าห์ใช้เวลาถึงหนึ่งปีเต็ม ก็เพื่อจะให้ทุกคนกลับตัวกลับใจได้หมด และจะไม่กลับไปเป็นคนเห็นแก่ตัวอีกไม่ว่าในกรณีใด และเป็นไปด้วยความสมัครใจ ไม่ใช่ด้วยบังคับหรือขอร้อง ให้ทุกคนตระหนักถึงความดีที่ต้องกระทำร่วมกัน เพื่อความผาสุกของพวกเขาเอง พ่อจึงสรรเสริญในความอุตสาหะของท่านยิ่งนัก

พ่อและลูกต่างก็มีชีวิตอยู่ในยุคแห่งความมืดมน ผู้คนไม่ค่อยมีศีลธรรมเหมือนดังยุคก่อน เพราะฉะนั้นลูกจะต้องเจียมเนื้อเจียมตัว อย่าได้อวดดีว่าวิเศษกว่าผู้อื่น อย่านำความสามารถของลูกไปข่มผู้อื่นที่ด้อยกว่าให้เขาได้อาย จงเก็บความรู้ความสามารถของเจ้าไว้ในใจ อย่าได้แสดงออกให้ปรากฏแก่สายตาผู้อื่น ใครพลาดพลั้งล่วงเกินลูกก็จงรู้จักให้อภัยอย่าได้แพร่งพรายความไม่ดีออกไป เพื่อให้โอกาสเขากลับตัวกลับใจ และเมื่อไม่มีใครรู้และก็ทำให้เขาไม่กล้ากำเริบเสิบสานเพราะทุกคนย่อมรักหน้ารักตาไม่อยากเป็นคนเสียชื่อเสียง จึงไม่วิจารณ์ให้ความลับของเขาเป็นที่เปิดเผยออกไป เขาจึงไม่กล้าที่จะทำผิดอีก **บางคนนั้น เมื่อมีคนรู้ว่าเขาเป็นคนไม่ดีเสียแล้วเขาก็ทำตัวเหลวแหลกยิ่งขึ้น เมื่อเป็นคนดีไม่ได้ก็ยอม**

เป็นคนชั่วเสียเลย คนเช่นนี้ก็มีให้เห็น ๆ อยู่ ลูกจะต้องคอยสังเกตว่าผู้อื่นนั้นเขามีความสามารถอะไรบ้าง ถ้าเป็นสิ่งที่ลูกยังไม่มี ก็จงรีบรับเอาความดีนั้นมาใส่ตนเถิด อย่าได้รีรอเลย ลูกจะต้องรู้จักชมเชยสรรเสริญความดีงามความสามารถของผู้อื่นให้แผ่ไพศาลไป อย่าได้มีจิตริษยา ในชีวิตประจำวันของลูก ไม่ว่าจะพูดสักคำ จะทำอะไรสักอย่าง จงอย่าทำเพื่อประโยชน์ตนเอง ต้องถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญลูกจงจำไว้ให้ดี

ข้อ 2. รักและเคารพทุกคนอย่างเสมอหน้านั้นเป็นอย่างไร

ผู้ดีนั้น คือคนที่มีคุณงามความดีและกระทำแต่คุณงามความดีอย่างสม่ำเสมอ ส่วนคนเลวนั้นบางทีก็ซ่อนอยู่ในคราบของผู้ดี ปะปนกันจนบางทีก็ดูไม่ออก แต่ถ้าลูกสังเกตให้ดีแล้ว ก็จะเห็นความแตกต่างราวกับขาวและดำทีเดียวผู้ดีที่มีข้อแตกต่างจากคนทั่วไปนั้น คือมีน้ำใจรักและเคารพทุกคนอย่างเสมอหน้ากัน ธรรมดาคนที่เราได้พบเห็นในชีวิตประจำวันนั้น บางคนเราก็เคยใกล้ชิดด้วย บางคนก็ห่างเหินกันไป บางคนสูงศักดิ์ บางคนต่ำต้อย บางคนฉลาดหลักแหลม บางคนโง่เขลาเบาปัญญา บางคนมีคุณธรรมประจำใจ บางคนก็ร้ายจนได้ชื่อว่าเป็นคน

พาล แม้ทุกคนจะมีสถานภาพและจิตใจไม่เหมือนกัน แต่ทุกคนก็เป็นเพื่อนมนุษย์ที่ต้องเกิดแก่เจ็บตายด้วยกัน นักปราชญ์ทั้งปวงจึงไม่ชอบให้คนเกลียดกันดูถูกกัน ต้องรักกันเคารพกันอย่างเสมอหน้าจึงจะมีสันติสุขเกิดขึ้นได้

ข้อ 3. สนับสนุนผู้อื่นให้เป็นผู้มีความดีพร้อมนั้นอย่างไร

หยกนั้นย่อมมาจากหินชนิดหนึ่ง ถ้าเราทิ้งขว้างไม่สนใจก็เป็นเพียงหินธรรมดาก้อนหนึ่ง แม้ภายในจะมีหยกเร้นอยู่ ก็ไม่สามารถปรากฏความมีค่าของมันได้ แต่ถ้ามนุษย์นำมาเจียระไนเอาความเป็นหยกออกมาจากหิน และสลักให้สวยงามก็จะเป็นของมีค่าสำหรับฮ่องเต้และขุนนาง กลายเป็นสัญลักษณ์ที่จะต้องติดตัวไว้แสดงถึงความบุญหนักศักดิ์ใหญ่ ยามที่ฮ่องเต้ออกขุนนางก็ต้องมีหยกไว้แสดงความเป็นใหญ่ในแผ่นดิน ขุนนางเข้าเฝ้าฮ่องเต้ก็ต้องถือหยกพระราชทานไว้ในมือ เพื่อแสดงความเคารพและจงรักภักดีต่อฮ่องเต้ หยกยังนำมาใช้ในพิธีกรรมอื่น ๆ อีกมากมาย ลูกต้อง**อย่าลืมว่าหยกมีความงามและความสำคัญขึ้นมาได้ เพราะฝีมือของมนุษย์เอง คนก็เช่นกันถ้ามีคนคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำที่ดี คนธรรมดา ๆ**

ก็จะกลายเป็นคนดีพร้อมไปได้ เพราะฉะนั้น ลูกจงใส่ใจในคนที่รักดี มุ่งมั่นจะเป็นคนดี ลูกจงให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ให้กำลังใจ ประคับประคองเพื่อให้เขาเป็นคนดีพร้อมให้ได้ แม้เขาจะถูกผู้คนปรักปรำ ก็จงช่วยชี้แจง ปกป้องและยอมรับข้อปรักปรำนั้นว่าลูกก็มีส่วนผิดอยู่ด้วย เพื่อผ่อนคลายความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นกับตัวเขา จนกว่าเขาจะยืนอยู่บนขาของเขาเองได้แล้ว ก็นับว่าลูกได้พยายามจนถึงที่สุดแล้ว

คนดีคนเลวนั้น มักจะคบหากันไม่ได้ คนดีย่อมคบกับคนดี คนชั่วก็ชอบมั่วสุมกับคนชั่ว คนชั่วมักเกลียดชังคนดี ยิ่งในชนบทที่ห่างไกลความเจริญด้วยแล้ว คนชั่วมีมากกว่าคนดี ชอบข่มเหงคนดีอยู่เสมอ จนตั้งตัวไม่ติด คนดีมักจะเป็นคนตรงและไม่กลัวตาย ไม่ชอบการแต่งตัวที่หรูหราไม่ชอบมีความเป็นอยู่ที่ฟุ่มเฟือย จึงมักตกเป็นขี้ปากคนชั่วที่ชอบวิพากษ์วิจารณ์คนผิด ๆ เพราะฉะนั้น เมื่อลูกพบเห็นเหตุการณ์เช่นนี้ ก็จงช่วยปกป้องคนดี และช่วยชี้ทางให้คนชั่วกลับใจเป็นคนดีเสีย นี่เป็นมหากุศลที่ลูกจะต้องทำให้ได้

ข้อ 4. ชี้ทางให้ผู้อื่นทำความดีนั้นอย่างไร

เกิดมาเป็นมนุษย์ ทุกคนย่อมมีศีลธรรมประจำใจอยู่

บ้าง มากบ้างน้อยบ้าง ที่จะไม่มีเลยนั้นคงหายาก นอกจากมนุษย์จะมัวสาละวนอยู่กับการแสวงหาลาภยศเงินทองชื่อเสียง โดยไม่คำนึงถึงศีลธรรม ทำให้ต้องตกอยู่ในความหายนะ ถ้าลูกพบคนเช่นนี้ ลูกจงพยายามช่วยเขา ฉุดเขาให้พ้นจากความหายนะให้จงได้ ดุจคนฝันร้าย ลูกปลุกเขาให้ตื่นจากความฝัน ให้ความรู้ความคิดที่ดีงามแก่เขา เขาก็จะตื่นจากฝันร้าย กลายเป็นคนดีได้ เมื่อครั้งราชวงศ์ถัง (พ.ศ. 1161-1450) มีขุนนางท่านหนึ่งท่านเขียนหนังสือสอนใจคนได้ดีมากเป็นที่แพร่หลายไปทั่วประเทศจีน ชาวจีนมีความเคารพนับถือท่านมาก เมื่อท่านถึงแก่อนิจกรรมยังได้รับเกียรติยศอันสูงส่งได้รับการสถาปนาจากฮ่องเต้ให้เป็นที่ "เอวิ๋น" เป็นการเชิดชูผลงานอันมีทั้งร้อยแก้วร้อยกรองที่เยี่ยมยอดนั่นเอง ชาวบ้านพากันเรียกท่านว่า "หานเอวิ๋นกง" ท่านเคยกล่าวไว้ว่า **การตักเตือนผู้อื่นด้วยคำพูดนั้น ไม่ช้าก็จะถูกลืมเลือนไป ผู้อยู่ไกลก็ไม่สามารถได้ยินคำเตือนนั้นได้ หากบันทึกไว้เป็นหนังสือแม้สักร้อยชั่วคน คำสอนนั้นก็ยังคงอยู่สามารถแพร่ไปไกลกว่าพันลี้หมื่นลี้เสียอีก** ข้อที่หนึ่ง พ่อได้ยกตัวอย่างให้ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการทำตนเป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้อื่น นานวันเข้าก็จะมีคนตามอย่างโดยไม่รู้ตัว

ส่วนข้อนี้พ่อขอยกตัวอย่างให้ใช้คำพูด ใช้หนังสือเป็นตัวอย่าง ลูกก็จะต้องใช้ให้เหมาะสมมิฉะนั้นก็จะไม่ได้ผลเลย ดุจดั่งคนป่วย ถ้าได้ยาตรงกับโรค ก็จะหายวันหายคืน เหมือนคนที่มีนิสัยแข็งกระด้าง ถ้าเราใช้คำพูดตักเตือน เขาจะไม่เชื่อโดยง่าย พูดไปก็เสียเวลาเปล่า ถ้าเป็นคนที่มีนิสัยอ่อนโยน การตักเตือนด้วยคำพูดมักจะได้ผล ลูกไม่ควรพลาดโอกาสอันดีนี่เสีย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับลูกต้องดูคนเป็นต้องอ่านนิสัยได้ถูกต้อง แล้วจึงจะวินิจฉัยได้ว่า คนเช่นไรสมควรตักเตือนด้วยคำพูด คนเช่นไรสมควรให้เขาอ่านหนังสือเพื่อแก้ไขตัวเขาเอง

ข้อที่ 5. จะช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในความคับขันได้อย่างไร

เคราะห์กรรมย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ ไม่ว่ากับใคร ๆ หากลูกพบเห็นคนที่กำลังตกทุกข์ได้ยาก ลูกจะต้องเข้าช่วยเหลือให้ทันท่วงที และจะต้องช่วยแก้ไขสถานการณ์ด้วยสติปัญญาของลูกอย่างรอบคอบ เพื่อให้การช่วยนั้นประสบความสำเร็จ ท่านชุยจื่อซึ่งเป็นขุนนางในราชวงศ์หมิง ในปลายสมัยพระเจ้าเซี่ยวจงฮ่องเต้ (พ.ศ. 2031-2048) ท่านกล่าวไว้ว่า **การช่วยเหลือนั้น ไม่ควรคำนึงว่าจะได้บุญได้คุณสักเพียงไร ขอให้ช่วยให้ได้ทันท่วงทีจึง**

จะควร ช่างเป็นคำพูดที่เปี่ยมได้ด้วยเมตตาการุณย์เสียนี่กระไร

ข้อที่ 6. กระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างไร

ไม่ว่าลูกจะอยู่ในชนบทเล็ก ๆ หรือในเมืองใหญ่ ๆ หากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์สุขของส่วนรวมแล้ว ลูกจะต้องไม่ท้อถอยในการเป็นอาสาสมัคร เช่น ขุดคูส่งน้ำ เพื่อไว้ใช้ในนายามหน้าแล้ง หรือสร้างทำนบเพื่อป้องกันน้ำท่วม หรือซ่อมสะพานที่ชำรุด เพื่อให้การสัญจรไปมาสะดวกและปลอดภัยยิ่งขึ้นหรือให้ทานอาหารแก่คนอดอยาก หรือให้น้ำแก่คนกระหาย**แล้วลูกก็ควรชักชวนชาวบ้าน ให้ร่วมแรงร่วมใจกันกระทำความดีร่วมกัน** ใครมีเงินก็ออกเงิน ใครมีแรงก็ออกแรง ผนึกกำลังให้เข้มแข็ง จะได้ช่วยเหลือคนได้มากขึ้น **หากใครมาว่าร้ายลูก ก็จงอย่าใส่ใจ ถ้าเราทำดีโดยสุจริตแล้ว ใคร ๆ ก็ย่อมเข้าใจ และช่วยป้องกันลูกเสียอีก ลูกจงอย่าท้อถอยไม่ว่าจะประสบอุปสรรคใด ๆ ก็อย่าได้วางมือเป็นอันขาด**

ข้อ 7. ไม่ทำตนเป็นปู่โสมเฝ้าทรัพย์ หมั่นบริจาคอย่างไร

คำสอนในพระพุทธศาสนานั้นมากมาย พระผู้มีพระ-

ภาคทรงแนะนำให้รู้จักให้ทานเสียก่อน การให้คือการเสียสละ ท่านที่บรรลุธรรมแล้ว ท่านเสียสละได้หมด ทั้งอายตนะภายใน (ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ) และอายตนะภายนอก (รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะและธัมมารมณ์) ก็สิ่งที่ประกอบกันขึ้นมาเป็นชีวิตท่านยังเสียสละได้ เรื่องทรัพย์สินเงินทองของนอกกาย ไฉนจักเสียสละไม่ได้ ถ้าเราสามารถเสียสละได้ทุกอย่างเช่นนี้แล้ว เราก็จะรู้สึกว่า เรามิได้แบกภาระอันใดไว้ ทำให้จิตใจปลอดโปร่ง ไม่ห่วงหน้ากังวลหลัง ใครทำของเราเสีย ใครขโมยของเราไปก็ไม่เดือดร้อนเลยแม้แต่นิด เพราะเราเสียสละได้หมดจริง ๆ ผู้ที่ไม่สามารถเสียสละได้ทั้งหมด ก็ต้องเริ่มต้นด้วยการให้ทานบริจาคทรัพย์เสียก่อน **คนในโลกนี้เห็นว่าปัจจัยสี่นั้นเป็นสิ่งสำคัญของชีวิต และเงินเท่านั้นที่จะบันดาลให้ได้มาซึ่งปัจจัยสี่เพราะฉะนั้น คนส่วนมากจึงให้ความสำคัญแก่เงินเท่าชีวิตหาได้คิดสักนิดไม่ว่า หากยังมีลมหายใจก็ดีอยู่หรอก ถ้าหมดลมเมื่อใด มีใครเคยเอาอะไรติดตัวไปได้บ้าง ผู้ที่รักเงินยิ่งชีวิต จึงควรฝึกตนให้รู้จักการบริจาคทรัพย์ให้ทานเสียบ้าง ใหม่ ๆ ก็จะเกิดความเสียดาย เพราะคนรักเงินยิ่งชีวิตมักเป็นคนตระหนี่ ใจคอคับแคบ แต่ถ้าหมั่นบริจาคก็จะเกิดเป็นนิสัยอันดีงาม**

ขึ้น สามารถบริจาคได้มากขึ้น และไม่นึกเสียดายดังแต่แรก

ข้อ 8. ธำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรมได้อย่างไร

ธรรมะคือประทีปที่ส่องวิถีทางแห่งชีวิต เมื่อหนทางข้างหน้าสว่างไสว ชีวิตย่อมดำเนินไปตามทิศทางอันถูกต้องดุจดั่งคนที่มีนัยน์ตาดี ย่อมสามารถเลือกทางเดินที่สะดวกที่สุดและดีที่สุดได้ โบราณท่านจึงว่า ธรรมะคือการธำรงไว้ซึ่งฟ้าดินและมนุษย์ ให้เกิดความสมดุลผสมผสานกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะขาดไปแม้แต่สิ่งหนึ่งสิ่งใดก็หามิได้ ต้องเป็นปัจจัยอิงอาศัยซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดสรรพสิ่งด้วยธรรมะ **ธรรมะทำให้ชีวิตหลุดพ้นจากห้วงแห่งความทุกข์มีอิสระเสรีที่จะอยู่ในโลกต่อไปก็ได้ จะไปให้พ้นโลกเสียก็ได้** ฉะนั้น เมื่อลูกเห็นศาลที่บูชานักปราชญ์ราชบัณฑิต หรือเห็นคัมภีร์โบราณที่เป็นธรรมะอันสูงส่ง ลูกจะต้องถนอมด้วยความเคารพ หากมีสิ่งขาดตกบกพร่อง ลูกจะต้องซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดีดังเดิม เพื่อเป็นประโยชน์แก่อนุชนรุ่นหลังต่อไป ลูกจะต้องเผยแผ่ธรรมะ ธำรงไว้ซึ่งธรรมะ ปฏิบัติตนด้วยธรรมะ สอนให้ผู้อื่นรู้จักธรรมะ จึงจะเรียกว่าเป็นพุทธศาสนิกที่รู้ซึ้งในพระกรุณาคุณ พระปัญญาคุณ และ พระบริสุทธิ-คุณ ของพระผู้มีพระภาคเจ้า ถ้าลูกทำได้เช่นนี้ จึงจะได้

ชื่อว่าเป็นผู้รู้พระคุณของพระผู้มีพระภาคอย่างแท้จริง และได้ถวายความกตัญญูกตเวทีแด่พระองค์อย่างถูกต้องแล้ว

ข้อ 9. เคารพผู้มีอาวุโสกว่าอย่างไร

ในครอบครัว ย่อมมีบิดามารดา พี่ชายพี่สาว ที่มีอาวุโสกว่าเรา เราต้องเคารพรักรู้จักปรนนิบัติเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุข ให้ความสุขความสำราญแก่ท่าน ให้ความสนิทสนมกลมเกลียว ยิ้มแย้มแจ่มใสเข้าหากัน พูดจากันด้วยวาจาอันไพเราะ นานไปก็จะเป็นผู้มีนิสัยอันดีงาม

ในประเทศ ย่อมมีฮ่องเต้เป็นประมุข ที่เราจะต้องแสดงความจงรักภักดี รับราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตรักษากฎหมายยิ่งกว่าชีวิตของลูกเอง อย่าอวดดีทำผิดโดยคิดว่าพระองค์จะไม่ทรงทราบ การลงโทษคนโดยอาศัยอำนาจของกฎหมาย ก็อย่าเมาอำนาจจนตัดสินโทษด้วยอารมณ์ อย่านึกว่าพระองค์ไม่ทรงทราบ แล้วทำไปด้วยความลำพองใจ โบราณท่านว่าการรับใช้ฮ่องเต้ก็คือการรับใช้สวรรค์ สวรรค์ย่อมประทานความเจริญความสุขสมบูรณ์ให้ ถ้าลูกทำดีพอ

ข้อ 10. รักชีวิตผู้อื่นดุจรักชีวิตตนเองอย่างไร

มนุษย์จักทรงความเป็นมนุษย์อยู่ได้ ก็ด้วยจิตที่มี

เมตตากรุณา การเอาชนะสิ่งที่ยากที่สุดคือใจของตนเอง ต้องเริ่มปลูกฝังจิตให้มีเมตตากรุณาก่อน การสั่งสมคุณ-ธรรมใด ๆ ก็ต้องเริ่มที่จิตอันกอปรด้วยเมตตากรุณาเช่นกัน ในสมัยราชวงศ์โจวนั้น *(ก่อน ค.ศ. 1100 - ก่อน ค.ศ.771) ท่านโจวกงซึ่งเป็นไจเสี่ยงของพระเจ้าเฉิง-อ๋อง ได้แต่งหนังสือขึ้นเล่มหนึ่งให้ชื่อว่า **โจวหลี่** อันเป็นต้นตำรับที่ราชวงศ์ต่อ ๆ มา ถือเป็นแบบฉบับว่าด้วยการบริหารประเทศ หน้าที่ความรับผิดชอบของข้าราชการ กฎหมายและจารีตประเพณี รวมทั้งพิธีกรรมต่าง ๆ มีอยู่ข้อหนึ่งที่ท่านกำหนดไว้ว่า เดือนแรกของปี เป็นเวลาที่พืชพันธุ์ธัญญาหารมีโอกาสเจริญเติบโต ง่ายแก่การตั้งครรภ์ของสรรพสัตว์ ฉะนั้น การเซ่นสรวงบูชาในเดือนนี้ จึงห้ามฆ่าสัตว์ตัวเมีย เพราะเกรงว่าอาจจะกำลังตั้งครรภ์อยู่ นี่ก็เป็นความเมตตากรุณาของท่านโจวกง ท่านนักปราชญ์เมิ่งจื่อได้กล่าวไว้ว่า ผู้ดีย่อมอยู่ห่างไกลจากโรงครัวที่มีการฆ่าสัตว์ เพราะเพียงแต่ได้ยินเสียงผู้อื่นฆ่าสัตว์ก็ทำให้จิตใจหดหู่เศร้าหมองได้ ท่านผู้ใหญ่แต่กาลก่อนจึงไม่ยอมบริโภคเนื้อสัตว์สี่ประเภท คือ

---

*ก่อน พ.ศ. 457 - ก่อน พ.ศ. 329

1. สัตว์ที่ได้ยินเสียงเขาฆ่า

2. สัตว์ที่เห็นเขากำลังฆ่า

3. สัตว์ที่เลี้ยงอยู่เอง

4. สัตว์ที่เขาจงใจฆ่าเพื่อให้เราบริโภค

ลูกเห็นใครที่ไม่อยากบริโภคเนื้อสัตว์ แต่ยังทำไม่ได้ทันที ก็จงแนะนำเขาให้เริ่มไม่แตะต้องเนื้อสัตว์สี่ประเภทนี้ให้ได้เสียก่อน

เริ่มฝึกเสียแต่เดี๋ยวนี้ ความก้าวหน้าในการปฏิบัติธรรมย่อมติดตามมา เมื่อกระแสจิตได้ถูกฝึกฝนให้เจริญด้วยเมตตาธรรมและกรุณาธรรมแล้วไซร้ ก็จะไม่นึกอยากฆ่าสัตว์ สัตว์ทั้งมวลล้วนมีชีวิตจิตใจเช่นเราเหมือนกัน **การนำตัวไหมลงไปต้มในน้ำร้อน ๆ เพื่อทำเครื่องนุ่งห่มที่นิยมกันว่าสวยงามมีค่ามากที่แท้เป็นบาปกรรมโดยไม่รู้ตัว ความจริงผ้าไหมมิใช่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ เราน่าจะใช้ผ้าฝ้ายที่ไม่ต้องเบียดเบียนสัตว์จะมิดีกว่าหรือ** แม้กระทั่งการถางดินฆ่าหนอน ก็ล้วนแต่เป็นบาปกรรมทั้งสิ้น ดูดูมนุษย์เกือบทั้งหมด ล้วนแต่เบียดเบียนชีวิตผู้อื่นเพื่อความมีชีวิตของตนเอง ต้องทำปาณาติ-บาตอยู่ตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่ แม้กระทั่งมือที่ตบยุงบี้มด**เท้าที่เหยียบลงไปบนตัวสัตว์โดยไม่เจตนา ก็ไม่รู้ตัวว่าวัน**

หนึ่ง ๆ ได้ทำไปกี่ครั้ง ลูกจงระวังให้ดี ป้องกันให้ได้นอกจากจะสุดวิสัยจริง ๆ มีโคลงโบราณอยู่บนหนึ่งซึ่งเป็นที่ประทับใจพ่อจนบัดนี้ ท่านว่าไว้ว่า เพราะรักหนูจึงเก็บข้าวไว้ให้กิน เพราะสงสารแมลงจึงไม่จุดตะเกียงในยามค่ำคืน ดูเถิดว่า คนโบราณนั้น ท่านมีเมตตากรุณาเพียงไร

การทำความดีนั้นไม่มีที่สิ้นสุด อธิบายเท่าไรก็คงไม่หมด จงถือหลักสิบประการนี้แล้วลูกก็จะแผ่ขยายการทำดีให้กว้างขวางออกไปเอง การสั่งสมคุณธรรมให้ครบหนึ่งหมื่นครั้ง ก็จะอยู่เพียงแค่เอื้อม

โอวาทข้อที่สี่
ความถ่อมตน

โอวาทหทั้งสามข้อที่กล่าวจบไปแล้วนั้น ล้วนแต่สอนให้ทำความดี ส่วนโอวาทข้อสุดท้ายนี้ ท่านสอนให้รู้จักวางตน ในการคบหาสมาคมกับบุคคลทั่วไป โดยให้ยึดคุณธรรมข้อนี้ไว้คือการถ่อมตน ไม่อวดดีว่าตนเองวิเศษกว่าผู้อื่น จะได้ไม่มีเรื่องกับใคร ไม่กล้าทำความชั่ว สำนึกอยู่เสมอว่า ตนเองยังทำความดีไม่เพียงพอ แล้วจะมีความก้าวหน้าในการฝึกตน และไม่เพียงแต่จะหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา แต่ยังต้องรู้จักฝึกตนให้เข้ากับคนในสังคมได้ จะได้ไม่มีศัตรูทั้งต่อหน้าและลับหลัง ไม่มีอุปสรรคในการสั่งสมคุณ-ธรรมความดีงาม

คัมภีร์เอ้กเก็งได้กล่าวไว้ว่า **ผู้ใดยกตนข่มท่าน อวดวิเศษกว่าผู้อื่น ย่อมต้องประสบความเสียหาย ผู้ใดอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่จองหองลำพองตน ย่อมต้องประสบความสุขความเจริญ**

แม้แต่แผ่นดินก็หนีกฎนี้ไม่พ้น ดูแต่ขุนเขาที่สูงตระหง่าน ยืนทะมึนเย้ยฟ้าท้าดิน ก็ยังต้องพังทลายอยู่เนือง ๆ ส่วนแอ่งน้ำที่ต่ำต้อยนั้น กลับมีน้ำขังอยู่ตลอดเวลาแม้แต่ปีศาจก็ชอบให้ร้ายคนทระนง และอภิบาลคนที่อ่อนน้อมถ่อมตน วิชาโป๊ยก่วยนั้น ได้แบ่งออกเป็น 64 หน่วย หน่วยอื่น ๆ ล้วนสอนให้เห็นผลดีและผลชั่วในพฤติกรรมของมนุษย์แต่หน่วยแห่งการอ่อนน้อมถ่อมตนนี้ ไม่มีผลชั่วเลย มีแต่ผลดีทั้งสิ้น จึงเห็นได้ว่าฟ้าดินเทพยดาผีปีศาจและมนุษย์ ล้วนนิยมชมชอบความอ่อนน้อมถ่อมตนกันทั้งสิ้น

ในคัมภีร์อื่น ๆ ก็กล่าวเหมือนกันว่า **ทะนงตนย่อมนำมาซึ่งความวิบัติ ถ่อมตนย่อมนำมาซึ่งความเจริญ** พ่อได้ไปร่วมสอบไล่กับนักศึกษาอื่น ๆ ตั้งหลายครั้ง ทุกครั้งพ่อสังเกตเห็นนักศึกษาที่ยากจนบางคน บนใบหน้ามักทอประกายแห่งความถ่อมตน จนบางครั้งพ่อคิดอยากจะเอามือทั้งสองของพ่อไปประคองประกายแห่งความถ่อมตนนั้นมาประดับบนใบหน้าของพ่อเสียบ้าง และไม่ต้องสงสัยเลย พวกเขาเหล่านี้สอบไล่ได้ทุกทีไป

เมื่อตอนที่พ่อเข้ามาสอบในเมืองหลวง มีเพื่อนนักศึกษาร่วมเดินทางมาด้วย รวมทั้งหมดสิบคนด้วยกัน พ่อ

สังเกตดูเห็นมีคนที่อายุน้อยที่สุด มีชื่อว่าปิงเป็นคนเดียวที่มีความสงบเสงี่ยมเจียมตน มีความถ่อมตนอยู่เป็นนิจ พ่อจึงบอกกับเพื่อนว่า คน ๆ นี้ต้องสอบไล่ได้แน่นอน เพื่อนถามว่าทำไมพ่อจึงรู้ล่วงหน้าได้เล่า พ่อบอกเขาว่า ความถ่อมตนย่อมนำมาซึ่งความเจริญ ในหมู่พวกเราทั้งสิบคนนี้ มีใครบ้างที่ซื่อและจริงใจเหมือนเขา คอยเอาใจเพื่อนฝูง ไม่เคยเอาเปรียบใครเลย แม้ใครจะหยอกล้อก็ไม่โกรธตอบ ใครนินทาว่าร้าย ก็ไม่โต้เถียงสำรวมระวังไม่ยอมปล่อยตัวปล่อยใจไปตามอารมณ์เหมือนคนอื่นคนเช่นนี้ แม้แต่ผีสางเทวดาฟ้าดิน ก็ยังต้องให้ความคุ้มครองและช่วยเหลือ เมื่อผลการสอบไล่ครั้งนั้นปรากฏออกมา ก็เป็นจริงดังที่พ่อคาดไว้ทุกประการ

เมื่อปี พ.ศ. 2120 พ่ออยู่ในเมืองหลวง พักกับเพื่อนชื่อไคจือ แซ่เผิง พ่อสังเกตดูรู้สึกเขาเปลี่ยนแปลงไปมาก เมื่อเด็ก ๆ เขาขี้เล่นซุกซนและเจ้าอารมณ์ แต่บัดนี้ ดูเขามีสติควบคุมอารมณ์ได้ดีมาก เขามีเพื่อนอยู่คนหนึ่ง เป็นคนดีมาก **ฉลาด ซื่อตรง ชอบช่วยเหลือเพื่อน คุณธรรมสามประการนี้สมแล้วที่จักขนานนามเขาว่ากัล-ยาณมิตร** เขามักจะติเตียนไคจือต่อหน้า ไคจือไม่เคยโกรธหรือโต้ตอบเขาเลย รับฟังอย่างอารมณ์ดีเสมอ พ่อจึงบอก

เขาว่า นิสัยอันดีงามของเขานี้ ย่อมเป็นปัจจัยนำเขาไปสู่ความมีบุญวาสนา ส่วนคนที่ต้องประสบเคราะห์กรรม ก็เป็นเพราะเขาสร้างนิสัยไม่ดีงามเป็นเหตุปัจจัยนำเขาไปสู่ความหายนะเช่นกัน สำหรับเพื่อนนั้น แม้ฟ้าดินก็ต้องประทานความช่วยเหลือ ปีนี้ เพื่อนจะต้องสอบไล่ได้อย่างแน่นอน ต่อมา ก็เป็นจริงดังที่พ่อพูดกับเขาไว้

มีเด็กหนุ่มคนหนึ่งแซ่จ้าว สอบไล่ได้ในภูมิลำเนาของตนเมื่ออายุยังไม่ถึง 20 ปี แต่ต่อจากนั้นไปจะสอบกี่ครั้งก็ไม่เคยสอบไล่ได้อีกเลย ต่อมา ได้ติดตามท่านบิดาที่ต้องย้ายไปรับราชการที่อำเภออื่น ในอำเภอนั้น มีบัณฑิตที่มีความรู้สูงอยู่ท่านหนึ่งแซ่เฉีย เด็กหนุ่มได้ทราบข่าวก็รีบนำบทประพันธ์ของตนไปหาเพื่อขอคำแนะนำ โดยไม่คาดฝัน ท่านบัณฑิตจับพู่กันได้ก็ตวัดข้อความในบทประพันธ์นั้นทิ้งเกือบหมด ถ้าเป็นบางคนก็จะโกรธมาก แต่เด็กหนุ่มคนนี้นอกจากจะไม่โกรธแล้วยังขอบพระคุณท่านบัณฑิต รีบแก้ไขบทความแล้วนำมาให้ท่านแก้ไขให้อีก ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตนนี้ เป็นสิ่งที่หาได้ยากยิ่ง พอรุ่งขึ้นอีกปีหนึ่ง เด็กหนุ่มนี้ก็สอบไล่ได้

เมื่อปี พ.ศ. 2135 พ่อได้ไปเมืองหลวงเพื่อเข้าเฝ้าฮ่องเต้ ได้พบกับเพื่อนคนหนึ่ง ดูเขาช่างมีความจริงใจและ

อารมณ์ดีเสียนี่กระไร ประกายแห่งความอ่อนน้อมถ่อมตนอยู่ทั่วบรรยากาศที่รอบ ๆ ตัวเขา ทำให้พ่อได้สัมผัสกับประกายนี้ด้วยความชื่นชมพ่อกลับจากเข้าเฝ้า ได้เล่าให้เพื่อน ๆ ฟังว่า **หากฟ้าจะประทานความเจริญรุ่งเรืองแก่ใคร มักจะประทานสติปัญญาให้ก่อนเมื่อมีสติปัญญาแล้ว คนที่เจ้าอารมณ์ก็จะเปลี่ยนเป็นคนที่ควบคุมอารมณ์ได้ คนที่อวดดีก็กลายเป็นคนถ่อมตน ได้เมื่อพัฒนาตนเองได้แล้ว ฟ้าย่อมประทานบุญวาสนามาให้** และก็เป็นจริงดังว่า เขาสอบไล่ได้ในปีนั้นเอง

เมื่อปี พ.ศ. 2077 มีนักศึกษาแซ่จางคนหนึ่ง มีความรู้ดี เขียนบทความก็ดี เป็นคนเด่นคนหนึ่งในบรรดานักศึกษาทั้งหมด เขาเดินทางมานานกิงเพื่อเข้าสอบ พักอยู่ที่วัด ๆ หนึ่งเมื่อผลการสอบประกาศออกมา ปรากฏว่าสอบตก แทนที่จะโทษตนเองว่าความรู้ยังไม่ถึงจึงสอบไม่ได้ กลับโกรธกรรมการคุมสอบหาว่าไม่ยุติธรรม มีตาก็หามีแววไม่ บทประพันธ์ดี ๆ ก็หาว่าไม่ดีหลวงจีนในวัดท่านหนึ่งได้ยินเข้า จึงยืนยิ้มอยู่ เขาก็เลยพาลโกรธท่านหลวงจีนไปด้วย หลวงจีนจึงกล่าวกับเขาว่า ดูดูแล้วเห็นทีบทประพันธ์ของท่านไม่ดีจริง เขายิ่งโกรธใหญ่ ตวาดหลวงจีนว่า ยังไม่ทันเห็นบทประพันธ์จะรู้ว่าดีไม่ดีได้อย่าง

ไรหลวงจีนจึงพูดว่า การประพันธ์ต้องอาศัยความสงบทางใจ จิตเป็นสมาธิจึงจะเขียนได้ดี ท่านควบคุมอารมณ์ไม่ได้ หวั่นไหวอยู่ตลอดเวลา จะเขียนบทประพันธ์ได้ดีอย่างไรได้ นักศึกษาจางได้สติ จึงคุกเข่าขอขมา และมอบตัวเป็นศิษย์

หลวงจีนจึงสอนว่า การสอบไล่ได้หรือไม่ ล้วนขึ้นอยู่กับชาตาชีวิต ถ้าชาตาไม่ดี แม้จะเขียนบทประพันธ์ได้ดีอย่างไรก็สอบไม่ได้ จึงต้องแก้ไขที่ตนเองเสียก่อน นักศึกษาจางกราบถามท่านว่า หากขึ้นอยู่กับชาตาชีวิตแล้วจะแก้ไขได้หรือ หลวงจีนพูดว่า **ฟ้าประทานชีวิตให้เรา แต่ชาตาชีวิตเราต้องสร้างสมเอง หากกระทำแต่กรรมดี มีศีลมีธรรม ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ยิ่งไม่มีผู้รู้เห็น ก็ยิ่งเป็นกุศลมหาศาล เมื่อเราสั่งสมความดีจนเต็มเปี่ยมแล้ว เราจะต้องการชาตาชีวิตอย่างไรก็ได้ทั้งนั้น** นักศึกษาจางจึงปรารภว่า ข้าพเจ้าเป็นคนจน จะมีปัญญาช่วยเหลือคนอื่นได้อย่างไร ท่านชี้แจงว่า การทำความดีต้องเริ่มที่ใจ มุ่งแก้ไขตนเองเสียก่อน เช่นการอ่อนน้อมถ่อมตนก็ไม่ต้องใช้เงินเลย ทำไมท่านไม่ตำหนิตนเองว่าความรู้ยังไม่เพียงพอจึงสอบตก แต่กลับไปด่ากรรมการควบคุมสอบเล่า

นักศึกษาจางเพิ่งได้คิด จึงเริ่มปฏิบัติตนเสียใหม่

ลดความหยิ่งผยองลงไปทุกวัน ๆ เพิ่มคุณธรรมให้กับตนเองมากยิ่งขึ้นทุกวัน ๆ ครั้นอีกสามปีต่อมา ในปี พ.ศ. 2080 ในคืนวันหนึ่งได้ฝันไปว่า ได้ไปในตึกสูงใหญ่หลังหนึ่ง เห็นบัญชีรายชื่อนักศึกษาที่สอบไล่วางอยู่หนึ่งเล่ม เมื่อเปิดออกดูเห็นทุกหน้ามีช่องว่าง เกิดความสงสัยจึงถามคนที่ยืนอยู่ใกล้ ๆ ว่า ทำไมบัญชีรายชื่อนักศึกษาที่สอบไล่ได้แล้ว จึงมีการคัดออกอีกเล่า ได้รับคำตอบว่า เนื่องจากผู้ที่สอบไล่ได้แล้ว จะต้องผ่านการตรวจสอบในยมโลกทุก ๆ 3 ปี ถ้าใครมีความประพฤติไม่ดี ไม่อยู่ในธรรมก็จะถูกคัดชื่อออก จะสอบอีกอย่างไรก็สอบไม่ได้ แล้วชี้ไปที่ว่างบนสมุดบัญชีนั้นว่า สามปีมานี้ เจ้าตั้งใจฝึกตนให้ก้าวหน้าไปมาก จะเอาชื่อเจ้าไว้ตรงนี้ ขอให้เจ้ารักตนสงวนตัว อย่าได้วู่วามทำผิดเหมือนดังแต่ก่อนอีก ปีนั้น เขาก็สอบไล่ได้ที่ 105

เมื่อดูเหตุการณ์ที่ผ่านมาแล้ว ย่อมจะเห็นได้ว่า **สูงจากศีรษะมนุษย์ไปเพียง 3 ฟุตก็มีเทพเจ้าคอยเฝ้าดูอยู่แล้ว เราจะต้องทำแต่สิ่งที่เป็นมงคล หลีกเลี่ยงการกระทำอันเป็นอัปมงคลเสีย จะดีจะชั่วจึงอยู่ที่ตัวเราเอง ถ้าควบคุมจิตใจและความประพฤติของเราให้ดี ไม่ทำสิ่งที่ฟ้าดินและผีสางเทวดาไม่พอใจ ไม่หยิ่ง ไม่โอหัง ไม่วู่วาม อด**

ทนในสิ่งที่ทนได้ยาก ฟ้าดินและผีสางเทวดาก็ย่อมจะสงสารเรา เห็นใจเรา ประทานความช่วยเหลือแก่เรา คนที่จะเป็นใหญ่เป็นโตในอนาคตย่อมไม่ทำจิตใจคับแคบเห็นแก่ตัว ย่อมไม่เป็นผู้ทำลายความสุขความเจริญของตนเอง ความถ่อมตนทำให้มีโอกาสที่จะได้รับการอบรมสั่งสอนจากท่านผู้รู้ ได้รับประโยชน์จากท่านเหล่านั้นไม่จบสิ้นนักศึกษาจึงควรทำตัวเช่นนี้ ลูกจงจำไว้ว่า คนที่ยกตนข่มท่าน ถือดีอวดเบ่งนั้น แม้จะได้ดิบได้ดีก็ไม่ยั่งยืนนาน

โบราณท่านว่าไว้ ปรารถนาชื่อเสียง ย่อมได้ชื่อเสียงปรารถนาความร่ำรวย ก็ย่อมได้เป็นเศรษฐี ความปรารถนาของมนุษย์ เปรียบประดุจรากแก้วของต้นไม้ เมื่อหยั่งลึกลงดินแล้วต้นไม้ก็จะมีกิ่งก้านไพศาล ออกดอกออกผลตามฤดูกาล รากแก้วของมนุษย์ ก็คือการอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อยหรือเรื่องใหญ่ เราจะต้องยึดมั่นในคุณธรรมข้อนี้ ถ่อมตนไว้เสมอ ให้ความสะดวกแก่ผู้อื่น เมื่อไม่ทำให้ผู้อื่นสะเทือนใจเพราะความอวดดีของเราแล้ว ฟ้าดินย่อมประทับใจในความดีของเราพวกนักศึกษามักบนบวงเทพยดาฟ้าดินขอให้สอบไล่ได้ แต่พวกนี้ไม่ค่อยมีความจริงใจ การบนบวงจึงไม่ได้ผล ท่านนักปราชญ์เมิ่งจื่อ พูดกับพระเจ้าฉีซวียนอ๋องว่า พระองค์โปรดดนตรีถ้าโปรดด้วยความจริงใจแล้วไซร้ ชาตาของประเทศฉี ก็จักรุ่งเรืองสุกใสเป็นแน่ แต่นี่พระองค์โปรดดนตรีเพื่อความสุขของพระองค์เอง หากพระองค์สามารถขยายความสุขส่วนพระองค์นี้ให้แผ่ไพศาลไปในดวงใจของราษฎรทุกคนแล้วไซร้ราษฎรก็จะมีความสุขเหมือนดั่งพระองค์ และทุกคนก็จะจงรักภักดีต่อพระองค์อย่างสุดหัวใจ เมื่อนั้นชาตาของบ้านเมืองฉี จะไม่รุ่งเรืองสุกใสอย่างไรได้ เมื่อลูกต้องการสอบ

ไล่ได้เป็นขุนนาง ลูกก็จะต้องตั้งความปรารถนาไว้ดุจราก แก้วของต้นไม้ แน่วแน่ที่จะทำความดีไม่ท้อถอย สั่งสม ความดีงามให้ได้ทุก ๆ วัน ลดความถือดีอวดดีให้หมดสิ้น ไป สร้างอนาคตด้วยตัวลูกเองชาตาชีวิตจักทำอะไรได้ ขอให้ลูกจงเพียรพยายามต่อไปเถิดความสำเร็จย่อมรอลูก อยู่แล้วอย่างแน่นอน □

บัญชีกรรมประจำวัน

วัน/เดือน/ปี	กุศลกรรม	หมายเหตุ	อกุศลกรรม	หมายเหตุ

บัญชีนี้จะช่วยกระตุ้นเตือนให้เราพึ่งได้เมื่อยามที่จะโน้มเอียงไปในทางมิชอบ ทำบัญชีนี้ให้ได้สม่ำเสมอ ความดีจะเพิ่มขึ้น ความชั่วจะลดน้อยลง จนในที่สุดเหลือแต่ความดีล้วน ๆ การบรรลุธรรมย่อมบังเกิดขึ้นตามขั้นตอนของการประพฤติดี ปฏิบัติชอบอย่างแน่นอน

ลำดับการสอบไล่ของจีนโบราณ

ซิวจ๋าย นักศึกษาที่สอบไล่ได้ครั้งแรกในภูมิลำเนาของตน หมายถึงผู้ฉลาดที่คัดมาแล้ว

กือหยิน ซิวจ๋ายที่สอบไล่ได้อีกครั้ง หมายถึงผู้ฉลาดที่สมควรสนับสนุนต่อไป

จิ้นสือ กือหยินที่สอบไล่ได้อีกครั้ง เป็นบัณฑิตที่ควรส่งเสริมให้เข้าสอบรับราชการได้แล้ว

ท่านเหลี่ยวฝานสอบได้จิ้นสือแล้ว ก็สอบเข้ารับราชการเลย จึงมิได้เข้าสอบชิงตำแหน่งจอหงวนอีก และเป็นเพราะความสันโดษของท่านด้วย เมื่อนักศึกษาได้ผ่านบันได 3 ขั้นเป็นบัณฑิตแล้ว ถ้าจะสอบต่อไปก็ต้องเดินทางเข้าเมืองหลวง เข้าสอบในพระราชวัง ฮ่องเต้ทรงคัดเลือกด้วยพระองค์เอง

จอหงวน ผู้ที่มีลักษณะเป็นเลิศ ได้เป็นที่หนึ่ง

ปังหงัน ผู้ที่พลาดไปนิด แม้เป็นรองก็มีสองตาที่ฉลาดได้เป็นที่สอง

ถัมฮวย ผู้เข้าใจเก็บดอกไม้ ได้เป็นที่สาม

สมัยราชวงศ์ถัง ผู้สอบจิ้นสือได้แล้ว จะได้รับพระราชทานเลี้ยง เรียกว่างานเก็บดอกไม้ โดยคัดเลือกจิ้นสือที่มีอายุน้อย 2 ท่าน ไปเลือกเก็บดอกไม้งามและมีชื่อในอุทยานต่าง ๆ เพื่อมาเป็นหัวข้อในการแต่งโคลงฉันท์กาพย์กลอนของบัณฑิตในงานเลี้ยง

ต่อมา ผู้ที่สอบไล่ได้ที่สามก็จะได้รับพระราชทานนามนี้จนถึงสมัยราชวงศ์เช็ง

ถวนหลู ผู้ที่สอบไล่ได้ที่ 4 ไม่ได้เข้าเฝ้า หมายถึงผู้ที่รับทราบว่าสอบไล่ได้โดยพระบรมราชโองการที่ขุนนางประกาศต่อ ๆ กันออกมาจากท้องพระโรง

ฮั่นหลิม ผู้ที่สอบไล่ได้ที่ 5 ไม่ได้เข้าเฝ้าเช่นกัน หมายถึงบัณฑิตที่สอบไล่ได้ในขั้นนี้มากมาย ประดุจไม้ยืนต้นตระหง่านในป่า เปรียบประดุจกำลังของแผ่นดิน

คำอธิบายอายตนะโดยย่อ

ชีวิตมี 2 ระบบ คือ

ระบบรูปธรรม ได้แก่วิถีชีวิตทางกาย

ระบบนามธรรม ได้แก่วิถีชีวิตทางจิต

ทั้ง 2 ระบบนี้ เสมือนเส้นขนาน 2 เส้น ที่ไม่มีวันพบกันที่จุดบรรจบได้เลยหากไม่มีอายตนะ ซึ่งเป็นกลุ่มธรรมที่เชื่อมโยงวิถีชีวิตทั้ง 2 ระบบให้มาอยู่ในวงจรเดียวกัน ความสัมพันธ์ระหว่างอายตนะภายในและอายตนะภายนอก เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่กระตุ้นให้ชีวิตเกิดบทบาทและพลังงานมากมาย ตั้งแต่เกิดจนตาย ชาติแล้วชาติเล่า

ท่านเปรียบธรรม 2 กลุ่มนี้ไว้ว่า

อายตนะภายใน 6 กลุ่ม

คือขบวนการสื่อความหมายทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ (สมอง) เสมือนวิถีทางที่นำอาคันตุกะไปสู่การพบปะอย่างมีเงื่อนไข

อายตนะภายนอก 6 กลุ่ม

คือขบวนการรุกเร้าจากรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ

ธรรมารมณ์ เสมือนแขกผู้มาเยือน

ที่ว่ามีเงื่อนไข ก็เพราะรูปต้องผ่านวิถีทางตาเท่านั้น จึงจะเข้าถึงศูนย์การเห็นได้อย่างมีระเบียบ รูปที่อยู่นอกทัศนวิสัยก็ดีไม่มีเหตุปัจจัยที่เหมาะสมสนับสนุนก็ดี ย่อมไม่อยู่ในเงื่อนไขที่จะเกิด การเห็นขึ้นได้อย่างเป็นขบวนการ อายตนะอีก 5 คู่ก็เช่นกัน เสียงต้องผ่านวิถีทางหู จึงจะเข้าถึงศูนย์การได้ยิน กลิ่นต้องโชยเข้าวิถีทางจมูก รสต้องมาเยือนตามวิถีทางลิ้น โผฏฐัพพะคือสิ่งเร้าที่ต้องสัมผัสผ่านวิถีทางกาย เช่น ลมกระทบผิวหนังผ่านวิถีทางกายเข้าสู่ศูนย์กายสัมผัส ธรรมารมณ์คือสรรพสิ่งทั้งปวงที่ผ่านวิถีทางใจ (สมอง) เร้าให้เกิดความนึกคิดจิตไม่ว่าง

กลุ่มธรรมทั้ง 6 คู่นี้ มาประจวบกันที่จุดบรรจบคราใดก็เป็นปัจจัยให้เกิดขันธ์ 5 คือ รูป เวทนา สัญญา สังขารวิญญาณทุกครั้งไป ขันธ์ 5 ก็จะเป็นปัจจัยให้ระบบทั้ง 2 ของชีวิต แสดงบทบาทออกมาทางกาย วาจา ใจ เป็นกุศลกรรมบ้างเป็นอกุศลกรรมบ้าง เป็นกลางบ้าง สุดแต่ระดับการฟังรู้ ดูออกบอกถูก ทำเป็น เห็นแจ้ง แสดงออก ฯลฯ ของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันตามแรงขับของกิเลส ตัณหา อุปาทาน ฯลฯ ขบวนการดังกล่าว

จักเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ด้วยความไม่คงทนแปรปรวนไปตามเหตุปัจจัยคืออนิจจตา เป็นปัญหาเดือดร้อนวุ่นวายคือทุกขตา กำหนดตามความต้องการของเราเสมอไปไม่ได้ คืออนัตตา ชีวิตต้องเป็นไปตามกฎแห่งไตรลักษณ์นี้ตลอดเวลาที่ยังไม่สิ้นชาติสิ้นภพ

ท่านผู้อ่านที่มีสมาธิจิตเป็นไปตามมาตรการและสูงถึงมาตรฐาน สามารถเข้าสู่วิปัสสนากรรมฐานแล้วไซร้ ย่อมแจ่มแจ้งในความหมายของอายตนะที่ละเอียดอ่อนลึกซึ้งซับซ้อนยิ่งกว่านี้ได้ด้วยตนเอง

ช่วงเวลาของชีวิตนั้นมีจำกัดนัก ชีวิตต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก มากกว่าที่จะมีโอกาสเป็นตัวกำหนดความเป็นไปของตนเอง พระบรมศาสดาจึงทรงพร่ำสอนตลอด 45 พรรษา ของพระองค์ แม้ในปัจฉิมพจน์ว่า

จงตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท

การบรรลุเป้าหมายของชีวิต จะทันเวลาหรือไม่ อยู่ที่ความไม่ประมาทในอายตนะนี้แล

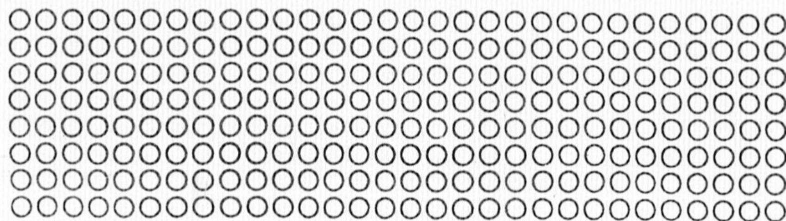
เจือจันทน์ อัชพรรณ

(มิสโจ)

จันทร์ที่ 28 กันยายน 2524

ภาคผนวก

พระคาถาเจ้าแม่กวนอิม

นะโม ไต่ซื้อไต่ปุย กิวโค่ว กิวหลั่ง ก๋วงไต๋ เล่งก๋ำ กวงซือิมพู่สัก
(ท่อง 3 จบ กราบ 3 ครั้ง)

นะโมฮุ๊ก นะโมหวบ นะโมเจ็ง นะโมกิวโค่ว กิวหลั่ง กวงซือิมพู่สัก ทั้งจี้โต โอม! เกียล่อฮวดโต ๆ เกียออฮอดโต ๆ ล่อเกียฮวดโต ๆ สวาหา เทียนหล่อซิ้ง ตี่หล่อซิ้ง นั่งหลี่หลั่ง หลั่งหลี่ซิง เจ็กเฉียก-ไจเอียงห่วยอุ่ยติ๊ง นะโม หม่อฮอ ปั่วเปี้ยกปอหล่อบิ๊ก.

พระคาถาจีนแปลเป็นไทยโดยใจความ

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมกราบนมัสการแทบเบื้องพระยุคลบาทแห่งองค์พระพุทธบิดรอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ทั้งพระธรรมและพระอริยสงฆ์สาวก

ข้าพเจ้าขอนอบน้อมนมัสการ ต่อเจ้าแม่กวนอิมบรมโพธิสัตว์พุทธเจ้า พระผู้ทรงมีน้ำพระทัยเมตตากรุณาต่อผู้ทุกข์ยากลำบากอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ไม่มีการถือชั้นวรรณะ น้ำพระทัยของพระองค์บริสุทธิ์ และศักดิ์สิทธิ์ประดุจดังกระแสแห่งทิพย์

ข้าพเจ้าขอถวายอภิวาทต่อพระพุทธ พระธรรม พระอริยสงฆ์และพระอรหันต์สาวกสาวิกาทั้งหลาย เทพเจ้าบนสวรรค์ เทพเจ้าผู้รักษาแผ่นดิน ขอให้ข้าพเจ้าพ้นจากเคราะห์กรรมทั้งปวง ขอให้

ข้าพเจ้าได้ปัญญาให้ข้าพเจ้าได้โลกุตตระ ให้ได้ถึงฝั่งแห่งแดนพระอริยะด้วยเทอญ.

(เมื่อท่องมนต์นี้ครบ 50 จบ ก็ให้ขีดฆ่า 1 วงกลมทิ้ง)

อานิสงส์จากการท่องพระคาถาเจ้าแม่กวนอิม

ที่เมืองเกียเฮง มีครอบครัวสกุลโง้ว ภรรยาสกุลตั้ง ส่วนภรรยานั้นร่างกายไม่แข็งแรง มักเจ็บออด ๆ แอด ๆ อยู่เป็นนิจ ไม่มีบุตรไว้สืบสกุล จึงได้สวดมนต์ (ไต๋สือ) ไม่เว้นวัน และได้พิมพ์มนต์ที่สวดหนึ่งพันสองร้อยใบ เพื่อแจกแก่เพื่อนมนุษย์ ปรากฏว่าได้หายจากการเจ็บไข้ ต่อมาก็ได้บุตรชายคนหนึ่ง ซึ่งต่อมาภายหลังได้รับราชการได้เป็นถึงสีนึ้ง (เทียบเท่ารัฐมนตรีปัจจุบัน)

ที่แมนจูเรีย นายหลือลิ้ม สกุลลี้ ได้ไปทำธุระที่เมืองกุยจิว พอเรือไปถึงปากอ่าว เกิดมีพายุขึ้น น้ำก็เชี่ยวกราก เรือกำลังจะล่มทันใดนั้น เขาก็ได้อธิษฐานต่อองค์เจ้าแม่กวนอิมว่า ถ้าหากปลอดภัยจะพิมพ์มนต์ ไต๋สือ หนึ่งพันสองร้อยใบเพื่อแจก พออธิษฐานจบลง ปรากฏว่า พายุสงบลงน้ำก็นิ่ง เรือจึงไปได้อย่างสะดวกและปลอดภัย

ที่นครปักกิ่ง นายเสี่ยงง้วน สกุลเฮ้ง ได้ไปสอบหลายครั้งก็สอบไม่ได้ ก็ฝันถึงเจ้าแม่กวนอิมมาบอกว่า ที่จริงแล้ว เรื่องการสอบนั้น เขาไม่มีโอกาสได้เลย แต่ระยะอันใกล้นี้ ได้เห็นนายเสี่ยงง้วน

มีความศรัทธาท่องคาถา ไต๋สือ และนับถืออย่างจริงใจ พระองค์ก็ช่วยให้สอบได้ พอนายเสี่ยงง้วนตื่นขึ้น ก็ได้พิมพ์คาถานั้น 1,200 ใบ เพื่อแจก ซึ่งปรากฏว่าเขาสอบได้สมความปรารถนา

ที่มณฑลซานตุง นางฮ่งคง สกุลจิว ถูกควบคุมตัวเพราะมีคดีอยู่ ก็ได้ฝันเห็นเจ้าแม่กวนอิมสอนให้ท่องคาถาไต๋สือ ก็จะสะเดาะเคราะห์ได้ เขาจึงท่องคาถานี้ 12,000 จบ ต่อมาผลปรากฏว่าเขาได้รับความอิสระ

ที่อำเภอไต้เฮง มีหญิงกตัญญูผู้หนึ่ง สกุลลี้ พ่อป่วยอาการหนัก หล่อนก็อธิษฐานท่องคาถา ไต๋สือนี้ 12,000 จบ และพิมพ์ 1,200 ใบ เพื่อแจก พ่อก็หายป่วยดังปลิดทิ้ง

ที่นครปักกิ่ง นายสี่สัง สกุลเล้า ภรรยาสกุลขิง อายุ 40 ปี ไม่มีบุตร ได้ท่องคาถา ไต๋สือนี้ 12,000 จบ และพิมพ์ 1,200 ใบ แจกด้วย ต่อมาก็ได้บุตรชาย 1 คน

ที่มณฑลฮุยจิว นายง้วน สกุลโค้ว มีความลำบากยากจนแสนเข็ญ จะกระโดดน้ำตาย ทันใดนั้นก็ได้เห็นคนแก่คนหนึ่ง ซึ่งเขาได้บอกให้ท่องคาถาของเจ้าแม่กวนอิม ฟ้าเบื้องบนก็จะดลบันดาลคุ้มครอง แล้วคนแก่ผู้นั้นก็ล้วงเข้าไปในเสื้อหยิบคาถาไต๋สือ ให้ นายง้วนก็ทำตามมิหยุดหย่อน ภายหลังเขาก็กลายเป็นเศรษฐี

ที่มณฑลเหอหนัง นายย่งซุน สกุลเฮ้ง ตอนหนุ่มได้ป่วยเป็นโรค ซึ่งอาการหนักคิดว่าต้องตายอย่างแน่นอน จึงได้ท่องคาถา

ไต๋สือ และได้พิมพ์แจกด้วย ซึ่งปรากฏว่ามีอายุยืนถึง 90 ปี

ที่มณฑลจิกกัง นายตั่งเกา สกุลกู่ มีความอดอยากยากจน และคืนหนึ่งก็ได้ฝันเห็นเจ้าแม่กวนอิมได้มาหาและมือถือคาถาไต๋สือ พอลืมตาตื่นขึ้น ก็ได้อธิษฐานและท่องคาถา 12,000 จบ และพิมพ์รูปเจ้าแม่กวนอิม 1,200 รูปแจก จากนั้นก็ค่อย ๆ ดี และสมปรารถนาทุกอย่าง

ที่มณฑลเล่งปอมีหญิงสกุลมู้ อายุ 28 ปี เป็นโรคผิวหนังเน่าเปื่อยตามร่างกาย ได้หาหมอและถามเจ้าหลายแห่ง อาการก็ไม่ทุเลา ภายหลังมีคนแก่มาแนะนำให้ท่อง และพิมพ์คาถาเพื่อแจกแล้วโรคจะหาย ดังนั้นหล่อนก็ได้อธิษฐาน หลังจากนั้นไม่นานนัก ก็ได้หายจากโรคผิวหนัง นี่คือบารมีเจ้าแม่กวนอิมไต๋สือ ภายหลังก็มีบุตรชายสองหญิงหนึ่ง มีความเฉลียวฉลาดน่ารักมาก

ที่อำเภอกิงกุ่ย นายซีฮวด สกุลเตียว เป็นโรคปวดศีรษะกินไม่ได้นอนไม่หลับ และอยู่ในขั้นอันตราย แพทย์ทั้งหลายไม่สามารถรักษาได้ คนในครอบครัวเป็นห่วงมาก ก็พอดีมีเพื่อนแนะนำให้ท่องคาถา ไต๋สือ 12,000 จบ และพิมพ์แจก 1,200 ใบด้วย พออธิษฐานเสร็จก็ค่อยยังชั่ว จากนั้นก็หายขาด และไม่ปรากฏว่าปวดศีรษะอีกเลย

ที่อำเภอฝูงฟ้า หญิงสกุลตั้ง อายุ 30 ปี ไม่มีบุตร การค้าก็ซบเซา ทั้งสามีและภรรยามีความกลุ้มอกกลุ้มใจมาก ต่อมามีญาติสกุลมาเยี่ยมที่บ้าน ได้เอ่ยคาถา ไต๋สือ ว่าถ้าขออะไรก็

สมปรารถนา เมื่อทั้งสองฟังดังนั้น ก็ยินดีทำตาม จนบัดนี้มีทั้งบุตรและเงินสมความปรารถนา

คุณศิรินันท์ ดีธนสุวรรณ ได้หายจากโรคไส้ติ่งอักเสบโดยการผ่าตัดหายเป็นปรกติแล้ว พร้อมด้วยโรคปวดหัวข้างเดียวและโรคต่าง ๆ ซึ่งขณะนี้มีแต่ความสุขสมบูรณ์ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ แล้ว

นางเซาะจู แซ่เอี้ย อยู่บ้านเลขที่ 95/27 สี่แยกหลักสี่ ถนนแจ้งวัฒนะ ดอนเมือง กรุงเทพฯ ขาเดินไม่ได้เป็นอัมพาต ได้ท่องคาถา ไต๋สือ ขอเจ้าแม่กวนอิมเป็นเวลา 2 เดือน จึงหายเป็นปรกติและพิมพ์แจก 1,200 ใบ

และยังมีอีกมากที่ไม่ได้ลงให้ท่านทราบ ทั้งนี้รวมทั้งกรุงเทพมหานครด้วย

ถ้าบุคคลใดมีความตั้งใจแน่วแน่ในการท่องคาถา ไต๋สือ และทำตามคำแนะนำก็จะได้ผลตอบแทนอันงดงาม

มหากรุณาธารณีสูตร 大悲咒

"โชย ชิ่ว โชย งั่ง บ่อ ไหง ได่ ปุย ซิม ทอ ลอ นี จิ่ว" 3 จบ

"ปึง ซือ ออ นี ทอ ยู ไล้" 3 จบ

● นำ มอ ฮอ ลา ตัน นอ ตอ ลา เหย่ เย ● นำ มอ ออ ลี เย ● ผ่อ ลู กิด ตี ซอ ปอ ลา เย ● ผู่ ที สัต ตอ พอ เย ● หม่อ ฮอ สัต ตอ พอ เย ● หม่อ ฮอ เกีย ลู นี เกีย เย งัน ● สัต พัน ลา ฮัว อี ● ซู ตัน นอ ตัน เซ ● นำ มอ สิด กิด ลี ตอ อี หม่ง ออ ลี เย ● ผ่อ ลู กิด ตี สิด ฮู ลา เลง ถ่อ พอ ● นำ มอ นอ ลา กิน ซี ● ซี ลี หม่อ ฮอ พัน ตอ ซา เม ● สะ พอ ออ ทอ เตา ซี พง ● ออ ซี เย็น ● สะ พอ สะ ตอ นอ มอ พอ สะ ตอ ● นอ มอ พอ เค ● มอ ฮัว เตอ เตา ● ตัน จิด ทอ งัน ● ออ พอ ลู ซี ● ลู เกีย ตี ● เกีย ลอ ตี ● อี ซี ลี ● หม่อ ฮอ ผู่ ที สัต ตอ ● สัต พอ สัต พอ ● มอ ลา มอ ลา ● มอ ซี มอ ซี ลี ทอ ยิน ● กี ลู กี ลู กิด มง ● ตู ลู ตู ลู ฟา เซ เย ตี ● หม่อ ฮอ ฮัว เซ เย ตี ● ทอ ลา ทอ ลา ● ตี ลี นี ● สิด ฮู ลา เย ● เจ ลา เจ ลา ● มอ มอ ฮัว มอ ลา หมก ตี ลี ● อี ซี อี ซี ● สิด นอ สิด นอ ● ออ ลา ซัน ฮู ลา เซ ลี ● ฮัว ซอ ฮัว ซัน ● ฮู ลา เซ เย ● ฮู ลู ฮู ลู มอ ลา ● ฮู ลู ฮู ลู ซี ลี ● ซอ ลา ซอ ลา ● สิด ลี สิด ลี ● ซู ลู ซู ลู ● ผู่ ถี่ เย

ผู่ ถี่ เย ● ผู่ ถ่อ เย ผู่ ถ่อ เย ● มี ตี ลี เย ● นอ ลา กิน ซี ● ตี ลี สิด นี นอ ● ผ่อ เย มอ นอ ● ซอ ผ่อ ฮอ ● สิด ถ่อ เย ● ซอ ผ่อ ฮอ ● หม่อ ฮอ สิด ถ่อ เย ● ซอ ผ่อ ฮอ ● สิด ทอ ยี อี ● สิด พัน ลา เย ● ซอ ผ่อ ฮอ ● นอ ลา กิน ซี ● ซอ ผ่อ ฮอ ● มอ ลา นอ ลา ● ซอ ผ่อ ฮอ ● สิด ลา เซง ออ หมก เค เย ● ซอ ผ่อ ฮอ ● ซอ ผ่อ หม่อ ฮอ ออ สิด ถ่อ เย ● ซอ ผ่อ ฮอ ● เจ กิด ลา ออ สิด ถ่อ เย ● ซอ ผ่อ ฮอ ● ปอ ทอ มอ กิด สิด ถ่อ เย ● ซอ ผ่อ ฮอ ● นอ ลา กิน ซี ● พัน เค ลา เย ● ซอ ผ่อ ฮอ ● มอ พอ ลี เซง กิด ลา เย ● ซอ ผ่อ ฮอ ● นำ มอ ห่อ ลา ตัน นอ ตอ ลา เย เย ● นำ มอ ออ ลี เย ● ผ่อ ลู กิต ตี ● ซอ พัน ลา เย ● ซอ ผ่อ ฮอ ● งัน สิด ติน ตู ● มัน ตอ ลา ● ปัด ถ่อ เย ● ซอ ผ่อ ฮอ

คาถาปล่อยสัตว์

恭錄呂純陽祖師乩賜

放生神咒

เทียนจาจา ตี่จาจา ล้อหมันเปลี่ยนเซ้งฮุกแกซา

天吒吒 地吒吒 羅網變成佛袈裟

ซัวทังเจี๊ยวซี่วกุยเช้าฮวัก จุ้ยทังฮื้อปี๊จิ้งกุยซา

山中鳥獸歸巢穴 水中魚鼈盡歸沙

เจ๊กเฉียกคุงทั้งกุ่ยเจ็งโถว เยียกอู้เจ๊กโก้เจ้าปุลกทุด

一切昆蟲歸淨土 若有一個走不脫

ชัวชิ้นจุ้ยเจี่ยงไล้กี๊วทา นานเดาหลี เดาหลี

山神水將來救宅 唵兜唎 兜唎

โมโอเดาหลีเดาตอหลี ซาพอโอ

摩訶兜唎兜哆唎 娑婆訶

（此放生神咒、在放生前虔誦七篇）

迴向：願於此功德

迴向一切生靈　早得解脫

พระชินบัญชรคาถา

(สวดท่านองสรภัญญะ)

ชะยา, สะนา, กะตา, พุทธา เช, ตะวา, มารัง, สวา, หะนัง
จตุ, สัจจา, สะภัง, ระสัง เย, ปิวิง, สุ นรา, สภา
ตัณหัง, กะรา, ทะโย, พุทธา อัฏ, ฐะวี, สะติ นา, ยะกา
สัพเพ, ปะติฏ, ฐิตา, มัยหัง มัต, ถะเก เต, มุนิส, สะรา
สีเส, ปะติฏ, ฐิโต, มัยหัง พุทโธ, ธัมโม, ทะวิโล, จะเน
สังโฆ, ปะติฏ, ฐิโต, มัยหัง อุเร, สัพ, พะคุณา, กะโร
หะทะเย, เม, อนุ, รุทโธ สารี, ปุตโต, จะ ทัก, ขิเณ
โกณทัญโญ, ปิฏฐิ ภา, คัสมิง โมคคัล, ลาโน, จะ วา, มะเก
ทักขิเณ, สะวะเน, มัยหัง อาสุง, อานัน, ทะ รา, หุโล
กัสสะโป, จะ มหา, นาโม อุภาสุง, วา, มะโส, ตะเก
เกสันเต[1], ปิฏฐิ ภา, คัสมิง สุริโย, วะ, ปะภัง, กะโร
นิสินโน, สิริสัม, ปันโน โส, ภิโต, มุนิปุง, คะโว
กุมา, ระ กัส, สะโป, เถโร มะเหสี, จิตตะวา, ทะโก
โสมัยหัง, วะทะเน, นิจจัง ปติฏฐา, สิ คุณา, กะโร
ปุณโณ อัง, คุลิมา, โล จะ อุปาลี, นัน, ทะสี, วะลี
เถราปัญ, จะ อิเม, ชาตา นะลาเต, ติละกา, มะมะ

---

[1] *บางฉบับเป็น เกสะโต*

เสสา, สีติ, มหา, เถรา
เอเต, สีติ, มหา, เถรา
ชะลันตา, สีละเต, เชนะ
ระตะ, นัง ปุ, ระโต, อาสิ
ธะชัคคัง, ปัจฉะโต, อาสิ
ขันธะโม, ระปะริต, ตัญจะ
อากาเส, ฉะทะนัง, อาสิ
ชิ, นา นา, นา, วะ, ระ สัง, ยุตตา
วาตะ ปิต, ตา, ทิสัญ, ชาตา
อะเสสา, วินะยัง, ยันตุ
วะสะโต, เม, สะกิจ, เจนะ
ชินะ ปัญ, ชระ มัช, ฌัมหิ
สทา, ปา, เลน, ตุมัง สัพเพ
อิจเจ, วะ มันโต
ชินา, นุภาเว, นะ
ธัมมา, นุภาเว, นะ
สังฆา, นุภาเว, นะ
สัทธัมมา, นุภา วะ ปา, ลิโต

วิชิตา, ชินะ สา, วกา
ชิตะวัน, โต, ชิโน, ระสา
อัง, คะมัง, เค, สุ สัณ, ฐิตา
ทัก, ขิเณ, เมต, ตะสุต, ตะกัง
วาเม อัง, คุลิมา, ละกัง
อาฏานา, ฏิ ยะ สุต, ตะกัง
เสสา, ปา, การะ สัณ, ฐิตา
สัตตัป ปา, การะ ลัง, กะตา
พาหิรัช, ฌัต, ตุ ปัท, ทะวา
อนันตะ, ชินะ เต, ชะสา
สะทา สัม, พุท, ธะ, ปัญชะเร
วิหะรัน, ตัง, มะหี, ตะเล
เต, มหา, ปุริสา, สะภา
สุคุตโต สุรักโข
ชิตู, ปัททะโว
ชิตา, ริ สังโฆ
ชิตัน, ตะราโย
จะรามิ, ชินะ, ปัญ, ชะเร, ติ.

คาถาจุติของพุทธมารดา

นโม สตฺโต น สมฺมาสมฺพุทฺโธ จิติ น ทนฺจิธา (โอม) จิลิ จุลิ จุติ สวาหา

(แปล) *ขอนอบน้อมแด่พระโพธิสัตว์ และนอบน้อมแด่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า จิตที่ถูกเบียดเบียน ขอให้* (จิตของเขา) *จงไปจุติในที่ดี ๆ เถิด*

*****

บัณฑิตหลิวยิกโซ่ว เกิดในราชวงศ์หมิง เป็นอาจารย์สอนหนังสืออยู่ในเมืองหลูหลิง วันหนึ่งได้รับเชิญไปประกอบพิธีสาร์ทจีนที่เมืองเถียนจง ระหว่างทางได้พักแรมที่ศาลาคนพัก ที่เมืองกุ้ยโจว ได้นิมิตเห็นชายชาตรีผู้มีใบหน้ายาว และรูปร่างล่ำสันคนหนึ่งเข้ามาหาจึงได้นั่งสนทนากัน ถามว่า *"ท่านเป็นใคร"* ตอบว่า *"ข้า ฯ มีชื่อว่าเถาฮั่นเป็นแม่ทัพในราชวงศ์ซ้อง ที่มาหาครั้งนี้ ใคร่ขอไหว้วานท่านช่วยบันทึกเรื่องราวของข้า ฯ เพื่อเป็นอุธาหรณ์ให้กับคนรุ่นหลัง กล่าวคือ เรื่องมีอยู่ว่า ข้าฯ ได้ยกทัพไปตีเมืองเจียงโจว ได้รับการต่อต้านเป็นกำลัง จึงเกิดโทสะ เมื่อข้า ฯ บุกเข้าไปได้ก็ให้สั่งฆ่าประชาชนอย่างไร้ความปรานีนั้น เป็นเหตุให้ข้า ฯ ต้องมาเกิดเป็นสุกรทุก ๆ ชาติ เพื่อชดใช้กรรมที่ข้า ฯ ได้ก่อไว้ เวลาถูกฆ่า ความเจ็บปวดอันแสนสาหัสนั้นยากที่จะทนทานได้ มีอยู่ครั้งหนึ่งได้ยินเสียงสวดมนต์ทำให้ข้า ฯ พ้นจากความเจ็บปวดทันที ด้วยเหตุนี้ ขอให้ท่านช่วยนำเรื่องนี้*

ออกเผยแพร่แก่สาธุชนว่าหากพบเห็นมีการฆ่าเกิดขึ้น หรือขณะถูกมีดสับ หรือนำสัตว์ที่ถูกฆ่าแล้วลงในหม้อน้ำเดือด หรือนำไปทอดในกระทะ ขอให้กล่าวพระนามของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า หรือสวดคาถาจุตินี้ จะได้ช่วยวิญญาณสัตว์เหล่านั้น พ้นจากความทุกข์ความเจ็บปวดได้ทันที" เมื่อพูดเสร็จแม่ทัพเถาฮั่นได้ลากลับด้วยน้ำตานองหน้า หลิวยิกโซวตื่นจากความฝันได้บันทึกทันที และก็ได้สวดคาถานี้เป็นประจำ

คาถาข้างต้น เกิดอานิสงส์มหาศาล ขอให้สาธุชนผู้มีเมตตาการุณย์ต่อหมู่สัตว์ที่น่าสงสาร โปรดท่องคาถานี้ หรือกล่าวพระนามของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อจะได้ปลดทุกข์ให้กับสัตว์ทั้งปวง และเป็นการสร้างบุญกุศลให้กับตนเองด้วย □□

การถวายน้ำชา

โดย วิสุทธิเทพ หลื่อโจ้ว

ปกติ สาธุชนที่กราบไหว้พระพุทธ นอกจากจุดธูปแล้ว ยังควรถวายน้ำชาด้วย เพราะว่า น้ำชานั้นเป็นตัวแทนของน้ำทิพย์ ธูปเป็นธาตุไฟ ชาเป็นธาตุน้ำ เมื่อคนเรามีความสมบูรณ์ทั้งน้ำทั้งไฟแล้วไซร้ ผลที่ตามมาจะเกิดสิ่งมหัศจรรย์ขึ้น ด้วยเหตุนี้ เวลากราบไหว้พระพุทธ น้ำชาจึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่ง เวลาถวายควรถวายน้ำชา 3 ถ้วย เป็นชาชนิดแบบค่อนข้างใส จะได้มองทะลุถึงก้นถ้วย ซึ่งสามารถติดต่อถึงเบื้องบนได้ และยังสามารถสะท้อนเห็นถึงหน้าตาอันแท้จริงของชาวโลกได้ การถวายน้ำชาใสหน้าพระพุทธนั้น จะได้รับไอธาตุจากฟ้าดิน

คนเราควรถวายน้ำชาระหว่างเวลา 05.00 - 07.00 น. กับเวลา 17.00 - 19.00 น. การถวายน้ำชาเวลานั้น เป็นช่วงของพระอาทิตย์กำลังโผล่ขึ้นจากขอบฟ้า และการต้อนรับพระอาทิตย์โผล่ขึ้นในวันรุ่งขึ้นจะได้รับไอธาตุจากดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ ถ้วยน้ำชานั้นควรปิดด้วยฝา กันหนอนมดไปรบกวน มนุษย์หากได้ดื่มน้ำชาที่ถวายทุกวัน เสมือนหนึ่งได้ดื่มน้ำทิพย์ เพราะว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะประทานยาวิเศษในน้ำชา ผู้ใดถวายด้วยความศรัทธา กายใจจะสมบูรณ์แข็งแรง หวังว่าชาวโลกควรตระหนักและทะนุถนอมไว้

การจุดธูป

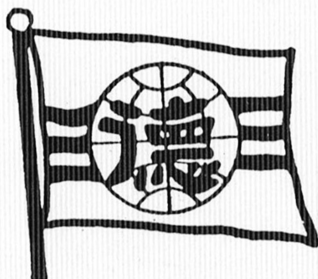
โดย ประธานกวาน

เวลาไหว้พระ ชาวโลกมักจะจุดธูปไหว้ เป็นการแสดงถึงจิตศรัทธาของคนเรา แต่เวลาปักธูปจะใช้มือขวาปักเป็นการไม่ถูกต้อง ข้อนี้ควรแก้ไข เนื่องด้วยเวลาตีคนหรือกระทำสิ่งเลวร้ายหรือฆ่าสัตว์ตัดชีวิต จะใช้มือขวาทั้งนั้น จึงถือได้ว่าเป็นมือพิฆาต ถ้าใช้มือขวาปักธูป จะเป็นการไม่เคารพต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ฉะนั้นควรใช้มือซ้ายปักธูป

วิธีปักธูป 3 ดอก หรือ 1 ดอกก็ได้ ขอเพียงตั้งจิตให้มั่น ธูปควรปักกลางกระถางธูป ถ้าเป็น 3 ดอก เริ่มปักตรงกลาง 1 ดอก ขวา 1 ดอก แล้วซ้าย 1 ดอก ให้ตั้งแนวตรง ปักธูปด้วยจิตศรัทธานี้ ย่อมได้รับการสนองตอบด้วยดีจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์

泰國德教會紫真閣
德教善書免費贈閱

泰京空訕縣頌綠昭拍耶路達信醫院傍
越通諾拍坤巷湄南河邊門牌二四七之一號

ติดต่อขอรับหนังสือได้ที่

สมาคมเผยแผ่คุณธรรม "เต็กก่า" จีจินเกาะ

เลขที่ 247/1 ซอยวัดทองนพคุณ ถนนสมเด็จเจ้าพระยา เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600

CHEE CHIN KHOR

NO. 247/1 SOI WAT THONG NOPAKUN, SOMDEJ CHAOPRAYA RD., KLONGSAN,

BANGKOK 10600, THAILAND.

☎ 4372196 8633275-6 FAX: 8633276

อานิสงส์แห่งธรรมทาน

ขออำนาจบารมี แห่งบุญกุศลที่ได้กระทำแล้วนี้ เป็นพลวปัจจัยในการเพิ่มพูนสติปัญญาและโชคลาภ ช่วยขจัดปัดเป่ากรรมที่คั่งค้าง ทั้งในอดีตและปัจจุบันชาติ อีกทั้งโรคภัยไข้เจ็บ ความเศร้าโศกทุกข์กังวล และความเจ็บปวดทั้งหลาย จงได้มลายสิ้นไปในบัดนี้

ผู้ที่ฝึกตนให้มีสัมมาคารวะและยอมผ่อนปรน มีจิตใฝ่ในธรรมะ พอใจในการบริจาค อีกทั้งผู้ปฏิบัติความเพียรภาวนา ยอมสละ ละและเลิกให้ถึงพร้อม อีกทั้งผู้ที่ได้ล่วงลับไปแล้ว จงประสบแต่ความสุขสำราญ ขอให้ฝนฟ้าตกถูกต้องตามฤดูกาล ปวงประชาสมบูรณ์พูนสุข อีกทั้งบรรดาผู้มีญาณในธรรมจักรนี้ จงได้สำเร็จมรรคผลไปสู่พระนิพพานเทอญ

โอวาทสี่ ของท่านเหลี่ยวฝาน